

Mosesgo Godigo Bomai Po Ma Pusali Te hasia nedebo po

Te bukude te Mosesgo te Israel dabebolo te bomai po si wabo sogo wagi soayu ma pusali, te augwaligo homu hodolama, tama augwali homu kolesaga daꝝ omainogo yali. Augwali Moap bulu tꝝde bidiyu, augwali Jordan wꝝ nogelama, Kenan tꝝ sigi pabo kegaluali. Moses aga augwali dali pogobe da weyu, tama tialima, agai sabi simanobo po augwalibolo pusa mani. Mosesgo te po sela te Israel dabe augwalibolo mani. Tama te buku sabi simanigi peyu, te Moses isali po te elalubo.

Mosesgo te genuai po dabe e tama po pusali. Agai te Israel dabe augwali te Isipdu asali teba ma kone palali, te Godigo genuai sꝝ augwali dali yali. Te aga bomogo naga Godigo augwali tau sali. Tama tialima, augwali te aga dologode naga bidimainao. Moses agai te bomai nogo si po augwali dali ma pusulama, tama agai te bomai po page te Israel dabe augwali bidibo kolesaga ma hanina mani. Agai te polalubo bomai po agai bomona daꝝ walama, tama augwaligo homu hodolama, tama augwali te bomai po te Godigo augwalibolo mawaibao wali te tꝝde bidiyu, bugagia wali pomainu yali.

Genuai nai me deli e bukugo yabo nai deli da. Te da, te Israel dabego te namba wan te bomai po deli wali bugagia pabo te deli dao. Te

bomai po te Daj 6, te ves 4 me 5, tede elalubo, tama e tama po wali, "Dagego God dago Genuai Bidi deli naga godolo mu iyao. Dagego aga te duga haligade godolo mu eyu, me dagego homu kolesagago godolo eyu, me dagego bomogo dali mu aga godolo iyao." Te da te bomai po daj walainu, Mosesgo augwalibolo te bulu duba dabe me pelama, lotu po dabe me olamuo po wali, te tibo god dabeba lotu olamuo wali. Augwaligo te buluba kolesaga te lotu wabode me wali pelamuo. Augwaligo te Godiba lotu po wabo te pesage deli sa munama, tama tigidali we bidi teba naga lotu po wagi pomainu yao.

Te bukugo te Israel hani te Godigo augwali dali daj walali bomai po tede homu kolesaga hodolali. God aga digi te homu kolesaga daj walali te po wali peyu aselama, megi tama usu nagasali. Tama tialima, augwaligo me te Kenan to sabo sogo augwaligo bugagia kenelama, tama bugagia wali pomainao.

Mosesgo te Israel dabego Sainai bulu taga solama asali po pusali

(Daj 1-3)

¹ Te bukude te Mosesgo te Israel we bidibolo te bidi meni yai bulude augwali bidiyu, te po pusa mani buku dao. Te Jordan we pade, te giliga asobo badu, augwali te Jordan we sesegede malu bulude bidai, te bulu Sup pade. Tama hanu Paran te me badu pedai badu elaluali. Tama te hanu Tofel, me Laban, me Haserot, me Disahap, te gasa me badu pedai badu elaluali. ² Tialima,

nage te bulu du Sainaidu hogodama, tama nage te Idom bulu du sunumidu peyu da, teda nage nogo si olama, deli sogo te bulu Kades Barneaba sabolaibao. ³ Te Israel dabe augwali te Isip bulu taga soali te kibu be bidi sese si silama, tama te dei namba wan, te 11 poluade, Mosesgo te we bidibolo te God, Genuai Bidigo agabolo walali po pusali. ⁴ Te sę te Genuai Bidigo te Sihon, te Amor dabego tuni bidi, aiyaba elaluama, nosali te po pusubo sę pedelai dao. Tuni bidi Sihongo te hanu Hesbon tonaluai dao. Tama Genuai Bidigo te tuni bidi Ok aiyaba elaluai dao. Te Basan dabego tuni bidigo te hanu si tonaluai dao, te hanu Astarot, me hanu Edrei. * ⁵ Te da, te Israel dabe augwali Jordan wę giliga asobo badu bidali sogo, te Moap dabego tų dage badu bidali sogo, Mosesgo te bomai po me te Godigo po page bugagia hanilama, tama te we bidibolo ola mabo gagalali.

⁶ Mosesgo te po wali, “Da te Sainai bulu dude bidali sogo, God, dago Genuai Bidigo dabolo e tama po walai dao, ‘Dage e bulu dude bobobage sogo mu bidali dao. Eno homugo te usu dao. ⁷ Dage te pesage tagalama, tama pelama, tama dage te Amor dabego bulu du buluba piąo, tama me te bulu pąde elalubo bulu dabeba me. Te da, te Jordan wę odogode elalubo bulu dao, tama te malu bulu me, bulu du bulu me, tama te tų dage me te saut badu elaluyu me, te genuai tamu wę Mediterenian pąbadu elalubo nambis tų me. Tama dage Kenan dabego tųba piąo, tama me te bulu du Lebanon tų u badu me pelama, te genuai

* **1:4:** Nam 21:31-35

wę Yufretisba usu nigi pao. ⁸ Te tigidali tō ena Genuai Bidi eno te tō duga wājibolo mawaibao po dą walai dao. Te Abraham, me Aisak, me Jekobolo wai dao, me te augwaligo wāj nosali asobo bagebolo me. Tialima, dage megi pelama sigi piąo, 'wali," Mosesgo te po wali.

*Mosesgo tobolu bidi dabe sa muani
(Sai 18:13-27)*

⁹ Tialima, Mosesgo te we bidibolo walali, "Hasia eno dagebolo e tiwai po walai dao. 'Dage tonalubo sę genuai mu dao. Enaduba usu egobeo. ¹⁰ God, dago Genuai Bidigo dage hauwa mu, te dagalude hō tiwai pedalumainu ilai dao. ¹¹ Eno homugo Genuai Bidi, dago wājigo Godigo dage bidi hani hauwa umabo mu pedalumainu ebao. Tama eno homugo agai dagego tigidali nai dabe wiegi yai pedalumainu ebao, te agai dage dali hasia dą wali gilama yali. ¹² Tiali goli, mena tama enaduba deligo dagego tigidali pogo hwjbo sęę dodologowe? Ena usu egobeo. ¹³ Tama tialima, dagego me badu koneai bidi dabe, me wiegi yai bidi dabe, me te tobolu bidi bidibo kolesaga koneai bidi dabe, dagego sa muiąo. Dagego augwali duga hani deli deli tomode sa muiąo. Tama eno augwali dage tonalumainogo sa muaibao.' ¹⁴ Eno te tama po wai, tama dagego te sę yabo usu dao po wai dao. ¹⁵ Tama tialima, eno te polalubo bidi dabe, te koneai bidi dabe me, te wiegi yai tobolu bidi dabe eno sai dao. Te duga digi duga hani deli deli tomode sa muai dao. Tama eno augwali dagego tuni bidi bidimainu sa muai dao. Tama mebago te 1,000

we bidi tonaluyu, meba te 100 we bidi tonaluyu, mebago te 50 we bidi, me te nogo si we bidi tama tonalubo se yai dao. Tiali me ma, eno deli deli hani tomode ofisa bidi deli deli sa mumuna pai dao.”

¹⁶ “Tama te sogo eno te tobolu bidi dabe te e tama ola mawai dao, ‘Dagego olo bugagia munama, te we bidigo wabo po dabe bugagia odao,’ po wai dao, ‘te we bidi aga hasi tomode wabo po. Tama dagego te we bidigo wabo po bugagia osola suao, te duga abagi dabe tomode, ma te Israel hani isa wai bidi hani dabe dage tomode bidibo bagede pedalubaso me. ¹⁷ Dagego te tigidali bidi dabe te deli kolesagago naga dodolao. Te aga genuai bidi me, ma olo bidi me. Tama dage bidi me delide wi me elamuo. Magi baso meni, God aga digi dagego homu kolesaga te po tu ebode dodolaibao. Ma, te sege genuai mu me elalubaso da, tama dodolabo usu isabaso da, teda dagego ena pageba odasa asao, teda eno po tu odaibao.’ Eno augwalibolo te tama po walai dao. ¹⁸ Tama te sogo me, eno dagego meba se dabe yabo eno ola mawai dao,” Mosesgo te po wai.

Te Israel dabego sa sugi pabo bidi tagala palali po

(Nam 13:1-33)

¹⁹ Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Dago te God dago Genuai Bidigo wali po wali pelama, tama dago Sainai bulu du taga solama, tama da te bulu me te mu dwai digi pai dao, te moni nai meni yai kemi sane buluba. Tama tedu peyu, da te Amor dabego bulu duba dabe

sabolali. Da te bulu Kades Barnea sabolali sogo,²⁰ eno dagebolo te tama po walai dao, 'Megi da, da te Amor dabego bulu duba te sabolai dao,' po wai dao. 'Dago Godigo te bulu dagebolo megì mawainogo te ebao.²¹ Te t̄q suo. God dago w̄ai dabego Genuai Bidigo dagebolo megì mani dao. Dage pelama, teba duagi pīq̄o, te agai dagebolo hasia wali gilama. Dage wi elama, homu hauwa me k̄ūa pelamo dao.' Eno te po wai."

²² "Tiali goli, dage ena pageba sabolama, tama dagego te po wali, 'Polo beda, dago bidi meba polasa tagala palama, tama augwaligo polasa te bulu sa sugi pomainao. Tama augwaligo dago wali pabo sunumi wiegi yai deli ola momainao. Tama me augwaligo dabolo mena tiwai hanu elalubowe dabolo augwaligo omainao,' wali.²³ Eno homugo tiali dago te po wali peyu da, te usu yaibao homu yali. Tama tialima, dago nogo si olama si hanide eno te deli deli bidi dabe sa muai dao.²⁴ Tama augwali te bulu du, me malu bulu me, te Eskol buluba dabe tama susa biligi pali.²⁵ Augwaligo ni du dabe meba ma seselama, dabolo ma magasali. Tama augwaligo te po wali, 'Te God, dago Genuai Bidigo dabolo megì maiabo t̄q, te t̄q ili hauwa mu elalualio,' wali."

²⁶ "Augwaligo te tama po wai goli, dagego God dago Genuai Bidigo wali po sela şanama, tama dage te buluba pabo hagela homu yai dao.

* ²⁷ Dage duga ugwa be tomode dabe bidiyu, duga hasi po k̄ūa pali. Tama dagego te po wali, 'Genuai Bidigo da godolo ebeo,' po wali.

* **1:26:** Bom 9:23; Hib 3:16

'Tama tiyu, agai da Isipdu oda selama, e buluba odasa asalio, tama da te Amor dabego nogoba muagasali dao. Tama augwaligo da dolaibao. ²⁸ Magi baso mu da te buluba pogowe? Da wi ebao. Te bidi dabe, dago te sa sugi pomainu tagala palali bidi dabe, augwali ma aselama, te po wagasali, "Te we bidi augwali boma pai, tama bobobage dili yai we bidi mu, te bulude bidibao." Augwaligo te po wali. "Te we bidi dabe augwali te masigigo nigai bomai obo tomode bidibo, te dagalu daj yai obo tomode bidibo. Tama te hanu dabede augwali te moni moni bidi dabe bida bida pabo suali," te sa sugi pali bidi dabego dabolo te po wai,' dagego te po wali."

²⁹ "Tiali goli, eno dagebolo te po wai dao, 'Dage te we bidi dabede wi igimio. ³⁰ God, dago Genuai Bidi, agai dage tudiba togolama aga bolo polasa paibao. Aga polasa pelama, hwjaibao, te dagego agai te Isip bulude ebo suali tiwai yaibao. ³¹ Me, te nai meni yai kemi sane bulude yali me. Dagego gedugo polobadu suali, agai dage odasa asiyu yali kolesaga, me meggi dage e bidibo te buluba me te sabalobao. Te da, te aya me deligo aga wai nogode tolasa bilibo tiwai te ebao.' *

³² Eno te po dagebolo walio. Tiali goli, tegoba! Dagego te po odisama bididuai. Tama dagego Genuai Bidiba homu daj wabeo. * ³³ Polobadu te aga polasa pelama, tama agai dage sunumi ola menama, tama agai dage duga ugwa be dabe se yabo pesage ola mawaidu geai dao. Te hulide da, te aga polasa peyu, te sia bogoli me ebo tiwai

* **1:31:** Tpi 13:18 * **1:32:** Hib 3:19

elama, dage kegasa pai dao. Ma, ulade da, te po me tiwaigo dage kegasa pai dao,” Mosesgo te po wali.

Godigo Israel dabe dene ilali

(Nam 14:20-45)

³⁴ Mosesgo te po wali, “Genuai Bidigo dagego po dogia pabo suali, tama aga haliga sębę mu yai dao. Tama tialima, agai po haninama, bomona weyu, te po wali, ³⁵ ‘Dage dwai we bidi, dage eno duga wai bolo mawaibao wali te buluba dage mu pogobeo. Mu menio. * ³⁶ Kalep, te Jefunego ogwa deli digi, aga te buluba paibao. Aga ena dali deli homu mu eyu, agai deligo naga eno tigidali po wali palio. Tama tialima, aga dali, te aga ame nabo wai puluba dali sigo naga, eno te mabo to suaibao,’ Genuai Bidigo te po wai.”

³⁷ “Te nosali badu me sogo deli te dage we bidi dabego yali kolesagago te Genuai Bidigo ena dali me sębę ebo sę ilali, tama agai te po wali, ‘Moses, nage me te bulu tomoba me pogobeo. ³⁸ Tiali goli, nago namba tu bidi Josua, te Nungo ogwa, deli naga teba paibao. Nago Josuago homu kolesaga daw walao. Magi baso meni, agai te Israel dabe te buluba odasa pelama, te buluba bidigi paibao,’ wali.”

³⁹ “Nosali Genuai Bidigo da tigidalibolo te po wali, ‘Dagego wai boq dabego te dwai sę me wiegi yai kolesaga augwaligo me kuna dagalasiyu ebo konebeo. Te augwali te wai puluba naga. Te augwali naga te bulu tomoba paibao. Dagego te po wali, te boi bidi dabego augwali

* 1:35: Hib 3:18

elaibao, wali. Tiali goli, eno te bulu augwalibolo mawaibao. Tama augwali te bulude bidaibao. ⁴⁰ Tama dage genuai we bidi da, dage ma gelama, tama te nai meni yai kemi sane buluba ma soaião. Te tamu wẹ Ret Si, te Akaba, te buluba pabo sunumi badu soaião,' wali."

⁴¹ "Tama dagego enabolo te po wali, 'Hobedeo. Moses, dago Godigo gedude dago dwai sẹ yalio. Tiali goli, dago megı da te Amor dabe dali hwıgi paibao, te Genuai Bidigo dabolo wali gilama,' wali. Tama dage deli deligo te hwıyu gudubo ugwa dabe gudama, tama dagego homugo te bulu du bidi dabe te olo nai tiwai dao homu yai dao, tama dagego augwali aiyaba elaluaibao homu yali. ⁴² Tiali goli, Genuai Bidigo enabolo te po wali, 'Dagego augwali habu selao. Tama augwali hwıgi pomainogo igio. Magı baso meni. Eno augwali tau sogobeo. Tama te boi bidi dabego augwali mu dolaibao,' wali. ⁴³ Genuai Bidigo po eno dagebolo mani. Tiali goli, dagego agai po odobeo. Te dagego hagoma eyu, po sela sanama, tama dage hogodama pelama, te boi bidi dabe dali subigila hwıgi pali, te bulu du buluba. ⁴⁴ Tialima, te Amor dabe augwali dagego te bulu dude te bidi gąq kelebo te nenemo tiwai bidibo dagego suali. Augwaligo dage pobeasa, te Horma buluba saboligi pali. Te Idom bulugo bulu du tomoba pali. Tama augwaligo dage sese tama mu dolali. ⁴⁵ Tama dage gela olama, tama Genuai Bidigo tau somainogo i wai dao. Tiali goli, agai dagego po me odobeo. Menio. ⁴⁶ Tama te tiali hagede dage te bulu Kadesde bobobage sogo mu bidai dao," Mosesgo te po wai.

2

Te Israel dabe augwali te bulu Idom me Moapba sabolali

(Nam 14:39-45)

¹ Tama Mosesgo te po wali, “Tama nosali mu, da te ma geasa te nai meni yai kemi sane buluba pai dao. Tama da te tamu wẹ Retsiba pabo sunumi badu pai dao. Tama dago te Genuai Bidigo wali po wali tama pai dao. Tama da bobobage sogo mu te Idom bulude te bulu dude bilai dao,” wali. *

² “Tama nosali Genuai Bidigo enabolo te po wali, ³ ‘Bobobage sogo mu dage e nai meni yai bulu du elalubo tɔde bilai dao. Tama megı dage te notba te badu pao.’ ⁴ Agai te po dagebolo pusao obaso walai dao, ‘Megı da, dage te Idom bulu tomoba paibao,’ po wali. ‘Te da, te duga ama dabego tɔ dao, te Isogo wai hani dabego tɔ dao. Tama augwaligo dagede wi yaibao. Tiali goli, dagego augwali dali dua dao. *

⁵ Dagego augwali homu hogodama, te hwıainogo igimio. Magı baso meni. Eno augwaligo tɔ dage dwasianu dagebolo me magobeo. Menio. Eno te bulu du elalubo bulu Idom te Isogo wai dabebolo naga polobadu mu mawai dao. ⁶ Te augwaligo bulude dagego te wẹ dabe nai dabe abelagameo,’ Genuai Bidigo te po wali.”

⁷ “Dagego te sẹ dabe gegeda pelamuo. God dago Genuai Bidigo da tıgidali te wiegi yai sẹ naga yali. Agai dage wiegila mu te nai meni yai bulude bugagia mu tonaluali. Te kibu be bidi

* 2:1: Nam 21:4 * 2:4: Gag 36:8

sese si 40 agai da bugagia tonalubao. Aga dage dali bidibao, tama dage magi nai me sqa pabeo,” wali.

⁸ “Tialima, da te sunumi te hanu si Elat me Esiongeber sidu gagalama asali. Tama te sigi ai Detsiba saboligi pali. Tama da te nai meni yai bulu Moapba ma begasa pai dao. ⁹ Tama Genuai Bidigo enabolo te po wali, ‘Dagego te Moap dabe dali dwai se me elamo dao,’ po walio. ‘Augwali te Lotgo wai hani dao. Tama augwali dali wabi me hwinamuo. Magi baso meni, augwalibolo eno te hanu Ar mawai dao. Tama eno augwaligo to dage dwasianu dagebolo me magobeo,’ Godigo te po wali,” Mosesgo te po wai. *

¹⁰⁻¹¹ (Te genuai bomai we bidi me deli, augwaligo augwali te Em hani wabo dao, augwali te bulu Ar wabo, te bulude augwali polobadu bidai dao. Augwaligo bobobage dili te Anak dabego dili bobobage tiwai elaluali. Te bidi dabego augwali te Refaim poai dao. Tama te Refaim dabe augwali te bulu Moapde bidibaso, te Moap dabego augwali te Em dabe dao po wai dao. ¹² Polobadu te Hor dabe te bulu Idomde bidai dao. Tiali goli, te Isogo wai go te hani dolama, tama te to selama, tama te tode te bidibao. Nosali te Israel dabego me te deli tobage kolesaga naga elama, tama augwaligo Genuai Bidigo augwalibolo mani to sai dao.)

¹³ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Nosali dago Genuai Bidigo po wali gilama, te we Seret nogeyu da, tama nogeai dao. ¹⁴ Tama kibu be 38 dolo tama pela silama, te Kades

* **2:9:** Gag 19:37

Barnea taga solama, tama dago te wẹ nogeagasali sogoba tama usu nagasali. Tama te da Israel hani tomode elaluali hwıbo bidi dabe dago te Kades Barnea taga soabode bidai dao, te kibu be 40 tomode augwali sese tama isila silai dao. Te sẹ te yali da, te Genuai Bidigo wali gilama tama te pedalali dao. * ¹⁵ Tama Genuai Bidigo te bidi dabe dali boi bidi mu elama, tama augwali silibo si tama tagalali, augwali megi da dali me bidibo menio,” wali.

¹⁶ “Te polobadu bidali Israel hwıbo bidi dabe augwaligo sabi bidi dabe isila silibo si, ¹⁷ Genuai Bidigo te po wali, ¹⁸ ‘Megi tama dage te Moap dabego tọ tomodu peyu, te hanu Arba pabo sunumidu pao. ¹⁹ Tama dage te Amon dabego bulu p̄ba paibao, te Lotgo w̄ı hani bidi dabe bidalubo digi. Tiali goli, dagego te bage augwali te s̄b̄e elama, tama wado yabo s̄e me elamuo, magi baso meni, te tọ eno augwalibolo mawai dao, tama eno te augwaligo tọ dagebolo me te tọ dage me magobeo,’ Genuai Bidigo te po wai.” *

²⁰ (Te tọ dage me te Refaim dabego tọ dage dao po wabo dao. Magi baso meni. Augwali polobadu te t̄de bidai dao. Tiali goli, te Amor dabego te bidi dabe augwalibolo te Samsun dabe dao po wai dao. ²¹ Tama augwali me te Anak dabe bobobage bidi dabe tiwai dao. Augwali hani te hauwa mu dao, tama augwali bomai bidi dabe mu bidai dao. Tiali goli, Genuai Bidigo augwali mu silama, tama te Amon dabego augwali hasegeliyu, tama te tọ selama, tama

* **2:14:** Nam 14:28-35 * **2:19:** Gag 19:38

augwali te tōde bidibao. ²² Agai te sę tiwai te Isogo hani dali elama, te Idom dabego bulu dude bidibo tiwai yalio. Tama Genuai Bidigo Hor dabe silali. Tama tialima, te Idom dabego augwaligo tō selama, tama augwali tede bidibao. ²³ Te tama tiali gilama, tama te ailan Krit hanigo te Av dabe ela silama, augwali tede bidibo gilama tiali. Augwaligo tō te genuai tamu wę Gasa pāba tama usu nigi pelama elaluali, te sautba polo badu. Tama te Krit dabego augwaligo tō selama, augwali tede bidali.)

²⁴ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Dago te Moap taga soali, tama Genuai Bidigo dabolo te po wali, ‘Megi da, dagego te Armon wę nogeao. Megi da, eno te Amor bidi dabe tede tagalaibao. Te Hesbon bulu bidi dabego tuni bidi Sihon, agai tō dali dagego nogoba muaibao. Tialima, dagego augwali dali boi dala palama, tama agai tō sabo gagalao. ²⁵ Megi tama, eno te tigidali bulu bidi dabe dagede wi emainogo ilaibao. Tialima, augwaligo dagego nogi odo bo si da, teda augwali wi elama, didibili yaibao,’ Genuai Bidigo te po wali,” Mosesgo te po wai.

Te Israel dabego te tuni bidi Sihon aiyaba elaluali
(*Nam 21:21-30*)

²⁶ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Tialima, da te bulu Kedemot kemi sanede bidali sogo, eno te Hesbon tuni bidi Sihon-bolo wiegi yai po sela pabo bidi tagala palali. ²⁷ Augwali saboligi pelama, te po wagi pali, ‘Nago da nago bulu tomo sunumidu soabo usu dao

po waibawe? Da te genuai sunumi delidu naga soaibao. ²⁸ Tama dago te wẹ me, nai me, olo me sogobeo. Menio. Teda dago abeliyu naga yaibao. Da olo nago bulu tomodu soaibao. ²⁹ Tama da te tomodu solama, te Jordan wẹ nogelama, te God dago Genuai Bidigo da mawainogo te wali t̄ba paibao. Te Isogo hani te Idom bulude bidibo. Tama te Moap dabe te Ar bulude bidibo. Augwali sesego dabolo usu dao po olama, da augwaligo bulu tomodu soao po walio,' te po sela pabo bidi dabego te bidi Sihonbolo te po wali."

³⁰ "Tiali goli, tuni bidi Sihongo da agai buludu somainogo usu dao po wabeo. God dago Genuai Bidigo aga te hagoma homu ebo sẹ iliyu, aga homu d̄q̄ walali. Te dago aga aiyaba elaluama, tama agai te t̄q̄ dago somainogo tama yali. Te t̄q̄ megi da, te bidibao," wali.

³¹ "Tama Genuai Bidigo enabolo te po walali, 'Odao, megi eno te tuni bidi Sihon me agai t̄q̄ sese tama nago nogoba mubao. Te t̄q̄ sabo gagaliyu, tede bidao,' Genuai Bidigo tama wali. ³² Tialima, te tuni bidi Sihon aga hani bidi dabe selama, tama da dali te hanu Jahas p̄de hw̄agasalı. ³³ Tiali goli, God dago Genuai Bidigo te bidi aga ogwa dabe, me aga hani sese tama, dago aiyaba elaluama tama dago augwali ela silimainu ilai dao. ³⁴ Tama te sogo tama dago agai t̄q̄ selama, tama dago agai hanu sese tama dolama tagalai dao. Tama dago te bidi sese tama ela siliyu, me dago augwaligo we wai dabe sese tama ela silai dao. Dago te bage me bidibadi me sulama tagalai menio. ³⁵ Tama dago te tigidali hanu dabede te tigidali kau kibu, me tigidali doado bage dago sai

dao. ³⁶ God dago Genuai Bidigo te tigidali hanu dabe dolomainogo sula tagalai dao. Te moni hanu Aroerdu gagalama, te Arnon wẹ sesegede, me te wẹ sesegede elalua pabo bulu du tama pelama, te Gileat dabego tɔba usu nigi pali, te hanu me deligo da paliabo usu me ebeo. ³⁷ Tiali goli, da te Amon dabego tɔ pageba me pabeo, me te Jabok wẹ pageba me da me pabeo, me te bulu dude dabe elalubo hanu me, ma te gasa buluba me da pabeo. Te da, te God dago Genuai Bidigo da habu selai dao,” Mosesgo te po wai.

3

Te Israel dabego te tuni bidi Ok aiyaba elaluali (Nam 21:31-35)

¹ Tama Mosesgo po geninama pusuyu, te po wali, “Tama nosali da te notba polo badu da pali. Te bulu Basanba pabo sunumidu pali. Tama te tuni bidi Ok aga hani bidi dali asali, te da dali hwiainogo, te hanu Edrei pade. ² Tiali goli, Genuai Bidigo enabolo te po wali, ‘Nage te bidide wi me elamuo. Te eno aga, me aga we bidi tigidali, me tɔ dali, sese tama nagebolo mawaibao. Tama nago te Amor dabego tuni bidi Sihon dali yali kolesaga tiwai me aga dali yaibao,’ Genuai Bidigo te po wali.”

³ “Tama tialima, Genuai Bidigo te tuni bidi Ok me aga we bidi sese dago nogoba mubo si, dago tigidali mu ela silai dao. ⁴ Tama te sogo dago agai hanu dabe sese dago selama, tama deli me tagalai menio. Mu menio. Dago te bulu Argopde dago te 60 hanu mu sese tama sai dao. Te da, te

tuni bidi Okgo bulu tiai dao. Ok aga te genuai hanu Basande bidiyu, tama te bulu me hanu tonaluai dao. ⁵ Tigidali te hanu dabe te masigigo nigai moni obo mu elama, tama bomai sunumi mu nigali, tama augwaligo te sunumi dabe te bomai ain dili dabego daꝝ waliyu yali dao. Tama te obo meni yai dwasianu bulu dabe hauwa mu elaluali. ⁶ Dago te tigidali hanu dabe doliyu, me te we bidi me wai dabe dago sese mu ela muna silai dao. Dago te deli kolesaga tiwai naga dago te Sihon te Hesbon hanu tuni bidi dabe dali dago tama tiai dao. ⁷ Tama dago te kau kibu dabe, me te hanude elaluali nai dabe sese tama sai dao.”

⁸ “Tama tialima, dago te tuni bidi sigo tꝝ dago sai dao, te Amor dabego tuni bidigo tꝝ, te Sihon me Ok si. Te tꝝ te weꝝ Jordan te giliga asobo badu elalubao. Tama te weꝝ Arnondu gagalama, tama pelama, te bulu du Hermon te sautba sabolama, tama te notba saboligi pali. ⁹ Tiali goli, te Saidon bidi dabego te Hermon wabo dao, te Amor dabego te Senir wabo dao. ¹⁰ Dago te malu bulude elaluali bulu dabe dago sai dao. Tama dago te Gileat tꝝ dabe, me Basan tꝝ, me te hanu si Saleka me Edrei hanu tꝝ me, sese tama dago salio. Te tꝝ dabe sese te tuni bidi Okgo tꝝ dago sese tama sai dao,” Mosesgo te po wali. ¹¹ (Te tuni bidi Ok aga te Refaim dabe sabi simanobo tuni bidi dao. Aga pubulabo halobage augwaligo te masigigo nigali. Te halobage bobobage te 4 mita, tama genuai te 2 mita tama. Te da, te hanu Raba te bulu Amonde elalubao.)

Te Israel bidi hani meba te giliga asobo badute

Jordan wẹde bidali
(*Nam 32:1-14*)

¹² Mosesgo te Israel dabebolo te po wali, “Dago te hanu dabe sela silibo si, eno te Ruben hani me Gat hani dali sibolo tọ mani, eno te hanu Aroerdu gagalama, te wẹ Arnon pąba saboligi pelama, te dą ilali. Tama eno augwalibolo te Gileat bulu du si badu augwalibolo eno mawai dao. Te aga hanu dabe dali sese tama mawai dao. ¹³ Tama eno te Gileat me te Basan tọ sese te Manase hani bugai mebabolo mawai dao. Basan te tuni bidi Okgo polobadu tonaluai tọ badu dao. Te tọ tigidali te Manase hanibolo mawai dao,” wali. (Te bulu augwaligo Argop dao wabo dao. Polobadu augwaligo te Basanbolo te po wai dao, te Refaim dabego tọ dao po wai dao. ¹⁴ Nosali te Manase hani bidi me Jairgo te bulu Argop sese tama sali. Te tọ augwaligo te Basan te wabao. Te tọ dą te bulu Gesur me Maka bulu si sesegeba te dą igi palio. Tama aga digi aga nogi te bulu dabe poali. Tama tialima, te bidi dabego te po wabo dao, te bulu dabe te Jairgo bulu dabe dao wabo dao.)

¹⁵ Tama Mosesgo po ma wadolama weyu, te po wali, “Eno te Gileat tọ te Makir dabego somainu sa muai dao. Te Makir dabe te Manase hani bugai meba dao. ¹⁶ Tama te Ruben hani, de Gat hanibolo da, eno te tọ te Gileat tọdu gagalama, tama Arnon wẹba tama usu nigi pelama mawai dao. Augwaligo dą te saut badu gagalama, te wẹ tomoba saboligi pai dao. Tama augwaligo tọ dą te giliga asobo badu pelama, tama te Jabok wẹba saboligi pali. Tama te wẹ Jabok te Amon bulu

dali daj elaluali we dao. ¹⁷ Tama te giliga dega sabo badu da, te augwaligo daj te Jordan weba daj igi pali. Te daj te sigi we Galilidu te not badu gagalama, tama pelama, te sigi we Detsi te saut badu tama pelama, te bulu du Pisdadu pelama, te sigi we Detsiba saboligi palio,” wali.

¹⁸ “Tama te sogo naga eno te Ruben hani dali, Gat hani dali, te Manase hani dali, augwalibolo te po wali, ‘God dago Genuai Bidigo dagebolo te to te giliga asobo badu te Jordan we badu dage mani dao, te dage tede bidimainogo. Megi da, dagego bidi dabego te hwiabo nai dabe sao. Tama dagego augwali polasa te Jordan we nogelama, tama augwali augwa ama Israel dabe nosali ilama, tama pelama, te to somainogo tau sigi pao. ¹⁹ Tama dagego we wai dabe augwali te dagebolo eno mani te hanu dabede tagalao, augwali tede tonalumainu yao. Eno koneani, dagego kau kibu hauwa bidibao. Tiali goli, augwali me te hanu dabede bidimainao.

²⁰ Dagego duga ama solo tau sela mao, tama augwali te God dago Genuai Bidigo augwalibolo mawainu yali te Jordan ai pabo badu te giliga dega sabo badu to sabo si tagalao. Dage augwali dali bidibadi, te Genuai Bidigo augwali te tode bugagia bidimainu sula tagalobode tagalao. Te agai dage dali yali se tiwai tama ebaso. Tama nosali da, teda dage duga eno dagebolo mani toba ma piagameo,’ wali.” *

²¹ “Nosali eno Josuabolo te po wali, ‘Nago polo suali dao, God dago Genuai Bidigo te tuni bidi

* **3:20:** Jos 1:12-15

Ok de Sihon side agai tigidali sę yali. Te agai te tiwai deli kolesaga naga te dagego hwiņama, tama te augwaligo tō sainu ebo bage dali tiaibao. ²² Dage augwalide wi me elamuo. Magi baso meni, God dago Genuai Bidigo dage tau selama, tama augwali dali hwiņaibao,' eno te po wali," Mosesgo te po wai.

Godigo Moses Kenan tōba pomainu sula taga-lobeo

²³ Te Mosesgo te po wali, "Te sogo eno gedu haluasa po bomo elama, te po wai dao, ²⁴ 'God, Genuai Bidi, eno koneani, nago enabolo nago genuai yabo sęde te sę dwasianu deli naga me nago enabolo ola manio. Te gasa god dagalude me tōde me bidibeo, te nago te genuai sę nago polo yali, te sę tiwai yabo. ²⁵ Megi eno homugo nago ena te Jordan aņ nogelama, u badu pomainogo yao. Tama eno te wiegi yai ili yai tō me, wiegi yai bulu du me, te Lebanon bulu du me sugi pomainogo yao,' eno tama po wali."

²⁶ "Tiali goli, menio. Dagego geda muanigo dagego dolaligo da, Genuai Bidigo ena dali sębe elama, tama olo palialubao. Agai te po wali, 'Penane pania sao,' wali. 'Nago enabolo te nai po ma hanalugio. ²⁷ Nage te Pisga bulu duba pelama, tama te notba me sautba tonoyu, me giliga asobo badu tonoyu, me giliga dega sabo badu tonoyu yao. Nago te buluba dabe bugagia mu tonono bilao. Magi baso meni, nage te aņ Jordan nogelama, te tō tomoba nage pogobeo. Mu menio. * ²⁸ Josua bugagia ola mao, tama

* **3:27:** Nam 27:12-14; Bom 32:48-52

agai homu kolesaga bugagia daꝝ walao. Magi baso meni, aga digi aga te we bidi te wꝝ u badu odasa paibao. Tama augwali nago megı te suabo tꝝde bidaibao,' wali. ²⁹ Tama tialima, da te odogo bulude bidai dao, te hanu Betpeor u badu," Mosesgo te po wali.

Mosesgo Israel dabebolo Godigo bomai po bugagia wali piꝝo po wali

4

(Daj 4-11)

Mosesgo Israel dabebolo Godigo po wali piꝝo po wali

¹ Megı da, Mosesgo te we bidibolo te tama po walali, "Dagego eno megı dagebolo mabo po bugagia wali pobaso, tama dage bugagia bidiagameo. Tama dage duga wꝝı dabego God, Genuai Bidigo mawainu ebo tꝝde bidiagameo, te dagebolo megı mabo tꝝ dao. ² Te God dago Genuai Bidigo megı agai e mabo bomai poba dagego duga gesi noma bomai po me teba daganamuo, te megı eno dagebolo e mobao. Tama dagego te Godigo bomai po me deli sela sꝝnamuo. Dagego te bomai po tıgidali tama wali piꝝo. * ³ Genuai Bidigo te bulu du Peorde yali sꝝ duga digi polo te suali dao. Te bulude te dage tomode bidi hauwago te tıbo god Balba lotu wali, tama Godigo augwali sese tama dolalio. * ⁴ Tiali goli, te dago

* **4:2:** Ped 22:18-19 * **4:3:** Nam 25:1-9

God Genuai Bidide augwa homu mu keꝓ pai bidi dabe, dage da me te bidibao,” wali.

⁵ “Edao. Eno dage tigidali haniani bomai po ola mena silali, te God dago Genuai Bidigo dabolo wali gilama tiai dao. Megi da, dage te bulu sigi pelama, tama tede duagi paibao. Tama dage te bulude bidiyu da, teda dagego te bomai po tigidali wali piagameo. ⁶ Dagego te bomai po dabe mu tama wali piꝓo. Tama te gasa bulu bidi dabego te tiwai se ebo konemainao, te dagego wiegi yai kolesaga elaluyu, me wiegi yai homu kolesaga hauwa elaluyu ebo augwaligo koneaibao. Tialima, augwaligo dagego te bomai po elalubo po odobo sogo, augwaligo te po waibao, ‘Tegoba! Te we bidi augwaligo wiegi yai kolesaga, me wiegi yai homu kolesaga elalubao,’ po waibao. ‘Augwaligo da mu edelama, mu elalubao,’ waibao,” Mosesgo te po wai.

⁷ “Dagego meba we bidi dabe kone paliawe? Augwaligo genuai bomo da elalubadi goli, tagalao, augwali tau sabo god menio, te God dago Genuai Bidi da dali ebo tiwai. Tigidali sogo Genuai Bidi aga da dali pꝓde mu bidiyu, tama dago agaba i wabo si da, teda agai da polo tau sabo dao. ⁸ Tama te gasa we bidi augwaligo te doloba pai bomo yai po augwaligo elalusiꝓwai, te eno dagebolo me e ola mabo haniani bomo yai po tiwai elalubeo. Mu menio. ⁹ Dagego bugagia tonaluiꝓo. Te dage tigidali sogo e tꝓde bidiyu, dagego duga te suali te nai dabe munu me gegeda pelamuo. Te Godigo yali se suali te duga homude mu daꝓ walao. Dagego duga wai dabe, me waigo wai dabeba pusa mayu, ¹⁰ te dagego te

God Genuai Bidi pade dolaluyu suali, te po pusao, te Sainai bulu dude. Te sogo Godigo enabolo te po wali, "Te tigidali we bidi i olama sisinao. Eno homugo augwaligo eno wabo po odomainao. Tama tiyu, augwali e tode bidiyu, ena dologode naga elalumainao. Tama augwaligo augwa wai dabeba me nosali ola menama, tama augwali me ena dologode elalumainao,' Godigo enabolo te po wali."

¹¹ "Godigo po wabo si, dage te bulu du sesegeba dolaluagasai dao. Tama sisi pø me hano sigo bulu du mesega selama, tama moni isi bogoli dagaluba holai dao. ¹² Tama Genuai Bidi te iside bidiyu, dage dali po wabo dagego odai dao, te agai digi po wabo. Tiali goli, te God e tiwai nai me deli da weyu, te agai tigi te dagego me subeo. Mu menio. * ¹³ Tama te sogo agai nogo si bomai po dagebolo menama, tama agai masigi sawali side aseai dao. Te bomai po te agai dage dali te po daq waliyu, te tama tiai dao. Tama agai dagebolo te bomai po wali piqo po wai dao. *

¹⁴ Tama Genuai Bidigo enabolo dage agai megì mawainu ebo te tode bidiyu, wali pabo haniani bomai po meba eno dagebolo ola mao po wali," Mosesgo te po wai. *

Te Israel dabego tibo god dabe wali me pelamu

¹⁵ Te Mosesgo po geninama weyu, te po wali, "Te Sainai bulu dude te Genuai Bidi te isi dabo tiwai ebo tomoba bidagaselama, te dage dali po miani sogo, dagego te God e tiwai nai me deli da

* **4:12:** 19:16-18; Hib 12:18-19 * **4:13:** Sai 31:18 * **4:14:** Sai 21:1

olama daj ilibo dagego me subeo. Tama tialima, dage bugagia dolasa bidiqo, ¹⁶⁻¹⁸ tiyu dagego tibo god me nigidali weyu. Ma, dagego tama tiyu da, teda dagego dwai kolesaga yaibao. Dagego te bidi piksa, ma we piksa, ma te hasa dabe piksa, ma ba piksa, ma te gula mane piksa, ma sugu piksa me nigilama, dagego god dao olamuo. * ¹⁹ Tiyu dagego dagalude elalubo subo nai dabeba lotu po waidalio, te giliga, me polua, me ho dabeba lotu olamuo. Menio. God dago Genuai Bidigo te gasa we bidi dabego te nai dabeba lotu omainu sula tagalai dao. ²⁰ Tiali goli, dage da, menio. Godigo dage Isip bulude oda selama, dage eba odasa asali. Te dage te isi hobulude honialuai tiwai tama odasa soai dao. Tama agai dage odasa asali, te aga we bidi mu bidainogo odasa asai dao, te dage megı bidibo tiwai tama. * ²¹ Te dagego dwai kolesaga yaligo da, God dago Genuai Bidigo ena dali sebe yali. Tama agai po bomonama, hanilama weyu, te po wali, te ena te Jordan aj nogelama, te wiegi yai to elalubo te buluba pogobeo po wali, agai megı dagebolo mawainu ebo te toba. * ²² Eno te we nogegobeo. Menio. Ena e bulude isaibao. Tiali goli, dage da, te we nogelama, tama te wiegi yai ili yai toba bidigi paibao. ²³ Dage bugagia tonalua. Tiyu dagego God Genuai Bidigo dage dali daj walali te po dagego gegeda pabuo, dagego. Dagego agai po wali piqo. Tama dagego duga tibo tibo god dabe

* **4:16-18:** Sai 20:4; Prs 26:1; Bom 5:8; 27:15; Rom 1:23 * **4:20:** Sai 19:5; Bom 7:6; 14:2; 26:18; Tai 2:14; 1 Pi 2:9 * **4:21:** Nam 20:12

me geselamuo. ²⁴ Dagego te tama tilamuo. Magi baso meni, God dago Genuai Bidi, aga deli naga te God mu dao. Tama agai dage te gasa tibo godiba me lotu omainu sula tagalogobeo. God aga da, te posolai isi tiwai mu dao, tama agai aga boi bidi dabe ulama daibao,” wali. *

²⁵ “Tama nosali, dage te t̄de bobobage sogo bidama, tama dagego wai dabe me dagego w̄ai wai puluba dabego me bidiyu, tama dagego dwai kolesaga eyu, dagego te tibo god me geselamuo. Ma, dagego te tobage nai dabe geseliyu da, teda dagego seḡe saibao. Te da, te Godigo gedude dwai kolesaga mu dao, tama te kolesaga aga seḡe mu ilaibao. ²⁶ Odiawe, megi eno te dagalu me t̄ si i obao, te augwaligo eno dage dali te wabo bomai po odomainu. Ma, dagego Godigo po sela saḡani da, teda dua dao. Godigo dage tigidali polo tama te t̄de sela saḡaibao. Tama dage te Jordan w̄e u badu elalubo te t̄de bobobage sogo bidigobeo, te dagego megi te sainu ebo te t̄de. Menio. Dage sese sia saibao. ²⁷ Teda Genuai Bidigo dage sese tama gasa buluba dabe subigila sela saḡaibao. Tama we bidi hauwa mu isila paibao, tama dage dwasianu we bidi naga te gasa haniani bidi hani tomode bidaibao. ²⁸ Tama te bulu dabede da, dage tibo godiba dabe lotu po waibao, te bidi dabego te masigigo me ni dabego nigai godide. Te god dabego te tonoyu, me odoyu, me po weyu, me nai tuyu, me nai denami odoyu me egobeo. * ²⁹ Tama te sogo dagego homu hogodama, tama dagego

* **4:24:** Hib 12:29 * **4:28:** Bom 28:36

duga dago God Genuai Bidiba ma asabo homu mu hogodaibao. Te dagego sese homugo me sese homu kolesagago aga gegabo homu yali da, teda dage aga p̄aba mu asiagameo. * ³⁰ Tiali goli, dage genuai s̄eḡe tomode bidibo sogo da, me te dwai nai dabe dageba pedalobo sogo me, teda dage homu begelama, ma geasa asama, Genuai Bidigo po wali paibao. ³¹ Magi baso meni, aga te bidi hobede ebo God dao. Agai dage mu tagaliyu, ma dage mu dola siliyu me egobeo. Tama agai te dago w̄ai dali d̄aḡ walali te bomai po me gegeda pogobeo,” Mosesgo te po wai.

³² “Dagego polobadu bidaliba ma kone paliawe, te dage ame nis̄abadi? Tama me te Godigo hasia bidi me deli nigaliba kone palawe. Te dage te tigidali t̄oba pobadi goli, tagalao, dagego te tobage genuai s̄e tiwai me pedalobo sugobeo. Te tobage s̄e po polobadu bidi mego odai elalubawe? Menio. ³³ God te isi tomode bidiyu, po wai dao, tama dagego agai po odai dao. Tiali goli, te bidi me te po polobadu odai goli, me isis̄ama me yai elalubadi bogo? Te menio. ³⁴ God dago Genuai Bidigo da Isip bulude oda selama, da te Isip hani tomodu d̄iḡ selama, odasa asu, da aga we bidi mu pedelai dao. Te dagego gedude agai haniani s̄e hauwa agai genuai bomogo yai dao. Agai te Isip dabebolo genuai gasi augwalibolo mayu, me agai augwali dali hw̄iyu yai dao. Tama agai gasi hauwa mayu, me agai haniani bidi noma sabo s̄e geninama mu yali, te augwali wi ma iliyu. Tialima, te gasa god mego te tobage s̄e me yai dawe? Mu

* 4:29: Jer 29:13

menio. ³⁵ Genuai Bidigo te se dabe ola mani da, teda dagego konemainu te yali dao, te aga deli digi naga God bidibao olama konemainu te yali dao. Tama te gasa God me bidibeo. Mu menio. * ³⁶ Agai dage dodola ola mawainogo, tama tialima, agai dagego agai po dagaludu wabo odomainu tagaliyu te yali dao. Tama te tode dagego agai genuai isi dabo sumainu te yali dao, tama agai te iside bidiyu, dage dali po te wali dao. ³⁷ Genuai Bidigo duga waj dabe godolo mu elama, tama agai dage aga we bidi mu bidimainu sa muai dao. Tama tialima, aga dage dali bidiyu, agai genuai bomogo dage Isip bulude oda selama, tama dage e buluba te odasa asali dao. ³⁸ Tama dage te asali sogo, agai te genuai boma pai we bidi sela sawai dao, te augwaligo bomo te dagego homo edelai bage. Agai te tama tiali da, te da agai dage odasa aselama, tama augwaligo to dagebolo mawainu te yali dao. Te da, te to dage megidi bidibo, te to te dao. ³⁹ Tama tialima, dagego te tiali se gegeda pelamuo. Genuai Bidi aga te dagalude me tode God dao. Tama te gasa God me menio. Mu menio. ⁴⁰ Dagego agai bomai po tigidali wali pia, te eno dagebolo mani te po. Tama tiyu da, dage me, duga wai dabe me, dage bugagia bidaibao. Tama dage te God, dago Genuai Bidi, te mabo te tode dage bugagia bobobage sogo mu bidaibao. Tama te to tigidali sogo duga to elaluaibao," Mosesgo te Israel dabebolo te po wai.

Mosesgo duala siyu yabo hanu sa muani

* **4:35:** Mak 12:32

⁴¹ Nosali Mosesgo giliga asobo badu te Jordan wẹ badu agai hanu sela sa muani. ⁴² Te hanu sela, te da, te bidi me deligo agai magi sẹ ebode geda muyu, olo bidi me ela muai yai baso da, te hanuba duala sigi peyu emainu. Agai hasia bolo te isai bidi dali dwai homu ebeo. Menio. Geda muyu, isilibaso da, te bidide po menio. Te bidi aga te hanu sela me deliba duala sigi peyu, wi pomainogo, tama wei ponobo bidi augwaligo aga elama isilibo usu egobeo, te habu selai dao. ⁴³ Te hanu sela te e tama dao. Te hanu me te Beser, te da te Ruben hanigo duala sabo hanu dao. Te da te bulu dude elalubo. Me da, te Ramot dao, te Gileat tọ dage badu. Te da, te Gat hanigo duala sabo hanu dao. Tama me da, te Golan dao. Te da, te Basan tọ dage badu. Te da, te Manase hanigo duala siyu yabo hanu dao. *

Israel dabego sali tọgo pẹwadage po

⁴⁴ Mosesgo Godigo bomai po te Israel dabebolo mani. ⁴⁵⁻⁴⁶ Agai te bomai po augwalibolo augwali te Isip bulu taga solama, tama augwali te giliga asobo badu te Jordan wẹ badu, te malu bulude bidibadi, te po mani, te Betpeorba tonobo badu polo badu. Te badu te tọ te tuni bidi Sihon, te Amor dabego tuni bidigo tọ dao. Polobadu agai te hanu Hesbonde bidiyu, te tọ tonaluai dao. Tama Moses de Israel dabe augwaligo te bage augwali te Isip bulu tagalama asali sogo, augwali aiyaba elaluai dao. ⁴⁷ Tama augwali agai tọde, me te Ok te Basan tuni bidigo tọde augwali bidaluali. Te Amor dabego tuni bidi si te Jordan

* **4:43:** Jos 20:8-9

wę te giliga asobo badu bidai dao. ⁴⁸ Te Israel dabego polo sali tọ te dąj te Aroerde gagalali, tama Arnon węba sabolama, tama pelama, te bulu du Sirion, te nogi me Hermon, teba saboligi pali. ⁴⁹ Tama me augwaligo te Jordan wę te giliga asobo badu tọ sese tama sali, tama pelama, tamu wę Detsiba tama pelama, tama bulu du Pisgaba saboligi pali.

5

Te Godigo nogo si bomai po dabe (Sai 20:1-17)

¹ Te Mosesgo Israel we bidi tigidali i ola sisinama, tama agai augwalibolo te po walali, “Dage Israel dabe, dagego eno megi dagebolo mawainogo ebo te bomai po odiawe. Dagego te bomai po konea sao, tama bugagia wali piąo. ² God, dago Genuai Bidigo, da dali te Sainai bulu dude po dąj walai dao. ³ Agai te dąj walali po te dago wąj dabe dali naga dąj walai menio. Menio. Agai te po dąj walali te da megi e bidibo bage da dali me dąj walali dao. ⁴ God te isi tomode te bulu dude bidiyu, tama agai po dage dali dolo wai dao. ⁵ Tama te sogo eno te Genuai Bidi de me dage dali tomode po ugwaba pusuyu, edaba pusuyu ebo bidi bidai dao. Magi baso meni, dage te iside wi elama, tama dage bulu duba pabo usu isąbaso tiali,” wali.

“Genuai Bidigo te po wali, ⁶ ‘Ena Genuai Bidi, ena dagego God dao. Dage olo sę ebo bidi te Isip bulude bidibaso, eno dage oda selama, eno dage odasa asai dao.’ ”

7 “ ‘Dage gasa God meba lotu po me olamuo. Dagego ena deliba naga lotu po wao.’ ”

8 “ ‘Dagego te olo nai piksa te dagalude me tōde elalubo nai, ma wē te tō dologode elalubo nai piksa dabe me nigilamuo. 9 Dage te tibo god piksaba bogoli sugunama, lotu po me olamuo. Magi baso meni, ena Genuai Bidi, ena dagego God dao, tama eno dage te tibo god piksaba lotu omainu me sula tagalogobeo. Eno kolesaga da, e tama tilalubo, eno te bidi dabe ena godolo isama ebo bidi dene mabo dao. Tama eno te bage augwaligo wai te nosali pedalobo bage te namba 3; te namba 4 hani, me nosali pedalobo bagebolo me te tobage dene me mawaibao. * 10 Tiali goli, te we bidi ena godolo elama, eno bomai po wali asobo we bidi da, teda eno augwali godolo mu elama, augwa hani nosali 1,000 pedalobo me godolo mu elalua paibao,’ wali.” *

11 “ ‘Dagego God eno nogi olo dali nogi igio, duga Genuai Bidi. Magi baso meni, eno nogi olo dali nogi ebo bidi dene mawaibao.’ ” *

12 “ ‘Dagego Sabat sogo eno bubuga mu nigilao, duga God, Genuai Bidi, eno sogo, te eno dagebolo wali gilama tama. * 13 Te a naga olama deli sogo duga olo sē yao. 14 Tama te dei namba 7 te Sabat dao, ma te hodo dolobo sogo dao. Te da eno bubuga dao. Tama te sogo mu deli da dage me, duga wai puluba me, duga sē bidi me, we dabe me, duga negebo hasa dabe me, gasa

* 5:9: Prs 26:1; Bom 4:15-18; 27:15 * 5:10: Sai 34:6-7; Nam 14:18; Bom 7:9-10 * 5:11: Prs 19:12 * 5:12: Sai 16:23-30; 31:12-14

bulu bidi me dagego bulude bidibaso da, teda te sogo deli munu me se elamuo, te se ebo habu mu dao. Te duga se ebo we bidi augwali te sogo te dage hodo doliyu, dage olo bidibo te yali gilama augwali me olo bidimainao. * 15 Dagego koneawe, dage te Isip bulude te olo se ebo bidi bidali, te koneao, tama eno genuai bomogo, ena dagego God Genuai Bidi, eno dage tedu odasa asai dao. Tama te tiali pagede da, dagego eno te bomai po wali pia, tama te toma tubo sogo bugagia wali pelama, toma tuyu yao,' wali."

16 " 'Dage duga ida aya dologode elaluyu, tama augwaligo po wali pia, te ena God, dagego Genuai Bidi, eno dagebolo wabo yali gilama. Tialima, dagego te tama se eyu da, teda dagede tigidali se wiegi yai mu pedelaibao. Tama dage eno megite mabo te tade dage bobobage sogo mu bidaibao,' wali."

17 " 'Dagego gasa we bidi elama isiligio.' "

18 " 'We sai me bidi pai we te we bidi dagego penani se igio.' "

19 " 'Dagego nai wi sigio.' "

20 " 'Dagego ili po olama, gasa we bidi po tu ela magio.' "

21 " 'Dagego gasa bidigo we pesa igio. Tama dagego agai be pesa daliyu, me tu pesa daliyu, me agai se ebo we bidi me pesa iyu, me kau kibu pesa iyu, me donki kibu me pesa me iyu elamuo, me te agai meba gasa nai dabe me pesa me iyu elamuo.' " *

* 5:14: Sai 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Prs 23:3

* 5:21: Rom 7:7; 13:9

²² Tama Mosesgo te po wali, “Dage tigidali te bulu dude sisinani sogo, Genuai Bidi te isi tomode me te moni genuai sisi p̄q̄ tomode bidai dao. Tama agai po bomona haninama, tama te bomai po dabe dagebolo mani. Tama agai gasa po teba daganobeo. Tama agai te bomai po te masigi pedai side asenama, enabolo mani,” wali.

Te we bidi augwali wi yali
(Sai 20:18-21)

²³ Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Te isigo te bulu du mesega sali sogo, dagego te p̄q̄ hulua sai tomode po me deli wabo odali. Tama tibaso, dagego genuai bidi dabe me dagego hanide genuai bidi augwali ena pageba aselama, tama augwaligo te po wali, ²⁴ ‘God, dago Genuai Bidigo, dabolo agai genuai bomu mu ola mani, te dago aga te isi tomode po wabo odali sogo. Megi da, dago koneani. Me sogo Godigo te bidi me deli dali po wabo usu yaibao, tama te bidi me isibeo. ²⁵ Tiali goli, God dago Genuai Bidigo da dali po ma wabo dago ma odiyu da, teda da isaibao. Te dwai isigo mu da dolaibao. Te magi baso mu megida isaibawe? ²⁶ Te niwai bidi mu te God tigidali sogo mu bidibo bidigo po te isi tomode bidi po wabo de isigobewe? ²⁷ Moses, nage ma pelama, God dago Genuai Bidigo wainogo ebo te po ma odigi pao. Tama odama, tama ma asama, nago te odali po dabolo pusao. Teda dago odama, wali paibao,’ dagego tobolu bidi dabego te po enabolo te sogo wali,” Mosesgo te po wai. *

* 5:27: Hib 12:18-19

28 “Te tama tialima, Genuai Bidigo dagego ena dali te wabo po odali, tama agai enabolo te po wali, “Te we bidi augwaligo po eno polo odalio, tama augwaligo po te dolo mu dao. 29 Eno homugo augwaligo te tobage kolesaga tigidali sogo emainu homu ebao, tama augwali tigidali sogo ena dologode elaluyu, tama eno bomai po tigidali sogo wali pomainao. Te tama eyu da, augwaligo sę dabe, me augwa wai nosali asobo bagego sę dabe bugagia pedalaibao. 30 Tama tialima, nage ma pelama, augwali augwa ugwa beba ma piaę po wagi pao. 31 Tiali goli, Moses, nage ma asama, nage deli naga ena dali ede bidao, tama nagebolo eno bomai po tigidali mawaibao. Nago te we bidi te bomai po ola mao. Tama augwaligo te bomai po tigidali augwalibolo eno megi mawainu ebo te tęde bidiyu, te bomai po wali pomainao,’ wali.”

32 Tama Mosesgo augwalibolo te po wali, “Dagego bugagia tonaluiawe, God dago Genuai Bidigo dagebolo mani te tigidali bomai po dabe wali piaęwe. Dagego te bomai po me deli geda munamo dao. 33 Te tigidali bomai po bugagia wali peyu da, dagego ebo sę dabe tigidali wiegi yai pedalaibao. Tama dage bobobage sogo mu te megi dagego sainogo ebo te tęde bidaibao,” Mosesgo te po wali.

6

Godigo polalubo bomai po mu

1 Te Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Megi da e dao, te God dago Genuai Bidigo

dagebolo ola mao wali te bomai po dabe. Tama dage te megì dagego sainogo ebo te buluba sabolama, duagi painogo ebo buluba sabolama da, teda dagego te bomai po wali piào. ² Dage tigidali sogo tõe bidiyu da, dage me, duga wai nosali pedalobo te wai dabego me, tigidali sogo God dago Genuai Bidi dologode naga elaluaò. Tama dagego agai bomai po tigidali wali piào, eno megì dagebolo te mobao. Tama tiyu da, dage tõe bobobage sogo mu bidaibao. ³ Israel dabe, dagego bugagia oðiào, tama te bomai po bugagia wali piào. Tama tiyu da, dagego tigidali sè dabe ebo wiegi yai mu pedalaibao, tama dage te bomai we bidi deli me pedalama, tama dage te wiegi yai tõe ili elalubo te tõe wiegila bidiagameo. God, dago wai dabego Genuai Bidigo, te tama po daù walalio,” Mosesgo te po pusai.

⁴ “Dage Israel dabe, dagego bugagia oðiào. Genuai Bidi deli tama dago God deli tama dao. *

⁵ Dagego God dago Genuai Bidi deli naga godolo mu iyào. Dagego aga te duga haligade godolo eyu, me dagego homu kolesagade godolo eyu, me dagego bomogo dali mu aga godolo iyào. *

⁶ Tigidali sogo dagego eno dagebolo megì mabo te bomai po kone paliyu yao. ⁷ Tama dagego te bomai po duga wai bõu dabebolo tigidali sogo ola mayu yao. Tama augwalibolo te bomai po duga bede bidiyu, me dage sunumidu peyu me, me dage toma tubo sogo me, ma dage duga sè ebo sogo dagego te bomai po duga wai dabebolo ola mao. ⁸ Tama dagego te po dabe dagego

* **6:4:** Mak 12:29 * **6:5:** Mat 22:37; Mak 12:30; Luk 10:27

pepade așenama, tama duga nogode me, ma te duga gebode daganama, keyu yao. Tama tiyu da, dagego po dabe munu me gegeda pogobeo. ⁹ Tama me te duga be sunumi nide me, ma duga be mesalo obo sunumi nide me, așao,” Mosesgo te po wai. *

Te Israel dabego te tigidali bomai po wali peyu emainao

¹⁰ Mosesgo te po wali, “God dago Genuai Bidigo dago wai Abraham, me Aisak, me Jekop, te augwalibolo te genuai bulu me deli, te hanu wiegi yai hanu hauwa duga digi nigisiawai bulu mawaibao po polobadu daŋ walai dao. *

¹¹ Tama te wiegi wiegi yai nai dabe dagego bede pașanaluaiba po wai dao, te da duga digi te be tomoba musiawai nai dabe. Tama te tŋ dedage wę dabe meba me hauwa elalubo, te duga digi nigisiawai wę elaluaibao. Tama me te wain gi me, te oliv gi me elaluaibao, te duga digi bulisawai elaluaibao. Genuai Bidigo dage odasa pelama, te buluba sabolama, tama dagebolo te nai dabe mawaibao. Tama dagego te haniani wiegi yai nai dagego tulama, tama dage tabia peyu ebaso da, ¹² teda dage dua mu dao, tiyu dagego Genuai Bidi gegeda palabuo. Agai digi dage Isipde olo kalabus șe ebo bidi tiwai bidibaso, dage odasa asai dao. Tama agai digi dage Isip bulu tagalama, odasa asai dao. ¹³ Dage God dago Genuai Bidi dologode naga bidião. Tama dage deli deligo gasa bidi dali po

* **6:9:** Bom 11:18-20 * **6:10:** Gag 12:7; 26:3; 28:13

daꝝ omainogo eyu da, teda Genuai Bidigo nogi naga nogi elama, te po daꝝ walao. * 14 Dagego te dage paꝛe bidalubo te we bidi dabego tibo godiba lotu po me olamuo. 15 Ma, dagego te tibo god dabeba lotu po wali da, teda Genuai Bidi agai seꝛe mu elama, tama agai dage te isigo dwai dwai nai dabe dela silibo tiwai tama dela silaibao. Magi baso meni, God dago Genuai Bidi da dali megı bidiyu, tama agai dage gasa god meba lotu omainu sula tagalogobeo, mu menio,” wali.

16 “Dagego God dago Genuai Bidigo bomo usu sigimio, te dagego te bulu Masade polobadu yali tiwai elamuo. * 17 Dagego agai dagebolo mani te bomai po dabe, me mena kolesaga wali pao wali po, te dolo mu wali piꝛo. 18 Dagego tigidali seꝛe dage eyu, te Genuai Bidigo te wiegi yai dola pai nai dao wabo te seꝛe dabe naga yao. Tama tialima, dagego tigidali yainu ebo seꝛe dabe te wiegi yai mu pedelaibao. Tama dagego te wiegi yai ili yai to saibao, te da te Genuai Bidigo duga waꝛı dabebolo dage mawaibao wali te to dao. 19 Tama dagego duga boi bidi dabe sela saꝛo usu yaibao, te Genuai Bidi aga digi te po daꝝ walali gilama tiaibao,” wali.

20 “Nosali nosali duga wai dabego dagebolo e tama po hanaluyu, ‘Magi baso God dago Genuai Bidigo dabolo te tigidali bomai po wali pao po waliwe?’ waibao. 21 Teda dagego augwalibolo te po walao, ‘Da te Isip tuni bidigo olo seꝛe ebo bidi bidai dao, tama Genuai Bidigo da agai bomogo

* 6:13: Mat 4:10; Luk 4:8

* 6:16: Sai 17:1-7; Mat 4:7; Luk 4:12

oda sai dao. ²² Mu tama, dago gedude mu tama Genuai Bidigo te haniani se, me te haniani dene te Isip hani bidi dabe, me augwa tuni bidibolo, me aga ofisa bidi dabebolo te dene mabo suai dao. ²³ Agai da Isip bulude oda selama, tama da buluba olo madi odasa asai dao. Te da eba odasa aselama, tama dabolo te e to mawainogo. Te agai dago wajibolo polobadu po daw wali gilama tialio. ²⁴ Tama nosali God dago Genuai Bidigo dabolo e bomai po wali pomainogo mawai dao, tama da aga dologode eluinao. Tialima, dago tama tiyu da, tigidali sogo agai dago bulu tonaluaibao, tama megil elalubo yali gilama tama tiwai elalumainogo yaibao. ²⁵ Tialima, dago agai bomai po tigidali wali peyu da, teda agai da dali wiegi yai homu elama, dabolo te doloba pai we bidi dao po waibao, te tama po duga wai augwalibolo wei ponoyu pusao,” Mosesgo te po wai.

7

Te Israel dabe Godigo we bidi mu dao (Sai 34:11-16)

¹ Te Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “God dago Genuai Bidigo dagebolo megil sainogo ebo te toba odasa paibao. Tama agai te bidi hani hauwa te tode bidibo bidi hani sela sawaibao. Dage toba pabo sogo, agai te a naga olama si, te 7 bidi hani sela sawaibao, te tode bidali bidi hani. Te bage augwaligo bomogo da, dagego bomo edelai bage dao. Te hani te Hit, me Girgas, me Amor, me Kenan, me Peres, me Hivi, me

Jebus, te tama hani dao. * 2 Te God dago Genuai Bidigo dagego augwali aiyaba elalumainogo ebo si da, teda dagego augwali ela mu silao. Dagego augwali dali abagi olama, tama augwali hobede me eyu elamuo. 3 Tama me dagego augwali dali we si me abelamo dao. 4 Magi baso meni. Augwaligo dagego ogwa dabego God tudiba mubo ilaibao, tama augwaligo tibo godiba lotu po waibao. Tama tialima, te wai dabego te tama tiali da, tede polo tama Genuai Bidi şeḃe elama, tama dage dolaibao. 5 Dage te bidi hani dali abagi igimio. Menio. Dagego augwaligo alta togoyu, me augwaligo tibo god noma elalubo masigi pos ni toga şayu, me te tibo god we nogi Aserago noma elalubo ni pos toga şayu elama, me augwaligo tibo god piksa sia uluyu yao. *

6 Dagego tama tiao. Magi baso meni, dage da God dago Genuai Bidi aga we bidi dao. Te tigidali tḡde we bidi hani tomode agai dage deli naga sa munama, dage agai doloba pai we bidi dao,” wali. *

7 “Dage te genuai bidi hani edelebaso, te Genuai Bidigo dage koneama, tama dage sa muai meni. Menio. Dage te dwasianu hani naga bidai dao. 8 Tiali goli, Genuai Bidigo dage godolo mu elama, tama agai dago wai dali te daḡ wali te po wali peyu te ebao. Te page delide tama agai genuai bomogo dage tau sali dao. Tama teyu, dage te Isip tuni bidigo olo şe ebo bidi dabe bidibadi, agai dage te Isip tuni bidigo nogode

* 7:1: Tpi 13:19 * 7:5: Bom 12:3 * 7:6: Sai 19:5; Bom 4:20; 14:2; 26:18; Tai 2:14; 1 Pi 2:9

ma dobola sai dao. ⁹ Dagego te tiali sę wiegila koneiawe, God dago Genuai Bidi aga deli naga te God mu dao. Tigidali sogo agai aga po dolo wali peyu ebo dao. Tede aga munu me tulalubeo. Tama tialima, agai aga daų wali po wali peyu yaibao, tama agai te we bidi augwaligo aga godolo eyu, agai bomai po wali pabo we bidi, augwali hani te nosali nosali pedalua pabo bage, augwali 1,000 solo usu siyu, tama agai augwali godolo mu eyu ebo dao. ¹⁰ Tiali goli, we bidigo aga godolo isama yali we bidi, agai polo tama dene dolo mu mawaibao. * ¹¹ Tialima, dagego agai dagebolo mani te po wiegila wali peyu, tama dagego eno dagebolo megi mani te haniani bomai po bugagia wali piąo,” Mosesgo te po wali.

Godigo agai po wali pabo we bidi dali wiegi yai sę yaibao

(Bom 28:1-14)

¹² Mosesgo te po wali, “Tialima, dagego te bomai po dabe odama, tama dagego te po wali dolo peyu da, teda God dago Genuai Bidigo aga daų wali po wali paibao. Tama tigidali sogo agai dage godolo mu yaibao, te agai dagego wai dali wali gilama tama yaibao. ¹³ Agai dage godolo mu elama, tama agai dage dali wiegi yai sę mu yaibao. Tialima, dagego wai puluba hauwa mu elama, tama dagego wai genuai mu yaibao. Tama me agai dagego gi dabe wiegi yai ilama, tama dagego gide wit me, wain bono du me, te oliv wel me, hauwa mu elaluaibao. Tama me te kau kibu me sipsip dabego wai

* **7:10:** Sai 20:5-6; 34:6-7; Nam 14:16; Bom 5:9-10

hauwa ame nomainogo yaibao. Agai te wiegi yai nai dabe hauwa dage mawaibao, te agai duga waiḅolo mawaibao olama po daḅ wali te tḅde. ¹⁴ Te tḅde we bidi mebabolo Godigo dagebolo te nai dabe hauwa mabo tiwai te gasa we bidi mebabolo me egobeo. Te dagego we dabe me, o dagego kau kibu so dabe te wai ame nisama olo bidigobeo. ¹⁵ Tama Genuai Bidigo dage bugagia tonaluama, tama dage te tigidali haniani gasi me sogobeo. Tama agai dagebolo te haniani dwai gasi dagego Isip bulude suali, te gasi tigidali dagebolo me tagala palogobeo. Tiali goli, agai te gasi te dagego boi bidi dabebolo naga mawaibao. ¹⁶ Dagego te tigidali bidi hani dabe mu tama ela siliḅo, te God dago Genuai Bidigo dagebolo dagego nogoba mabo, te bidi hani dabe. Tama dagego augwali hobede me elamuo. Me augwaligo tibo godiba lotu wabo te habu mu dao. Ma, dagego augwaliba lotu po wali da, teda dage tuloluaibao,” Mosesgo te po wai. *

¹⁷ “Tiyu dagego te homu idali, ‘Te hani bidi augwali genuai hani bidi dao,’ homu elama, dagego ‘augwaligo da elalugowe’ homu idalio. Tama dagego augwali sela saḅobeo homu idalio. ¹⁸ Menio, dage augwalide wi me elamuo. Dagego dago God Genuai Bidigo te Isip tuni bidi hani we bidi dabe augwaligo tigde yali te seḅ bugagia ma koneiḅo. ¹⁹ Dagego te Isip bulude suali, te haniani gasi koneiḅo. Tama me dagego te Godigo yali te we bidi noma sabo seḅ, me te haniani genuai seḅ yali te koneiḅawe. Tama dagego Godigo

* **7:16:** Bom 11:13-17

dage Isip bulude dobola sainogo yali te genuai bomo koneião. Tama tialima, Godigo dagego megí wi ebo te we bidi dabe dali me te deli tiwai sê naga yaibao. Tama agai augwali dolama, mu dola silaibao. ²⁰ Tiali goli, augwali hani meba wi pelama, duala sigi pali da, teda Godigo te bidi tigde gão kelebo te bunu dabe tagala palama, augwali dolomainu yaibao,” wali.

²¹ “Tama tialima, dage te bidi hanide wi elamo dao. Magi baso meni, God dago Genuai Bidi dage dali bidibao. Agai bomo genuai mu elalubao, tama tigidali bidi dabe augwali agade wi mu yao. ²² Dage pãba saboligi pabo si, agai te hani bidi dua dua sela sãbo sê iduaiba, te dage pãba saboligi pabo si. Tama dagego augwali polo dolobo usu me egobeo. Ma, dagego augwali polo doliyu da, teda bulu hasa dabe hauwa mu pedelama, tama augwaligo dage elaibao. ²³ Genuai Bidigo dagego duga boi bidi dabe aiyaba elaluma, dolomainogo sula tagalaibao. Tama agai augwali wi mu ilama, tama dagego augwali ma siliboba usu naibao. ²⁴ Tama agai augwaligo tuni bidi dabe dagego nogoba muaibao. Tama dagego augwali ela muaibao. Tama nosali te bidi dabego augwali me kone me egobeo, gegeda mu paibao. Tama dage paliabo bidi meni yaibao. Menio. Dagego augwali sese ela isila silaibao. ²⁵ Dagego augwaligo tibo god dabe sese tama isi ula silao. Tama me dagego augwaligo te augwa te tibo god au ilali gol me silva, te nai dabe godolo me elamuo. Dagego te nai dabe me selamuo. Magi baso menio, Genuai Bidigo te tibo god dabede dwai homu mu ebo dao. Tiyu, dagego sai madi

dagego Genuai Bidiba lotu po wabo kolesaga tagalamu dao. ²⁶ Dagego te tibo god dagego be tomoba me seselamuo. Godigo te po wali, te nai dabe dolaibao wali, tama dagego me sali dage me dolaibao wali. Te tibo god dabe te dwai nai mu dao. Tama tialima, dagego augwaliba tudi mu ola mao,” Mosesgo te po wai.

8

Te Israel dabe augwaligo wiegi yai t̄q saibao

¹ Tama Mosesgo te po wali, “Dagego megi eno dagebolo mawainogo ebo te bomai po wiegila wali pīo. Tama tiyu da, dage bugagia bidiyu, tama dagego Genuai Bidigo dagego w̄aibolo mawaibao olama dāu walali te t̄q sigi paibao. Tama dage tede hauwa mu pedalaibao. ² Dagego bugagia mu kone palīo, God dago Genuai Bidi aga polasa peyu, tama agai dage te bobobage sunumidu asali tau sai dao. Dage te nai meni yai kemi sane bulude dage te kibu be bidi sese si 40, te tama te bulude bilai dao. Tama Godigo haniani sēge taga palai dao, te dage usu sela suyu, te dagego te t̄gidali bomai po wali pogowe ma meniwe elama suainogo tiai dao. ³ Te dage hagoma homu idali, agai dage nasi ilai dao, tama nosali agai dage te mana mawai dao, te dagego tumainogo. Te nai dagego me duga w̄āi dabego te tobage nai polobadu augwaligo me tuai menio. Agai te tama tiali da, te bidi dago konemainogo te yali dao, te bidi da te tubo naigo naga da bidibo ula sogobe da weyu, te yali dao. Menio. Dago Godigo po deli naga wali peyu da, teda da bidibo

ula saibao. * 4 Te 40 kibu bede dagego ugwa dabe me pisila pai menio. Tama me dagego sağa dabe me, me bọ dai menio. Meni, te bugagia naga tama bidali. 5 Tialima, dagego koneao, te aya mego aga wai elama dodolainogo elebo tiwai elama, God dago Genuai Bidigo da te dodolali dao,” wali.

6 “Tama tialima, dagego Godigo dagebolo yao wali te sę dabe wali pelama yao. Tama me, dagego agai bomai po wali pelama, tama aga dologode naga elaluao. 7 Magi baso meni, God dago Genuai Bidigo dage te wiegi yai buluba te odaso pobao. Te bulude te genuai wę hauwa elaluyu, te ulu wę hauwa te ebao. Tama wę meba me te tọ dologodu solama, tama te odogo bulude pedaliyu, meba te bulu dude pedaliyu ebo dao. 8 Te bulude te nai wit elaluyu, me bali, me wain ni du, me ni fik du, me pomigranet ni du, me ni oliv du, me pusai bunu ge te hani elaluyu ebo bulu dao. 9 Tama te tọde dage nasi me elama, tama dage magi nai me sọą pogobeo. Tama me te bulu masigi te ain elalubao. Me dagego te kapa dabe te bulu dude dabe gegeyu digagameo. 10 Tama me dagego tuabo homu ebo nai dagego saibao. Tama dagego agabolo buba hwi po waiagameo, te agai te wiegi yai bulu dagebolo manide,” te po wai.

Israel dabego Genuai Bidi gegeda pigimio

11 Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Dagego bugagia tonaluiawe, tiyu dagego God dago Genuai Bidi gegeda pidali weyu. Tiyu

* 8:3: Mat 4:4; Luk 4:4

dagego Genuai Bidigo haniani bomai po eno dage megi mabo, te bomai po gegeda pidalio. ¹² Ma, dagego te tubo nai dabe hauwa eyu, me dagego wiegi yai be dabe se eyu ebode, ¹³ me kau kibu hauwa elaluyu, me sipsip kibu hauwa elalu ebode, me gol me silva, me te wiegi yai nai hauwa elaluyu ebode, ¹⁴ teda dage dila pelama, tama hagoma homu elama, tama God dago Genuai Bidi gegeda pelamuo. Agai dage Isip bulude oda sai dao, te dage te olo se ebo bidi bididuali pesagede. ¹⁵ Tama aga digi aga te nai meni yai kemi sane bulude aga polasa dage nosaliba ilama, polasa pai dao, te dwai gula mane elaluyu, me te bidi gaq kelebo hwa dwai elaluyu ebo bulude tiai dao. Tama te bulude te mu wa pai me elaluyu ebo digi, agai te we me te genuai dila pai masigi delide pedelemainogo elama ebode dagego te ai tuai dao. ¹⁶ Tama me te bulude agai dage mana mawai dao, dage tumainogo. Te da, te gasa nai me deli dagego waj dabego polobadu me tusiama yai nai dao. Tama agai sege dabe tagala palai dao, te dage usu siyu. Tama tialima, agai wiegi yai se dageba nosali pedalomainogo tama yai dao. * ¹⁷ Tama tialima, dage homugo te wiegi yai nai dabe dena nogogo te nigilali dao, te homu me elamuo. Menio. ¹⁸ God dago Genuai Bidigo dage te nai dabe hauwa somainogo te bomo mabo dao. Dagego te se me gegeda pelamo dao. Agai te tama tibo da, magi baso meni, agai dagego waj dali te daw wali te po wali peyu,

* **8:16:** Hos 13:5-6

tama tibo dao. ¹⁹ Dagego God dago Genuai Bidi me gegeda pelamuo. Tama dagego tibo god dabe wali pelama, tama augwaliba lotu po me olamuo. Megi eno haninama dagebolo bomona te walibao, ma dagego te po sela sayani da, teda mu tama o, Godigo dage mu tama dolaibao. ²⁰ Genuai Bidigo dagego pabo sunumidu elalubo te bulu dabe dolai dao. Tiali goli, dagego agai po wali pisama yali da, teda dage me te deli tiwai dene naga saibao,” Mosesgo te po wai.

9

Te Israel dabe augwaligo Godigo po polobadu sela sayani

¹ Mosesgo te po wali, “Israel dabe, dagego odao. Tamadi tama, dage te Jordan we nogelama, tama dagego te genuai hani bidigo to sigi paibao. Augwaligo bomogo da, dagego bomo edelama elalubao. Augwaligo hanu genuai hauwa mu elaluyu, me augwaligo hanu masigigo nigai obo te ugwanu mu holama, te dagaluba usu nigi pai elalubao. ² Te bomai we bidi augwali bobobage dili elalubao, tama augwali genuai we bidi mu dao, tama dage polo odai dao, te bidi mego augwali dali hwiḃode elaluabo bidi deli me menio. ³ Tiali goli, dagego megī bugagia mu koneagameo, God, dago Genuai Bidi, aga bolo polasa paibao, te isi hobolu tiwai elama polasa paibao, te dage tudiba togolama. Te dage pabo sogo agai augwaligo bomō aiyaba elaluaibao. Te dagego augwali dali hwiḃinama, tama augwali

aiyaba elaluama, tama polo sela s̄awaibao, te agai polo d̄aḡ walali gilama,” Mosesgo te po wai.

⁴ “Te God dago Genuai Bidigo augwali polo sela s̄abo side, tiyu duga hasi duga digi te po olamuo, ‘Godigo da te t̄o mani, magi baso meni, agai da suali, da te wiegi yai doloba pai bidi tiwai suali.’ Te tobage homu ebo te mu po menio. Genuai Bidigo suali, megi te t̄ode bidibo we bidigo augwaligo dwai kolesaga hauwa mu ebo, tama tibaso agai augwali tede sela s̄awaibao.

⁵ Dagego homugo tilamuo, dago wiegi yai doloba pai kolesaga ebo dao homu elamuo, tama te tama tibo pagede Genuai Bidigo dago te t̄o somainogo sula tagalali dao homu elamo dao. Menio. Agai augwali sela s̄awaibao, magi baso meni, augwali te dwai bidi dabe dao. Me ma, agai te w̄aḡ dabe dali d̄aḡ wali po usu nainogo te ebao, te dago w̄aḡ Abraham, me Aisak, me Jekop dali. ⁶ Mu tama, te t̄o ili hauwa elalubo t̄o dao. Tiali goli, Genuai Bidigo te t̄o dagego wiegi yai doloba pai kolesaga ebaso dagebolo me mabeo. Menio. Dage te po odis̄awai hagoma ebo homu ebo we bidi naga dao,” wali.

⁷ “Dage te nai meni yai kemi sane bulude bidali te gegeda pelamuo. Te dage tede bidiyu, dagego Genuai Bidi s̄eḃe ilali, te gegeda pelamuo. Dagego te Isip taga solama, megi e bulu bidibode dagego Genuai Bidigo po sela s̄ayu idu geai dao. ⁸ Tama me, te Sainai bulu dude dagego Genuai Bidi s̄eḃe dwai mu ilama, tama dage p̄ade dolainogo yai dao. ⁹ Ena te bulu duba holama, tama te masigi si sigi painogo pai dao, te masigi pedai side agai dage dali d̄aḡ walali te po aseai

dao. Ena te giligade me hulide te bidi sese si 40 bubugade tede bidai dao, tama eno nai me tuyu, we me tuyu me yai menio. * ¹⁰ Tialima, Genuai Bidigo enabolo te masigi pedai si mani, te masigi pedai side agai dagebolo mani te bomai po tede aga nogogo digi aseani, te dage te bulu du pagede bidiyu, aga te isi tomode bidiyu yali sogo,” wali.

¹¹ “Ena te bulu dude te bidi sese si 40 dei bidai dao. Tama Godigo enabolo agai te daꝝ wali po aseani te masigi mawai dao. ¹² Tama agai enabolo te po walali, ‘Nage te bulu du tagalama, tama nage aiyaba polo dulao. Magi baso meni, te we bidi nago te Isipde odasa asali, te we bidi augwaligo dwai dwai kolesaga hauwa mu ebao,’ te po wali. ‘Polo tama augwaligo eno bomai po togolama, tama augwaligo tibo god me geselalio,’ wali.”

¹³ “Tama Genuai Bidigo enabolo po geninama weyu, te po wali, ‘Eno polo koneanio, te we bidi augwali tobolu mu gagea pabo o. ¹⁴ Tama tialima, eno augwali sese mu tama dola silaibao, tama bidi mebago augwali me konegobeo. Nago ena me togolamuo. Eno te tama tilama, tama nage nosali moni genuai bomai hanigo aya nigilaibao, te dwai we bidi dabe edelama ilaibao,’ Genuai Bidigo enabolo te po wai.”

¹⁵ “Tialima, eno te Godigo daꝝ walali te po aseani te masigi pedai si selama, tama ena te bulu dude ena aiyaba dulai dao. Tama te sogo genuai isi bogoli te bulu dude dai dao. Tama agai bogoli ugwaba mu holai dao. ¹⁶ Ena aiyaba polo dulama, suali da, dagego te bomai po mu

* **9:9:** Sai 24:18

tama bolama, tama God dago Genuai Bidiba tudi ola mawai suai dao. Tama dagego tibo godigo piksa kau kibu noma te golgo nigai dao. Tama te kolesagago dagego God bolo te seḡe sai dao. ¹⁷ Tama tialima, dagego gedude eno te masigi si t̄ba saṅama, tama te masigi pedai si tama tomode si togwa pai dao. ¹⁸ Tama deli sogo ma deli ena Genuai Bidi pageba pelama, tama ena gesabidi t̄ aiyaba ilama, pila muani. Ena pila mudubadi, te giligade me hulide te bidi sese si 40 dei tama yali. Tama eno magi nai me w̄e me tuai menio. Eno te tama tiali, magi baso meni, dagego Genuai Bidigo gedude dwai kolesaga elama, agabolo seḡe selama, tama aga seḡe ilai baso. ¹⁹ Genuai Bidigo dage dali seḡe mu elama, tama agai dage mu tama silabo homu yali. Tama tibaso, ena wi mu genuai yali. Tiali goli, eno gedu haluasa po olama, tama Genuai Bidigo eno po ma odali. * ²⁰ Tama Genuai Bidigo Aron dali wado genuai mu yali, tama agai aga ela muainogo yali. Tama tibaso, eno Aron me dage tau somainogo gedu haluasa po wali. ²¹ Dagego te kau kibu wai geselama, tama dage seḡe sali. Tama tibaso, eno te kau kibu selama, tama eno isiba saṅani, tama eno tigidali miminama, tama tigidali tama hogomu tiwai gagawali, tama eno te hogomu te bulu dude gomo elalubo w̄ba aiyaba gea palali,” Mosesgo te po wali.

²² “Tama me dage te bulu Masa, me te bulu nogi Isigo Dai wabo, te bulude, me te We Bidi Hasa Tuainogo Gela Hauwa Wali Te We Bidi Ḡu Page nogi wabo bulude me, dagego God dago

* **9:19:** Hib 12:21

Genuai Bidi seḅe ilai dao. v ²³ Me polobadu agai dagebolo te Kades Barneade agai dagebolo mawaibao wali te buluba bidigi piḅo wai goli, dagego agai po sela saḅwai dao. Tama dagego agai po mu dao olama, agai po wali me pai menio. Mu menio. * ²⁴ Te ena dage dali seḅ gagalama, dage dali megi bida bida asoboba tama, dagego God dali tobolu gagea pabo dao,” wali.

²⁵ “Tama tialima, dage te bulu du sesegede bidibadi, ena te bulu duba holama, tama ena gesabidi tḅba ilama, tama ena bidi sese si 40 dei tama ena pila muai dao. Eno te tama tiali, magi baso meni, Genuai Bidigo dage sese tama dola silaibao obaso. ²⁶ Tama eno gedu haluasa po weyu, te po wali, ‘God, Genuai Bidi, nago naga we bidi doligio,’ te po wali. ‘Naga digi nago te we bidi augwali nago genuai bomogo Isip bulude oda selama, odasa asai dao. ²⁷ Nago Abraham, me Aisak, me Jekop, te bage koneao, naga seḅ bidi dabe. Tama nago te e we bidigo seḅe, me dwai kolesaga, me dwai augwaligo geda mubo kolesaga kone me igio, te sula tagalao. ²⁸ Tiyu te Isip dabego nago te we bidi augwali te nago augwalibolo mawaibao te tḅba odasa pabo usu egobe po wabuo. Tama tiyu, agai aga we bidi te nai meni yai buluba ela isila silainogo odasa pali dao wabuo. ²⁹ Hobede mu tama, Genuai Bidi, nago te we bidi naga we bidi mu dao olama, sa muai dao. Tama naga genuai bomogo augwali Isipde oda selama, odasa asai dao. Tama tialima, nago augwali doligio,’ eno te gedu haluasa po

* **9:23:** Nam 13:31; Bom 1:21, 26; Hib 3:16

tama wali,” Mosesgo te po wai.

10

*Si wagi soayu, Mosesgo nogo si bomai po sali
(Sai 34:1-10)*

¹ Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Tialima Genuai Bidigo enabolo te po wali, ‘Nagebolo eno hasia mani te masigi pedai tiwai si togwao. Tama ni name dabe dulama, tama halobage me deli geselao. Tama nago te masigi si enabolo ugwa bulu duba sesao. ² Tama eno te masigi side ma aseibao, te eno polobadu nago togwa sayani te masigide aseani po ma te masigi side ma aseibao. Eno aseña silibo si da, teda nago si tama te halobageba muagameo,’ wali.”

³ “Tialima, eno te halobage te ni akasgo geseliyu, me eno te masigi si togoyu te hasia masigi tiwai tama. Tama eno te masigi si tama bulu duba ugwaba sela pali. ⁴ Tama Genuai Bidigo te hasia aseani te po tiwai tama te masigi side ma aseani. Agai te nogo si bomai po aseani, te agai dagebolo dage bulu du pageba sisinama bidiyu, aga te isi tomode te bulu dude bidiyu yali sogo dagebolo te mani nogo si bomai po. Agai aseña silama, agai te masigi dage si enabolo mani. ⁵ Tama ena begelama, tama ena bulu dudu aiyaba asali. Tialima, eno te masigi si te Genuai Bidigo enabolo obaso te nigali te halobageba muani, te Genuai Bidigo enabolo wali gilama tiali. Tama te masigi si halobagede me munalubao,” wali.

⁶ (Nosali Israel dabe augwali te Jakan we bidi dabego ulu wẹ dabe tagalama, augwali bulu Moseraba pali. Tama Aron te bulude isibaso, augwaligo aga tede pubulali. Tama aga ogwa Eleasargo aga hasegelama, tama pris sẹ sali. *

⁷ Augwali tede hogodama, augwali te bulu Gugodaba pali, tama nosali augwali bulu Jotbatama ma pali, te da te wẹ hauwa elalubo bulu dao.

⁸ Polobadu augwali Sainai bulu dude bidibadi, Godigo te Livai hanigo te Daḡ Wali Bomai Po Halobage tolomainogo sa muai dao. Te bidi dabe augwaligo te pris sẹ tuyu, me te we bidibolo augwaligo God augwali dali wiegi yai sẹ yaibao po weyu yai dao. Tama augwaligo te sẹ ela asidubadi, megiba tama usu nubao. * ⁹ Tama tialima, te Livaigo hanigo te meba Israel we bidi dabego yali gilama tọ me sai menio. Wiegi yai nai augwaligo sali da te e dao, te augwali Genuai Bidigo pris bidi nigali. Te God dago Genuai Bidigo daḡ polo wali po wali gilama tiali.)

¹⁰ Mosesgo te po wali, “Ena te bulu dude te bidi sese si 40 dei te giligade me hulide bidali, te eno hasia yali gilama tama tiali. Tama Genuai Bidigo eno gedu haluasa po wali ma odama, tama agai ao olama, tama agai dage dolobeo. *

¹¹ Nosali agai enabolo te po wali, ‘Nage te we bidi pageba pelama, tama nago augwali eno dagebolo mawaiba wali te tọba sela pao, te augwaligo wai dabebolo dage mawaibao wali te tọ,’ wali.” Mosesgo te po wali.

* **10:6:** Nam 20:28; 33:38 * **10:8:** Nam 3:5-8 * **10:10:** Sai 34:28

Te Godigo homugo te we bidigo yabo kolesaga po

¹² Te Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Megi da, dage Israel dage bugagia odiào, te God dago Genuai Bidigo te dagego yao wabo po odao. Dage tigidali sogo God dologode naga bidiào, tama agai po tigidali wali piào. Dagego aga godolo mu yao, tama dagego wiegi yai homu pemene dagego homude, me duga homu kole-sagade eyu, tama agai se iyào. Te tebo yalawainu igimio, te dagego homugo sese tama te tobage kolesaga iyào. ¹³ Tama megì dagego agai bomai po tigidali wali piào, megì eno dagebolo mobao, te po. Dagego bugagia wali peyu da, teda dage bugagia mu bidaibao. ¹⁴ Dagalù ugwanu mu elalubao, te da te Godigo dao. Tama te tọ, me te tọde elalubo nai dabe sese tama, te Godigo naga dao. ¹⁵ Tiali goli, Genuai Bidigo dagego wai dabe godolo mu yali, tama tiyu agai gasa hani me sa me mubeo. Menio. Agai dage naga aga we bidi naga bidimainogo sa muai dao. Tama megì me, dage agai we bidi te bidibao. ¹⁶ Tialima, dagego te tobolu gagea pabo kolesaga tagaliào, tama agaba homu keà peyu, Genuai Bidigo po bugagia wali piào. ¹⁷ Magi baso meni, God dago Genuai Bidigo te tigidali te tibo god dabe me te tigidali bomò elalubo te tigidali nai dabego bomò edelai mu elalubo. Aga te genuai bomai mu dao, tama tiyu tigidali nai dabe aga dologode naga elaluao. Agai te po tų ebode te abagi si ebo kolesaga wali peyu, me te we bidigo agaba magi nai mayu, aga homu bea sabo homu ebo kolesaga emainogo sula tagalobo menio, te haniani se ebo

kolesagade. * 18 Agai te bidi isai wilawe we dabe dali wiegi yai doloba pai kolesaga ebo dao, me te wai boꝝ dabe augwa aya isai wai dabe me, augwali agai bugagia tonalubo dao. Agai gasa buludu asai we bidi da dali bidibo, te bage augwali nai dabe mayu, me augwali ugwa dabe mayu ebo dao. 19 Tama tialima, dagego me gasa we bidi digibulu we bidi dage tomode bidibo we bidi godolo iyao. Magi baso meni, dage me te Isip bulude te gasa badu bulu we bidi tiwai bidai dao. 20 Dage tigidali sogo God dago Genuai Bidi dologode bidiꝝo, tama aga delide naga lotu weyu yao. Dagego agaba daꝝ ola selama, tama dagego tigidali po aga delide naga daꝝ waliyu yao. 21 Dagego agai nogi ugwaba siyu yao. Aga te dago God dao, tama agai dage tau sainogo te bidi wi ilabo bomai se eyu, me gasa noma sabo bomo yai kolesaga me yali, te dage tau somainogo. Tama dagego duga gedugo digi te agai yali se suai dao. 22 Dagego waꝝ dabe Isip buluba pali da, teda augwali 70 we bidi tama naga pai dao. Tiali goli, megı da, God dago Genuai Bidigo dage hauwa mu, te dagalude elalubo hoꝝ tiwai pedalomainogo ilali dao,” Mosesgo te po wai. *

11

Godigo genuai nogi mu elalubao

¹ Mosesgo augwalibolo te po wali, “Dagego God dago Genuai Bidi godolo mu yao, tama agai haniani bomai po tigidali sogo wali piaꝝo.

* **10:17:** Tpi 10:34; Rom 2:11; Gal 2:6; Ef 6:9; 1 Ti 6:15; Ped 17:14; 19:16 * **10:22:** Gag 15:5; 22:17; 46:27

² Dagego Genuai Bidigo da ola mayu, agai haniani bomai sę hauwa ebo dagego suai dao. Duga digi duga te sę dabe ebo suai dao, te dagego wai dabego menio. Menio. Dagego Godigo bomo suali, te genuai mu dao. ³ Tama dagego suali, Genuai Bidigo te we bidi noma sabo kolesaga me ebo suali. Tama me dagego te Isip tuni bidide me agai bulude yali, te kolesaga tigidali dagego suai dao. * ⁴ Dagego suai dao, Genuai Bidigo te Isip ami bidi dabe augwa hos kibu me karis dabe sese tama ela silibo suai dao, te augwaligo dage pobeasa asali sogo. Agai te tamu wę Retsigo augwali mesega somainogo yai dao. * ⁵ Duga digi duga polo koneai dao, te Genuai Bidigo dage tau sainogo yali sę dabe koneai dao, te nai meni yai kemi sane bulude, te dage megı da e bidıbo buluba sabolisama ebadi. ⁶ Tama me, dagego agai te Datan de Abiram side yali sę me koneai, te Eliapgo ogwa si, te Ruben hani bidigo ogwa si. Dage tıgdaligo te tı peda pelama, tama te bidi si augwa we wai, me augwali sigo ugwa be, me augwa doado bage sese tama te tı dedageba tulalubo suai dao, tama te tıgo augwali sese tama ma halua sabo suai dao. Te dagego wai dabe augwaligo te sę dabe suai meni. Menio. * ⁷ Mu tama dao, duga digi Godigo te genuai sę dabe yali suai dao,” Mosesgo te po wali.

Godigo Israel dabe wiegi yai nai dabe elalubo tı mani

* **11:3:** Sai 7:8-12:13 * **11:4:** Sai 14:28 * **11:6:** Nam 16:31-32

⁸ Te Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Dagego eno dagebolo megı mabo te bomai po tıgidali mu tama wali piąo. Tama tiyu da, teda dage te ąi nogelama, u badu pelama, tama dagego megı sigı painogo ebo te tọ sigı pabo usu yaibao. ⁹ Tama dage te wiegi yai tọ ili hauwa elalubo, te tode dage bobobage sogo mu bidaibao. Te da, te Genuai Bidigo duga wai nų dabebolo mawaibao olama po daų wali te tọ tama agai te tọ dagebolo me mawaibao, dage da te bagego bulai wai dabe dao. ¹⁰ Te bulu dagego megı sainogo ebo, te bulu te Isip bulu tiwai menio. Te dage polobadu bidali te bulu tiwai menio. Menio. Te dagego Isip bulude te gide nai bulama, dagego gıba wę tulama usabo bomai se mu yai dao. ¹¹ Tiali goli, te bulu dagego megı sigı painogo te eba te bulu da, te bulu du dabe elaluyu, me odogo bulu elaluyu yai digi, tama tulubage te gıba dabe tuluyu ebo dao. ¹² God dago Genuai Bidigo te tọ tıgidali polua me kibu bedede bugagia tonalubo dao, sesemane sogo,” wali.

¹³ “Tama tibaso, dagego eno megı dagebolo e mabo te bomai po bugagia wali piąo. Dagego God dago Genuai Bidi godolo mu iyąo, tama dagego haligade, me homu kolesagade sese wiegi yai homu pemene mu agai se eyu yao. ¹⁴ Tama dagego te tama tiyu da, teda agai tulubage te gi bugagia tau sabo sogo tulubage dagego gıba dabe tagala palaibao. Tama tiyu, dagego nai dabe hauwa mu elaluyu, me wain dabe, me oliv wel dabe usu me elama, mu elaluaibao. ¹⁵ Tama dage nai me sąą pogobe, me dagego kau kibu dabego

tuabo nosai dabe hauwa mu elaluaibao,” wali.

¹⁶ “Dagego gasa hani bidi dabego dagego homu kolesaga dolomainogo sula tagaligimio. Tiyu, augwaligo dagego homu kolesaga dolai madi, dagego duga Genuai Bidi gegeda pelama, augwaligo tibo god dabeba lotu olama, tama te tibo godigo se dabe eyu yabuo. ¹⁷ Tialima, dagego te kolesaga wali peyu da, teda Genuai Bidigo dage dali sebe yaibao. Tama agai tulubage paliama, tama tode we meniama, tama nai dabe me hologobeo. Tama polo tama, dage te Genuai Bidigo dagebolo te wiegi yai to bulu mawainogo ebo tode polo isaibao,” Mosesgo te po wali. *

¹⁸ “Dagego homu kolesaga me, dagego homu me, te e bomai pogo paganama elalua. Dagego te bomai po dabe asenama, tama dagego nogode me gesabidide dagana keyu yao, tama dagego augwali me gegeda pogobeo. ¹⁹ Tama dagego te bomai po duga wai dabebolo me ola maijo. Tama dagego te bomai po tigidali mijo. Te dage duga bulude bidibo sogo, me digibulu bidiyu, me te se ebo sogo, me olo toma tubo sogo, te bomai pode po mijo. ²⁰ Dagego te bomai po duga be sunumide, me obo bogi pabo sunumide, te bomai po dabe asejo. * ²¹ Tialima, dagego tama tiyu da, teda dage me duga wai dabe dage bobobage sogo mu God dago Genuai Bidigo dago wajibolo mawaibao wali te tode dage bobobage sogo mu bidaibao. Dage te to tigidali sogo bidaibao, te dagalu te to ugwadu tigidali sogo elaluaibao tiwai tigidali sogo bidaibao,” wali.

* **11:17:** Prs 26:3-5; Bom 7:12-16; 28:1-14 * **11:20:** Bom 6:6-9

²² “Dagego eno dagebolo obao te po tigidali wali piào. Dagego God dago Genuai Bidi godolo mu iyào, tama agai po tigidali bugagia wali piào, tama dagego homugo agaba bugagia keą peyu yao. ²³ Tama tiyu da, agai te meba gasa bidi hani dage augwali pąba pabo si, augwali sela sąwaibao. Tama dage te genuai bomai we bidi hanigo tåde dage bidaibao, te augwaligo bomo dagego bomo edelama elalubo bagego tåde dage bidaibao. ²⁴ Tama tigidali tọ dage bilaiba tọ, te tigidali tọ duga tọ gagawaibao. Dagego tọ dąi te olo kemi sane bulu te saut badu gagalama, tama pelama, te Lebanon bulu duba usu nigi paibao, te not badu usu nigi paibao. Tama dąi te giliga asobo badu te wę Yufretisdu gagalama, tama pelama, te genuai tamu ąi Mediterenian te giliga dega sabo badu te usu nigi paibao. ²⁵ Tama dagego sunumi togolabo bidi mu meni yaibao. Tama me dage tigidali e tọ dage mena badu pabo si da, teda God dago Genuai Bidigo te we bidi dabe dwai wi mu ilaibao, te agai polobadu dąu walali gilama,” Mosesgo te po wai. *

²⁶ “Odią, eno dagebolo sunumi si ola mobao, te dagego me deli selama, wali pao. Te sunumi me deli da, te Godigo dage tau sabo sunumi dao, tama me sunumi da, te agai dage dolabo sunumi dao. ²⁷ Ma, dagego God dago Genuai Bidigo bomai po wali peyu da, te eno dagebolo megi e mabo te po wali peyu da, ²⁸ teda Godigo dage dali wiegi yai sę yaibao. Tiali goli, dagego Godigo po wali pabo sunumi dega muyu da,

* **11:25:** Jos 1:3-5

tama dagego tibo godiba lotu po wagi peyu da, te dagego polobadu lotu me wasiama yali teba lotu obaso da, teda Godigo dage dolaibao. ²⁹ Te Genuai Bidigo dage odasa agai dagebolo megí mawainogo ebo te t̄ba odasa pabo si da, teda dage te bulu du Gerisim me bulu du Ebal teba pīao. Tama te bulu du Gerisimde dagego Genuai Bidigo dage dali yaibao wali te wiegi yai s̄e po dabe nogi iȳao. Tama te bulu du Ebalde da, dagego te Godigo dage dali dwai s̄e yainogo yali te s̄e dabe po nogi iȳao. * ³⁰ Te bulu du si te Jordan w̄e giliga dega sabo badu te elalubao, te Kenan dabego t̄o, te Jordan w̄e odogo malude. Te bulu du si te giliga dega sabo badu elalubo, tama te tedali gasagi yai te ni sili p̄ade, te More bulude, te Gilgal hanu p̄ade. ³¹ Tamadi tama, dagego Jordan w̄e nogelama, tama God dago Genuai Bidigo dabolo mawaibao wali te t̄ba bidigi paibao. Dagego polo selama, tama dage teba bidigi peyu da, ³² teda dagego bugagia koneama, tama dagego eno dagebolo megí mabo te bomai po bugagia wali pīao,” Mosesgo te po wali.

Mosesgo Godigo bomai pode po wali

12

(Daj 12–26)

Augwaligo lotu wabo pesage deli elaluaibao

¹ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Te e bomai po bugagia mu odīao. Genuai Bidi,

* **11:29:** Bom 27:11-14; Jos 8:33-35

dagego wạigo God, aga te u badu tọ dagebolo mawaibao wali, te tọ dagego mu somainogo yali. Tama tialima, dage te tọba bidigi pelama, tama tede bidada peyu, bidada pidubadi, dagego te bomai po dabe bugagia dolo naga wali mu piaọ. ² Tama dage te bulu dabe polo sabo si da, dagego te we bidigo tibo godiba lotu wabo pesage dolama, mu silao. Te bulu dabe te genuai bulu dude, me dwasianu bulu dude te elalubao, me te moni genuai ni silide te elalubao. ³ Augwaligo te lotu wabo alta me, te masigi pos dabe me dolama, tagalao. Tama dagego te we god Asera augwaligo nigo nigali te piksa me tama sigi hwa selama, te tibo godigo piksa dabe togolama, tagalao, te augwaligo nigali te tibo god piksa. Tama tiyu da, augwali teba pelama, lotu po ma wagi pidali weyu,” wali. *

⁴ “Dagego dago Genuai Bidi dago Godiba lotu po wabo sogo, dagego te tibo godiba lotu po wabo bidi dabego ebo kolesaga elamo dao. ⁵ Genuai Bidigo dage lotu po wabo pesage me deli dage hanigo tọde sa muaibao. Tama te pesagede naga te we bidi augwali pąba aselama, tama augwali agaba lotu po omainao. ⁶ Tama te pesagede dagego te duga te haniani ofa iyao. Te da, te isigo sese dela silibo te ofa, me te gasa meba ofa dabe tama yao. Tama dagego te nai dabe sese nogo si dobola silama, tama nogo si olama, deli Godibolo mao. Dagego te nai bugwai me deli te lotu wabo pesageba sesao. Tama me dagego meba gasa nai dabe Genuai Bidibolo mawainogo ebo, te nai dabe me seselama, tama me dagego

* **12:3:** Bom 7:5

dąꞥ wali te poba usu nabo te ofa yabo nai dabe, me te duga homugo maiabo homu ebo, te ofa yabo nai, me te kau kibugo hasia ame nani te kibu gųꞥ dabe me, te tigidali tama seselama, ofa igi pao. ⁷ Te pesage da, te God dago Genuai Bidigo gedude, te dage me duga we wai dagego tuyu, me dage wiegi yai homu pemene yabo madi da, magi baso meni, te Genuai Bidigo dagebolo bomomayu, tama tigidali dagego yali sę te wiegi yai pedelai baso, tama tiagameo,” wali.

⁸ “Tama dagego te lotu wabo pesage deli nigilama da, teda dagego duga digi duga homugo subigila lotu po waba, te kolesaga me elamuo, te dagego megi ebo gilama. ⁹ Magi baso meni, dage Genuai Bidigo dagebolo mawainogo ebo te tųba dage me sabalobeo. Dage te bulude bugagia bidama, tama te bulude bugagia toma tuyu bidagameo. ¹⁰ Dage te Jordan wę nogebo si da, teda Genuai Bidigo dagebolo te tų mawaibao, tama dage te tųde bidimainu yaibao. Agai dage bugagia tonaluyu, tama te boi bidi dabe dage pąba me asogobeo. Tama tiyu, dage homu nagame elama bidiagameo. ¹¹ Genuai Bidigo agaba lotu wabo pesage deli aga sa muaibao. Tama te pesagede da, dagego eno megi dagebolo wali te nai dabe sesiąo. Tama te ofa da, te isigo sese dela silibo ofa, me te meba ofa dabe me, te tigidali nai bugwai me badu te ofa me, te me gasa nai dabe dagego Genuai Bidibolo mawainogo yali, te ofa me te wiegi wiegi yai nai dabe te dąꞥ wali te po usu nabo, te nai dabe tama sesao, te eno hasia polo wali. ¹² Tialima, dage, me duga wai dabe, me duga sę ebo we bidi,

me te Livai dabe te dagego hanude bidibo, te bage dage sese tama Genuai Bidi pageba pelama, tama agaba wiegi yai homu pemene mu igi piāo. Dagego Livai dabe bugagia mu koneawe, magi baso meni, augwaligo t̄o mu menio. ¹³ Dagego duga homu kolesagago niga selama, tama ofa subigilama olo madi tede ela biligimio. ¹⁴ Dagego ofa te Genuai Bidigo dage hani mego pesagede te sa mubo, te pesage delide naga dagego ofa eyu yao. Te pesage delide naga dagego te isigo dela silibo ofa eyu, me te gasa meba ofa dabe eno dagebolo polo wali, te ofa dabe tama iȳāo,” wali.

¹⁵ “Tiali goli, dage bidibo pesagede dabe da, te hasa dabe ela tubo da habu me selebeo. Te tigidali nai dabe Genuai Bidigo dagebolo mani, te nai dabe da, dagego tuabo nai dabe naga dao. Dage sesego tama tuīāo. Te dage Godigo gedude wiegi yai bidi me, o te Godigo gedude meda yai bidi dabe, dagego mu tuiagameo. Dagego te olo pesage dabede tuiagameo, te dagego olo bulu hasa dabe tubo yali gilama tuīāo. ¹⁶ Tiali goli, dagego augwaligo kaneme tulamo dao. Mu menio. Dagego t̄oba olo w̄e yali gilama, olo t̄oba gea palao. * ¹⁷ Dagego te nai dabe da tuiagameo. Tiali goli, dagego Genuai Bidigo ofa duga bulude tulamuo. Te ofa nai dabe da e dao. Te nogo si wabo te wit dabe, me te wain, me oliv wel, me te kau kibugo gomunai wai, me sipsip kibugo gomunai wai, me te dagego Genuai Bidi dali d̄āu wali po usu nabo, te nai dabe me te duga homugo mabo, te ofa me te gasa meba ofa dabe. ¹⁸ Dage

* **12:16:** Gag 9:4; Prs 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Bom 15:23

me duga wai puluba, me duga se ebo we bidi dabe, me te Livai dabe dagego hanude bidibo, te bagego dage dali te ofa tuiagameo. Tiali goli, dagego te ofa te God dago Genuai Bidigo bulude tuiagameo. Te pesage delide naga Genuai Bidigo te lotu po wabo pesage magi ilaibao. Dagego te pesagede tuyu, tama dage duga te wiegi yai nai dabe bomai se elama, nigilalide wiegi yai homu tede iyao. ¹⁹ Tama tigidali sogo dage te tode bidiyu da, dagego te Livai dabe tau sabo gegeda pelamuo,” wali.

²⁰ “Nosali Genuai Bidigo dagego bulu genuai mu igi pabo si da, te agai te po polo dau walali gilama ebo si da, teda duga homugo mena sogo duga hasa dabe tuabo homu ebaso da, tuiagameo. ²¹ Tialima, te lotu wabo pesage digibulu mu yaibaso da, teda dagego eno wali po sao. Dagego te kau kibu o sipsip kibu elao, tama dagego te hasa dabe duga bulude tuiyo, te Genuai Bidigo mani, te nai dabe. Dagego te se tigidali sogo dagego godolo ebo sogo tama tiao. ²² Te Godigo gedude wiegi yai bidi me o te Godigo gedude meda yai bidigo me te hasa dabe tuiagameo. Te augwa te bulu hasa dabe tubo gilama tama tuagameo. ²³ Tiali goli, dage te hasa dabe augwa kaneme dali dagego tulamo dao. Magi baso meni, kaneme da, te tigidali bidibo nai dabego bomo mabo page nai dao, tama dagego te bidibo ula mabo nai te kaneme tugio. ²⁴ Dagego te hasa dabego kaneme tugimio. Menio. Dagego te toba olo we gea palobo tiwai

tama tɔba gea palao. * ²⁵ Tialima, dagego te hasa dabego kaneme tusiama ebaso da, teda Genuai Bidigo dagego kolesaga godolo yaibao. Tama agai dagego sɛ dabe me agai wiegi yai pedalomainogo yaibao. ²⁶ Tiali goli, dagego te ofa me aga dali daɣ walali te po usu nabo te ofa dabe te Genuai Bidi agai te sa muabo te pesageba pelama, tama te ofa lotu wabo sa muabo te pesage deliba naga sela piɔ. ²⁷ Tama te pesagede dagego te isigo sese dela silibo ofa me uluyu, me te mi, me te kaneme sese tama Genuai Bidigo alta saide ulao. Tama meba ofa dabe dagego kaneme dabe sese alta bogo baduba gelama, tama te mi dabe da, dagego tuiagameo. ²⁸ Dagego eno te mani te bomai po tigidali bugagia wali peyu da, tama Genuai Bidigo dagego me duga waigo wai dabego sɛ dabe sese tama tigidali sogo wiegila mu pedalomainogo yaibao. Magi baso meni. Dagego Godigo gedude wiegi yai doloba pai kolesaga naga yaiba weyu, te God dago Genuai Bidigo gedude,” Mosesgo te po wali.

Godigo augwalibolo tibo godiba lotu wabo habu selali

²⁹ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Genuai Bidi, dago God, agai te tigidali we bidi hani sese tama dage augwaligo buluba pabo si, augwali sese tama dola silaibao. Tama dagego te tɔ selama, tama tede bidiagameo. ³⁰ Te Godigo augwali dola silibo si da, teda dage bugagia dua dao, tama augwaligo lotu wabo kolesagade habu selama, tama augwaligo lotu wabo kolesaga wali

* **12:24:** Prs 17:10-14

pelamuo. Tiyu dage augwaligo kolesaga wali peyu da, teda dage isaibao. Tiyu dagego te po wabo, 'Te bulu badu olo bidibo bagego lotu po mena tama wabowe' wabo. 'Teda dago me te tobage kolesaga elama, lotu po waina,' te po wabuo. ³¹ Te dage Genuai Bidi dago God agaba lotu po wabo sogo da, dagego te Godigo po odisabo bulu badu bage augwa lotu weyu ebo kolesaga me elamuo. Menio. Te bage augwali lotu po augwa te tibo godiba lotu weyu da, augwaligo te Godigo godolo isawai haniani dwai se ebo dao. Augwaligo te e tama me tibo dao, augwaligo augwa wai boqu dabe meba elama, tama te alta saide te ofa ulubo dao," Mosesgo te po wai.

³² "Dagego eno dagebolo walali te se dabe naga eyu yao. Te gasa bomai po ugwadu ma daganebo, me te bomai po me deli sela sabo tagalao, te habu mu dao," Mosesgo te po wai. *

13

¹⁻² "Ma, te profet bidi o te na yai po haninibo bidigo dage kegasa, dage te tibo god dagego polobadu lotu me wasiama yai, te lotuba odasa painogo ebaso, me agai haniani bomo yai se dagego sulama, homu begelama, mu dao omainogo ebaso, ma agai po mu dao omainogo te se dabe ebaso da, teda dagego te po munu me odamuo. Agai pogo obadi, te haniani se te tiwai mu pedaluali goli, tagalao. ³ Dagego agai po me odamuo. Dago God Genuai Bidigo dage agai

* **12:32:** Bom 4:2; Ped 22:18-19

pode tulalubowe olama usu somainogo tiaibao. Dagego dago Genuai Bidi dagego homudu, me dagego kolesagadu sese tama aga mu godolo ebowe weyu, ma meniwe olama, tama tiaibao. ⁴ Dage Genuai Bidi dologode naga elaluyu, aga wali naga piào. Tama dagego agai po odama, tama agai bomai po tigidali wali piào, tama aga deliba naga lotu weyu, tama aga ðau olama tola sao. ⁵ Tiali goli, dagego te profet bidi o te na yali po page pusubo bidi ela muiào. Ma, augwaligo dagebolo Godigo po sela sayao obaso da. Dagego God aga dage Isip bulu olo se ebo kalabus bidi tiwai bidibadi odasa sali, te konea. Te tama bidi hani dabego dage te Genuai Bidigo dagebolo te wali pao wali te sunumi taga pelama, digibulu pomainogo kegebo bage dao. Tama dagego te tama bidi dabe elama, isilao. Tama tiyu da, dagego te dwai kolesaga silaibao,” Mosesgo te po wali.

⁶ “Tialima, te bidi o we, te dagego ama, o duga ogwa, o duga wegi, o duga we me, te dagego godolo mu ebo we me, o duga abagi mugo me, agai geme mu tama dagebolo tibo godiba lotu po wao po obaso da, teda dagego agai po me odamuo. Magi baso meni, dage me duga wai dagego te tibo godiba polobadu lotu po me wai menio. ⁷ Te tigidali e tõe we bidi tigidaligo te tibo godiba lotu po wabo dao. Te augwali dage pade bidibo bage me, o te digibulu bidibo bage me, tagalao. ⁸ Tialima, te we o bidigo dage te tibo godiba lotu omainogo kegebaso da, teda dagego agai ili po wabo odogio. Dagego agai po sela sayao. Tama dagego aga hobede dwasianu me

elamuo, o dagego aga tau me selamuo. Menio.
⁹ Dagego aga ela muao. Te wego o bidigo dage kegainogo ili po waibaso da, teda duga bolo hasia te we o bidiba masigi sayao. Tama nosali meba gasa we bidigo masigi sayao. ¹⁰ Masigi sanama, aga elama, isilao. Agai dage God dago Genuai Bidi pade tagalama, digibulu mu pomainogo ili po olama, te kegeyu, te yali dao. Dagego kone palao, God aga digi dage Isip bulude olo se ebo bidi bidibaso, oda sai dao. ¹¹ Dagego te we o bidi mu tama ela muiyo. Teda te Israel we bidi sesego te tama tiali po odama, tama augwaligo bugagia tonaluama, tama augwali wi elama, tama augwaligo te tobage dwai kolesaga me ma egobeo," wali.

¹² "Dage te Genuai Bidi dago God agai dagebolo mawainogo ebo te hanuba bidigi pelama, tama dagego po me deli e tama wabo odoyu da, ¹³ te dage tomode te dwai bidi dabe meba augwa hanude bidalubo we bidi dabe homu kole-saga dolama, tama augwali te tibo god augwali polobadu lotu wasiawai, te godiba lotu wabao po wabo odoyu da, ¹⁴ teda dagego te tama po sabi odobaso da, teda dagego po page bugagia bolo gegela suao. Tama augwaligo te dwai kolesaga mu tama yaibaso da, ¹⁵ teda te hanude we bidi augwa kau kibu dabe dali sese tama ela silao. Te hanu mu tama dolama, tagalao. ¹⁶ Tama dagego te we bidi dabe doado bage dabe sese selama, tama hanu tomoba sisinao. Tama dagego te hanu, me te bagego hanude elaluali nai dabe sese tama isi ulao. Te da, te dago Godigo ofa tiwai ulao. Tama te hanu da, te dolai tama elaluaibao.

Tama te hanu munu me ma nigigobeo, te habu mu dao. ¹⁷ Dagego te hanude nai deli me selamo dao. Te isigo sese dela silimainogo sula tagalao. Tama tiyu da, Genuai Bidigo seḅe tagalama, dage hobede yaibao. Tama agai dage hani genuai mu pedalomainogo yaibao, te agai dagego wai dabe dali polobadu po daḅ walali gilama tiaibao. ¹⁸ Agai te tama tiaibao, magi baso meni, te dagego agai tigidali bomai po wali pali da, te eno megidagebolo mani, te po. Tama me dagego agai godolo ebo se naga eyu yali dao,” Mosesgo te po wai.

14

Te Israel dabe augwali te bulu badu Godigo po wali piṣabo bidi dabego ebo kolesaga wali pelama, tama isai bidide gela olamo dao

¹ Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Dage da, te Genuai Bidi dago God agai wai puluba dao. Tialima, dage te isai bidide gela weyu da, te usu dao. Tiali goli, dagego duga tigi wali me togoyu, o duga tobolu nisi gebo badu me poayu me igio. Teda te wani yaibao, te Godigo po wali piṣabo bagego ebo gilama yaibao. * ² Dage Genuai Bidi dago Godigo tedali gasagi yai we bidi dao. Magi baso meni, agai dage tigidali tode we bidi tomode selama, tama dage aga we bidi bidimainogo dage sa muai dao. Dage da, agai dila pai wiegi yai nai tiwai elalubao,” wali. *

* **14:1:** Prs 19:28; 21:5
26:18; Tai 2:14; 1 Pi 2:9

* **14:2:** Sai 19:5-6; Bom 4:20; 7:6;

Te Godigo gedude wiegi yai hasa dabe me meda yai hasa dabe

(Prs 11:1-47)

³ Tama Mosesgo po ma wadoliyu, te po wali, “Dagego te hasa dabe te dwai nai dao olama habu selali, te hasa dabe tulamo dao. ⁴ Dagego kau kibu, me sipsip kibu, me meme kibu mi, ⁵ me bulu hasa dia, me bulu kibu sipsip, me bulu kibu meme, te dagego tuiagameo, me bulu hasa dabe te bulu dude bidibo, te hasa dabe tuiagameo. ⁶ Augwaligo nogo saḡa tomode si peda pelama, tama augwali kau kibugo yali gilama augwali nosai tubo dao. ⁷ Tiali goli, te hasa dabe augwaligo nosai te bulmakaugo tiwai tusiama, tama nogo saḡa dani peda piṣama ebaso da, teda dagego tubo habu mu dao. Dagego te kamel, me rabbit, me gesia te masigi bulude bidibo, te hasa tubo habu mu dao. Augwali te kau kibu yaligia te nosai dabe tuyu ebo dao, tiali goli agai nogo saḡa dani te tomode si peda pabeo. Tama tibaso, dagego koneao, te tama tiwai hasa dabe te Godigo gedude meda yai dao homu yao. ⁸ Dagego kibu tugio. Augwaligo kau kibugo yaligiana saḡa ogo dani elalubadi goli, augwaligo nosai te bulmakaugo tiwai tubo menio. Tama tibaso, dagego koneiaḡo, te tama tiwai nai dabe te Godigo gedude meda yai dao. Dagego te hasa dabe tubo habu dao, tama augwali isai digi dagego nogo tubo me habu dao,” Mosesgo te po wai.

⁹ “Dagego te suḡu dabe te bogo elaluyu, tigide abolo elaluyu ebo, te suḡu dabe tuyu yagameo. ¹⁰ Tiali goli, te weḡe bidibo nai dabe te bogo meni eyu, abolo meni eyu yai, te nai dabe da me

tulamuo. Dagego te homu yao, te sugu nai dabe te Godigo gedude meda yai nai dao, te homu yao,” wali.

¹¹ “Dagego Godigo gedude wiegi yai ba naga tuao. ¹²⁻¹⁸ Tiali goli, dagego te tigidali hani genuai me dwasianu kemodage, me hulide bilibo uni, me kugidi, me te toli, me te nambisde ba kanai, me te bobobage dogoni yai ba, me te ba augwaligo hupou nogi wabo, me te pato, me augwaligo komoran wabo, te pato, me hulide bilibo bogwa, dagego tugio,” wali.

¹⁹ “Te Godigo gedude bogo yai te pa dabe te meda yai dao. Tama tibaso, dagego tulamo dao. ²⁰ Tiali goli, dagego Godigo gedude wiegi yai te pa o mano dabe tuiagameo.”

²¹ “Dagego te hasa dabe olo dali isai tulamo dao. Te gasa bulu bidi dagego bulude bidiba, te bidi dabego te hasa tumainogo tagalao, ma augwaligo dageba abelemainogo yao. Tiali goli, dage da, te God Genuai Bidigo we bidi dao. Dage aga tedali gasagi yai hani we bidi mu dao,” wali.

“Dagego te meme kibu so me deligo ame pe te senele tabilama, tama te meme so kibugo digi goqu tede ma ulamo dao,” wali. *

Augwaligo te nogo si naide me deli Godibolo momainao

²² Mosesgo te po wali, “Dagego tigidali nai dabe dagego tigidali sogo kibu bede duga gide siyu eba, dagego nogo si pesage holama, tama dagego pesage deli muao. ²³ Nosali dagego te nai dabe te Genuai Bidigo lotu wabo pesage deli sa muaibao,

* **14:21:** Sai 23:19; 34:26

te pesageba sela pao. Tama te pesagede Genuai Bidigo gedude dagego te nai dabe te wit, me wain dabe, me ni oliv wel me dagego te nai pesage deli te sesali te nai tula silião. Tama me ma, dagego te kau kibu me sipsip kibu dabego gomunai wai dabe tede elama tuião, te lotu wabo pesagede. Dagego te tama tiyu da, teda dagego tigidali sogo God dologode naga bidibo kolesaga elaluaibao, te God dago Genuai Bidi. ²⁴ Ma, dage digibulu mu bidiyu da, teda dagego te wiegi yai nai dagego me selama, tama dagego te Godigo lotu wabo pesage sa muani teba seseyu usu sãbaso, ²⁵ teda dagego te olo bidi dabego te nai dabe abelemainogo sula tagalao. Tama nosali te mone te sa muani lotu wabo pesage deliba selasa pao. ²⁶ Tama monego dagego te godolo ebo nai sese tama abelagameo. Te kau kibu me te sipsip kibu dabe tama abelião, me te wain, me bia tiwai nai abelião. Tama te lotu wabo pesagede te Genuai Bidigo gedude dagego me, duga wai puluba, dagego te nai dabe tulama, tama wiegi yai homu pemene mu iyão.”

²⁷ “Tiali goli, dagego te Livai dabe dagego hanude bidibo bage me gegeda pelamuo. Augwaligo dagego hanude augwaligo t̄o menio. Augwaligo t̄o me, be me, te meba nai dabe te augwa mu menio. ²⁸ Te tigidali kibu be sela ebo sogo, dagego te bugulali muani tubo nai dabe sese sela pelama, tama te bakstuaba muagasao, te duga hanu dabede tama tiao. ²⁹ Te nai dabe te Livai dabego nai dao. Magi baso meni, te bage augwaligo augwa t̄o me, be me menio. Tama me ma, te digibulu asama bidagasai bidi, me te tiana wai, me wilawe we dabe me, augwali

dagego hanude te bidibao. Te we bidi augwali augwa homugo aselama, te muani nai sagasiyu emainao. Dagego te tama tiyu da, teda Genuai Bidi dago God aga dagego tigidali se dabe wiegi yai mu ilaibao,” Mosesgo te po wai. *

15

Te negeli silabo kibu be

(Prs 25:1-7)

¹ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Te tigidali kibu be namba 7 wabode, te kibu be silibo si, dagego te bidi dabego dage negeli ilali te negeli wei ponao homu ebo tagalama, te negeli sela sayu, isiliyu yao. ² Dagego te tama tia. Bidi mego aga abagi mone mawai baso me, te bidi aga abagigo negeli sela sanama isilao. Tama aga abagibolo wei ponao po wagio. Magi baso meni, Genuai Bidi agai digi te abagigo negeli yali sela sayu silabo sogo te pedelai dao, te kibu bede. ³ Ma, te Israel hani isawai gasa bulu bidigo dage dali negeli yai baso da, teda dagego agabolo negeli yali we ponao po wagameo, te usu dao. Tiali goli, duga abagi solo, te Israel hani bage, augwali dali negeli yali da, wei ponao po wagio. Menio. Te negeli sela sayao. ⁴⁻⁵ Te dagego Genuai Bidigo po eno dagebolo meggi mabo te bomai po wali bugagia peyu, agai po odiyu yali da, teda Genuai Bidi dago God agai dagebolo mawainogo ebo te bulude dage dali wiegi yai se yaibao. Tama tibaso, te dage hani bidi me deli nai me habuge me elamuo. ⁶ Magi baso meni, Genuai Bidigo agai

* **14:29:** Prs 27:30-33; Nam 18:21

po daꝝ wali da, te po wali pelama, tama dage dali wiegi yai sę yaibao. Tama we bidi hauwago dage dali negeli eyu yaibao. Tiali goli, dagego augwali dali negeli me egobeo. Tama dagego te tꝝ pedai kantri hauwa tonaluaibao. Tiali goli, kantri mego dage me tonalugobeo,” wali.

⁷ “Tialima, duga abagi me Genuai Bidigo dage mawainogo ebo te hanude bidibaso da, tama aga nai meba habuge yai baso da, teda dagego aga tudiba togolama, tama aga tau sabo homu me tagalamuo. ⁸ Menio. Dagego aga hobede elama, tama dagego agai sꝝa pali nai tau sao. * ⁹ Dagego homugo te negeli yali sela sayabo kibu be pꝝaba yalio homu igio. Tama tilama, dagego homu daꝝ olama, tama abagi tau sabo hagela ebo homu igimio. Dagego te dwai homu kolesaga dagede pedalomainogo sula tagalamuo. Ma, dagego tau sabo mone agabolo mabo hagela homu yali da, teda te bidigo Genuai Bidi i olama, tama agai dage wei ponoyu, dage Godigo gedude sęę saibao. ¹⁰ Te agai hanalubo nai dabe tigidali tama maiꝝo. Te hagela ebo homu igio. Tama Genuai Bidigo dagego ebo sę dabe sese tama wiegi yai pedalomainogo ilaibao. ¹¹ Tigidali sogo dage Israel dabe meba te nai dabe sꝝa peyu bidaibao. Tama tibaso, eno dagebolo te po te wabao, dagego augwali hobede elama, tama augwaligo habuge yali nai dabe tau sao, tama augwali dali wiegi yai sę yao,” Mosesgo te po wai. *

* **15:8:** Prs 25:35 * **15:11:** Mat 26:11; Mak 14:7; Jon 12:8

*Te Israel dabego augwa se bidi dabe dali yabo
kolesaga po
(Sai 21:1-11)*

¹² Te Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Te Israel hani tomode te we o bidi me deli te negeli elalubaso, agai digi aga bidi mebolo olo se ebo bidi tiwai mobaso da, teda agai se te kibu be a naga olama, deli, te 6 kibu be tama naga se emainao. Tama te namba 7 kibu be wabode aga se tagalomainao. ¹³ Tama agai te bidigo se ebo tagalama pabo si da, teda te page bidigo aga aga buluba olo taga palamuo. Menio. ¹⁴ Dagego Genuai Bidigo dagebolo mani te nai dabe meba, te sipsip, me wit, me wain dabe, tama selama aga ma. ¹⁵ Dagego te dage me te Isipde olo se ebo bidi bidali te kone paliqo, tama Genuai Bidi dago God agai dage oda selama, olo ma tagala palai dao. Te tama tiali po pagede eno megite bomai po dagebolo te mobao,” wali.

¹⁶ “Tiali goli, te se bidigo te page bidi me aga we wai godolo mu eyu da, teda agai te po waibao, ‘Eno dage taga pabo hagela ebo,’ po waibao. ¹⁷ Te tama po obaso da, teda aga odasa pelama, aga genuai bidigo be sunumiba sabolama, tama neli me deli selama, tama agai olo te sunumi pos niba munama, neligo enama, sunumi nigilama, tama aga te be page bidigo se bidi bidama, aga monu dabe elama isimainao. Dagego te deli se te duga se ebo we dabe dali me tama tiao. ¹⁸ Dagego duga te aga negelide sali se bidi dabe te namba 7 wabo kibu bede olo taga paliyu, tede dwai homu me elamuo. Magi baso meni, agai dagede se te kibu be a naga olama deli kibu be, te 6 tama elama,

tama agai hap pe naga sali. Dagego te tama tiyu da, Genuai Bidi dago God agai dagego tigidali se ebo agai wiegi yai mu pedalomainogo yaibao,” wali.*

Kau kibu me sipsip kibugo gomunai omai wai dabe po

¹⁹ Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Dagego duga te kau kibugo hasia wai omai, me sipsip kibugo hasia wai omai, te Genuai Bidi dago Godibolo sa muao. Tama tialima, te sa muani kau kibugo waigo se ebo te habu mu dao. Me te sa muani sipsip kibu waigo nisi togoyu sabo me habu mu dao. * ²⁰ Te tigidali deli deli kibu bede dagego te tobage sa muani kibu dabe te lotu wabo pesage deliba sela pelama, duga hani we wai dagego te hasa dabe tuyu yao. ²¹ Tiali goli, te kau kibu o sipsip kibu augwaligo sağa gagea peyu, ma agai gedu hwidiyu, o agai meba dwai gasi dabe yai baso da, teda dagego Genuai Bidi dago Godibolo ofa eyu tama tugimio. ²² Menio. Te tama tiwai hasa dabe te duga bulude naga tuiąo. Dage tigidaligo tama tuiąo, te dage Godigo gedude wiegi yai bidigo me o meda osogo yai bidigo me tama tuiąo. ²³ Tiali goli, dagego te hasa dabego kaneme tugimio. Menio. Dagego olo we yali gilama tqba gea palao,” Mosesgo te Israel dabebolo te po wai.*

* **15:18:** Prs 25:39-46 * **15:19:** Sai 13:12 * **15:23:** Gag 9:4; Prs 7:26-27; 17:10-14; 19:26; Bom 12:16, 23

16

*Te Genuai Bidi Godigo Israel dabe wiegi yai
bidimainogo sula tagalali side te konebo sogo
(Sai 12:1-20)*

¹Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Te tigidali sogo kibu bede, te polua Abipde, teda dagego te Genuai Bidi Godigo dage Isipde bugagia bidimainogo sula tagalali te side sa muyu, nai ulama tuião. Tama dagego Genuai Bidi dago God agai nogi ugwaba sião. Magi baso meni, polobadu me sogo hulide, te polua Abipde, agai dage Isip bulude oda sai dao. ²Dage te Genuai Bidigo deli sa muaibao te lotu wabo pesage deli, te pesageba pelama, tama te kau kibu deli o te sipsip kibu deli te dagego God dago Genuai Bidibolo ofa tiwai elama elao. Tama duga te Godigo dage bugagia bidimainogo sula tagalali, te Pasova nogi poai sogo, te hasa dabe me te nai dabe tuao. ³Dagego te nai tubo sogo, dagego yis dali ulai bret tulamuo. Te a naga olama si, te 7 tama sogo, dagego te yis meni yai bret tuao. Magi baso meni. Te polobadu dagego te Isip bulu taga soainogo aseasa biliyu, dagego te yis meni yai bret tuai dao. Dagego te bret tubo da, teda dagego Isip bulude dodolama bidali me Isip bulu taga soali, te bodolu tigidali kibu be ma kone paliyu, tama te bret tuao, te dage isibo sogoba usu tama nao. ⁴Te a naga olama si, te 7 tama sogo, te Yis Meni Yai Genuai Sogo tomode, dagego be tomode te bret bo dabo nai yis elalubo habu mu dao. Tama te hasia wabo deide, dagego

hasa dabe ofa ebo te tuao, tama hulide naga silao. Dagego kigamu tuabo me tagalamuo,” wali.

⁵ “Dagego te Godigo dage olo taga palali te bubuga kone paliyu, te eleba te hasa dabe Genuai Bidi agai dagebolo mawainogo ebo te hanu dabede elamo dao. Menio. ⁶ Dagego te agai sa muani lotu po wabo te pesage delide naga elama, tama Genuai Bidibolo ofa yao, te giliga ibaba dega sabo sogo mu dao. Magi baso meni, dagego Isip bulu te giliga dega sabode taga soai dao. ⁷ Dagego te hasa dabe te lotu wabo pesage delide naga uluyu tuião. Tama kigamu duga buluba ma pião. ⁸ Te a naga sogo olama deli, te 6 tama sogo naga dagego te yis meni yai bret tuião. Tama te dei namba 7, tede dagego God dago Genuai Bidiba lotu po wao. Tama te sogo te se dabe ebo te habu mu dao,” Mosesgo te po wai. *

*Gide nai siyu, wiegi yai homu ebo genuai sogo
(Sai 34:22; Prs 23:15-21)*

⁹ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Te dagego gide wit dabe sabo gagalobo sogo da, teda dagego te Sarere dabe nedebo gagalao. ¹⁰ Tama dagego te namba 7 wikde sabi simanobo sogo deli ma magi yao, te Genuai Bidi dago God agaba wiegi yai homu pemene yabo sogo. Tama dagego homugo tiao, Godigo dabolo te nai dabe hauwa mu mani dao homu yao. Tama tialima, duga homugo digi te nai meba bugulama, tama Genuai Bidibolo ofa tiwai mao. ¹¹ Dage sese tama te lotu wabo pesage deliba pelama, tama Genuai Bidigo gedude dage wiegi yai homu pemene igi

* **16:8:** Sai 12:1-20; Prs 23:5-8; Nam 28:16-25

pao, te dage, me duga wai puluba, me duga sę ebo we bidi, me te Livai dabe, me te gasa bulu bidi dabe, me te wai dabe augwa aya isai dabe, me te we dabe augwa bidi isai dabe, dage te hanu dabede bidalubo bage, dage sese tama wiegi yai homu pemene iyao. ¹² Dagego dage te Isip bulude olo sę bidi dabe bidiyu yali kone palao. Tialima, dagego te bomai po dabe tigidali bugagia wali piyo,” Mosesgo te po wali. *

Te osogo bidabo bede bidibo genuai sogo dabe po
(Prs 23:33-43)

¹³ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Dagego te wit bo sela sayu, me dagego te wain du agalama, silama, nosali da, teda te osogo bidabo yano be, te bede olo bidibo genuai sogo dao. Tama te 7 dei wabode, ¹⁴ dage tigidali sese tama olo toma tuyu bidao, te dagego homu wiegi yai pemene eyu bidao. Te duga, me duga wai puluba, me duga sę bidi, me duga sę we dabe, me te Livai dabe, me te gasa bulu bidi dage dali bidibo, me te wai puluba augwa aya isai, me we augwa bidi isai wilawe we dabe, dage sese te hanu dabede bidalubo, te bage. ¹⁵ Dage sese tama te Godigo sa muaibao wali lotu wabo pesage delide dage te Genuai Bidi dago God agaba lotu po weyu, tama agai nogi ugwaba siyu yao. Dagego homugo tiao, ‘Genuai Bidigo dago gi me dago sę dabe sese tama wiegi yai ilai dao,’

* **16:12:** Prs 23:15-21; Nam 28:26-31

te homu yao, tama dage wiegi yai homu pemene mu yao,” wali. *

¹⁶ “Tama tialima, sela sogo deli kibu be tomode te duga hani bidi dabe dage naga te Genuai Bidiba lotu po wabo sa muani pesage deliba pelama, lotu weyu yao. Te sela sogo te e tama dao. Te Yis Meni Yai Bret Genuai Sogo, me te Gide Nai Siyu Wiegi Yai Homu Pemene Ebo Sogo, tama me te Osogo Bidabo Yano Bede Bidibo Genuai Sogo. Tama dage bidi deli deli nogo olo Genuai Bidigo geduba olo me aselamuo. ¹⁷ Menio. Dagego Genuai Bidibolo maiabo nai dabe sesao. Dagego te homu yao, ‘Godigo dabolo wiegi yai nai hauwa mani dao,’ te homu yao. Tama tialima, dagego te nai dabe meba bugulama, meba agabolo mao,” Mosesgo te po wali.

Po tų ebo kolesaga po

¹⁸ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Te dage hani deli deli tomode, dagego te jas me te ofisa dabe sa mumuna pao, te Genuai Bidi dago God agai dage mawainogo ebo te hanu dabede bida bida pabo, te bidi dabe. ¹⁹ Te bidi dabe augwaligo te po tų odobo kolesaga te doloba pai kolesagadu naga yao. Augwaligo te po tų ebo dolama, tama bidi meba naga tau selama, tama te bidi meba aiyaba me elaluamuo. Tama augwaligo te bidi mebago augwali nai momainogo me elamuo. Magi baso meni. Te bidi gugu po olama mabo te nai dabego te doloba pai bidi dabego kolesaga dolama, tama te wiegi yai homu kolesaga yai bidi dabe te po tų ebo sogo

* **16:15:** Prs 23:33-36, 39-43; Nam 29:12-38

augwaligo te po tų eyu, po bugagia dodologobeo.

* ²⁰ Tigidali sogo dagego mu po naga olama, tama dagego doloba pai kolesaga naga te po tų ebode wali pao. Tama tiyu da, dage te Genuai Bidi dago Godigo mawainogo ebo te tųde tigidali sogo wiegila bida bida peyu, bidaibao,” wali.

²¹ “Te dagego Genuai Bidi dago God agai alta nigibo sogo, dagego haniani ni pos togolama, tama te we god Aseraba lotu wabo pos dabe me tede bulamuo. * ²² Tama dagego te tibo god agaba lotu waboba te masigi du pos tede me bulamuo. Te tobage nai dabe te Genuai Bidi dago God agai gedude te dwai nai mu dao,” Mosesgo te po wai. *

17

¹ “Dagego te kau kibu o sipsip kibu te agai tigi dolai me selama, tama Genuai Bidi dago God agaba ofa me elamuo. Genuai Bidigo te tiwai nai mu godolo me egobeo,” wali, Mosesgo.

² “Te me sogo te dage hani we bidi me deli aga te Genuai Bidigo dagebolo mani hanude bidibo bage, agai te Genuai Bidi dago Godigo te da dali daų walali bomai po bogi paibao, tama te ebo kolesagago da, agai agade seųe saibao. * ³ Teda agai Godigo bomai po sela sanama, tama agai te tibo godiba lotu po waibao, te giligaba lotu weyu, o te poluaba lotu weyu, o te hųba lotu weyu yaibao, tama agai te nai dabe wali peyu tiaibao. ⁴ Tialima, dagego te tama kolesaga tiali

* **16:19:** Sai 23:6-8; Prs 19:15 * **16:21:** Sai 34:13 * **16:22:**

Prs 26:1 * **17:2:** Sai 22:20

po obaso da, teda dagego te po page bugagia gegelama suyu bolo yao. Tialima, te po mu tama elama, tama te dwai se dage Israel dabe tomode pedalobaso da, ⁵ teda dagego te we o bidi te hanu bulu badu odasa pelama, tama masigi aga tigiba şanama, tama aga mu isilao. ⁶ Tialima, te bidi sigo ma selago te we o te bidigo te dwai kolesaga ebo subaso da, teda dagego te we o te bidi elama, isilao. Ma, bidi deligo naga suai baso da, teda te we o bidi elama isilabo sunumi meni yaibao. Usugobeo. * ⁷ Te bidigo me o te wego te we o bidigo te dwai kolesaga ebo suali da, te we bidi augwa digi bolo masigi hasia te bidi tigiba şanama, tama olo we bidigo nosali masigi te bidi tigiba şamainao. Dagego te bidi elama isiliyu, dagego te dwai kolesaga dage tomode pedalagi sela şayu yao," wali. *

⁸ "Te me sogo te po seşe genuai mu te hanude yaibao, tama te jas dabe te hanu dabede bidibo te bagego dodolobo usu egobeo. Te bidi dabe aga hasi boi bidi homu elama, me bidi ela muai baso, o te bidigo tq hagede o be hagede wado yai baso, o te bidi dabe aga hasi hwınama, me bidigo tigi mu dolai baso. Tiali tama, te tobage nai dabe te jas dabego dodolobo usu isabaso da, teda dage te lotu wabo pesage Genuai Bidi dago God agai sa muaiba, te pesage deliba naga pao. ⁹ Tama dagego te Livai hani dabego pris dabebolo me te sogo te po tu ebo tonalubo te jas dabebolo hasia bolo pusao, tama augwaligo dagego po dodolo-

* **17:6:** Nam 35:30; Bom 19:15; Mat 18:16; 2 Ko 13:1; 1 Ti 5:19; Hib 10:28 * **17:7:** 1 Ko 5:13

mainao. ¹⁰ Augwaligo te po tų ebo kolesaga page sese tama pusaibao, te Genuai Bidigo sa muai bulude, tama dagego augwaligo wabo se dabe sese tama wali piąo. ¹¹ Dagego augwaligo te po dabe sese selama, tama augwaligo po sese tama wali pao, te augwaligo dagebolo mabo te po. ¹² Ma, bidi mego te jas o te pris te Genuai Bidigo gedude se ebo bidigo po sela sawani da, teda dagego te bidi elama, isilao. Te tama tiyu, dagego te dwai kolesaga te Israel tomode sela sawu yao. Po menio. ¹³ Tama tiyu da, te po te tigidali we bidigo odama, tama augwali wi elama, te gasa we bidi mebago te tobage dwai kolesaga me egobeo,” Mosesgo te po wali.

Te tuni bidigo ebo kolesaga po

¹⁴ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Dagego te Genuai Bidi dago God agai dagebolo mawainogo ebo te tų selama, tama dage te tųe dualaluyu da, teda dagego homugo tiaibao, ‘Te tuni bidi te kingo da tonalumaina,’ te homu yaibao, ‘te gasa hani bidi dabego ebo tiwai inao,’ homu yaibao. * ¹⁵ Tialima, teda te sogo dagego Genuai Bidi aga digi te bidi me deli te king tuni bidi pedalomainogo sa mumainao. Dagego duga homugo me sa munamo dao, tama me ma duga hani bidi me deli te tuni bidi pedalomainogo yao. Dagego gasa hani bidi te tuni bidi nigimainogo sa mugio. ¹⁶ Te tuni bidi dolo siyu, tama agai ami bidigo hos kibu hauwa me selamo dao. Tama agai te bidi dabe te hos abelemainogo Isipba tagala palamuo. Magi baso

* **17:14:** 1 Sml 8:5

meni, God Genuai Bidigo te po wai dao, 'Eno we bidi te Isip buluba ma pelamuo,' po wai dao. *
¹⁷ Te tuni bidi kingo we hauwa selamo dao. Magi baso meni, augwaligo agai Genuai Bidiba tudi ola momainogo yaibao. Tama me ma, agai gol me silva hauwa sabo se elamuo wao. * ¹⁸ Te bidi aga tuni bidi king nigibo sogo, agai te Godigo bomai po aseai buku me deli e tiwai somainao. Agai te Livai pris dabego tonalubo bomai po elalubo buku nedama, tama aga nogogo digi te gasa bukude te bomai po aseao, tama te buku agade munolumainao. ¹⁹ Agai te buku aga pagede munama, tama agai te tigidali po page agai tede nedemainogo yao. Tama tiyu da, agai Godigo bomai po wali peyu, aga tigidali sogo Genuai Bidi dologode elaluyu, tama agai te bukude elalubo po dolo wali paibao. ²⁰ Tama tialima, agai aga digi ugwaba siyu, tama agai meba Israel dabe aiyaba me elalugobeo. Tama me ma, agai te Genuai Bidigo dwasianu bomai po dabe me bolamuo. Tama dwagi yai kolesaga tama tiyu da, aga tuni bidi king kibu be hauwa sogo bidaibao. Tama nosali nosali me tuni bidi king aga hanide naga pedaliyu, iduaibao," Mosesgo te po wali.

18

Te ofa ebo nai bugai, meba te pris dabeba pomainao

¹ Tama Mosesgo po wadolama ma weyu, te po wali, "Te pris dabe augwali te Livai hani dabe

* **17:16:** 1 Kin 10:28; 2 Sto 1:16; 9:28 * **17:17:** 1 Kin 10:14-22, 27; 11:1-8; 2 Sto 1:15; 9:27

dao. Tama tibaso, augwali dali te gasa Livai hani sese augwaligo te t̄ me selamuo, te da meba Israel dabego yali gilama egobeo. Menio. Te augwaligo nai dabe da, te da augwaligo te Israel dabego te ofa mabo naide, me te Genuai Bidibolo olo mabo te nai dabede somainao. ² Augwaligo te meba hanigo yali gilama, tama t̄ augwaligo me sogobeo. Te wiegi yai nai augwaligo sali da, te e dao, augwali te Genuai Bidigo pris bidi te nigali dao, te Genuai Bidigo po d̄aḡ wali gilama yali,” wali. *

³ “Tialima, te bidi me deligo te kau kibu omai me te sipsip kibu elama, tama agai Godibolo ofa tiwai nai mobaso da, teda agai te hoboludu mi, me nogo na mi me sobadi, me penane mi sobadi, me haliga selama, tama agai te pris bidibolo mao. ⁴ Tama me dagego te hasia inabo wit meba, me wain, me oliv wel, me te sipsip nisi selama, tama te pris bidi dabebolo mao. ⁵ Genuai Bidi dago God, agai te dage Israel hani tomode gasa bidi hani meba te pris bidi nigimainogo sa me mubeo. Mu menio. Agai te Livai hani deli naga aga nogide te pris s̄e tigidali sogo emainogo sa muai dao,” wali.

⁶ “Tialima, te Livai me deligo aga bidali hanu taga pelama, tama te eno sa muani lotu wabo pesageba bidigi pabo homu ebaso da, ⁷ teda agai te Godigo pris s̄e emainao, te aga hani dali augwaligo augwa te lotu wabo pesagede te pris s̄e tigidali sogo ebo gilama ma emainao. Te usu dao. ⁸ Te deli deli pris bidigo sabo nai tiwai deli naga siyu emainao. Tama me augwaligo te

* **18:2:** Nam 18:20

meba nai dabe te augwa hanide sabo nai, te me tolalumainao,” wali.

Te Godigo po wali pisabo Israel hani isqwani bidigo ebo kolesaga te habu mu dao

⁹ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Dage te Genuai Bidi dago God agai dage mawainogo yali te buluba sabalobo sogo da, teda dagego te bulu we bidigo ebo dwai kolesaga konea siyu, mu wali me pelamuo. ¹⁰⁻¹¹ Dagego duga wai bqu dabe elama, te iside te alta saide me ulamuo. Tama me dagego duga hani we bidi te sogo yesi bidi nigiyu, me esela bidi nigiyu, me kebele aubo se eyu, me pobi mubo se eyu, me te ho po wabo se dabe me emainogo sula tagalamuo, me dagego te isai bidi noma dali po me olamuo. * ¹² Genuai Bidi dago God agai te tobage dwai kolesaga ebo we bidi agai godolo me ebo menio. Te tama tibo te page delide tama agai te we bidi dage paba saboligi pabo si, agai augwali te bulude sela sawaibao. ¹³ Te tigidali kolesaga ebode dagego Genuai Bidi wali naga piqo,” wali. *

Godigo te profet bidi tagala palaibao po dau wali

¹⁴ Tama Mosesgo te po wali, “Megi dagego augwaligo to sigi painogo ebo, te we bidi hani da, te da augwaligo te yesi bidi dabego po wali pelama, tama esela bidi wali peyu, tama ebo dao. Tiali goli, Genuai Bidi dago God, agai dagego te kolesaga wali pelamuo olama, habu selai dao.

* **18:10-11:** Sai 22:18; Prs 19:26, 31 * **18:13:** Mat 5:48

¹⁵ Tiali goli, Genuai Bidi dago God agai duga ama me te profet bidi ena yali gilama tiwai bidi nigabo sa muaibao. Tama dagego agai po wali peyu yao,” wali. *

¹⁶ “Te dage te Sainai bulu duba sisinani sogo da, dagego Genuai Bidibolo hanaluyu, agai po ma olamuo po wai dao. Tama me ma, dagego te God bidibo te moni isi bogoli ebo subo wi ebo po wai dao. Magi baso meni, dage wi dwai mu elama, dagego homugo tiali. Te dagego odoyu, me suyu ebode dage isidali weyu, te homu yai dao. ¹⁷ Tama tialima, Genuai Bidigo enabolo te po wali, ‘Augwaligo hanalubo po usu dao,’ wali. ¹⁸ ‘Tama eno te we bidi hani tomode eno bidi me deli sa muaibao,’ po wali. ‘Tama aga te profet bidi nage yali gilama nigaibao. Tama eno po agabolo mayu yaibao. Tama eno po me deli te we bidibolo pusigi pao po obaso da, teda agai pusiya yaibao. ¹⁹ Tama ena nogide naga te profet bidigo te po pusiya yaibao. Tialima, te bidi mebago agai po sela sayani da, teda eno aga dene mawaibao. * ²⁰ Tiali goli, bidi mego aga homugo eno agabolo masiama yai po aga homugo naga nigilama pusali da, teda aga isimainao. Ma, bidi mego te tibo godigo nogide te profet tiwai po weyu da, teda aga me isimainao,’ Genuai Bidigo te sogo enabolo te po wai dao,” Mosesgo te po wali.

²¹ “Tama dagego homugo mena tama dagego koneaibao, te profet bidigo po te Genuai Bidigo pusai po dawe, ma meniwe, dagego konegobeo,

* **18:15:** Tpi 3:22; 7:37 * **18:19:** Tpi 3:23

te homu yaibao. ²² Dagego te po e tama koneagameo. Agai te po Genuai Bidigo nogide pusai goli, te se pedalisama ebaso da, teda agai te po Genuai Bidide sabeo. Te da, te profet bidi aga homugo naga Genuai Bidigo nogide tibo po pusai yaba homu yao. Tama dagego agade wi homu me elamuo," Mosesgo te po wali.

19

*Te geme duala sabo hanu dabe
(Nam 35:9-28; Jos 20:1-9)*

¹ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, "Genuai Bidi dago God agai dagebolo mawainogo eba te bulu bidi dabe sese dola silaibao. Tama dagego augwaligo hanu me be dabe saibao. Te dage bugagia duagi pabo sogo da, ²⁻³ teda dagego te bulu te distrik sela nigilao. Tama te sela bulude da, dagego hanu wiegi yai madi me nigiao, te bidi me ela muani bidi wi duala sigi pabo sunumi sinana bilibo se yabuo. Tialima, te bidi mego te bidi elebaso da, teda aga wi pelama, tama te hanuba geme duala sigi pomainao. ⁴ Tialima, te bidi mego aga abagi olo dali ela muai baso da, o me augwali si hasia wado isama, o boi bidi isama yai baso da, teda aga te hanu sela me deliba geme duala sigi pelama, bugagia bidimainao. ⁵ Te e dao. Te bidi si augwa si busiba pelama, aga abagi mego ni geliduai madi mego te sigi hwã osoga sainuma, me isilai yai baso da, teda aga te hanu me deliba wi pelama, tama te hanude geme duala selama, bugagia bidimainao. ⁶ Ma, hanu deli naga elaluyu da, teda usu me

egobeo. Tiyu te hanu digibulu mu elaluyu, te bidi wei sabo bidigo aga ama mego te bidi wei siyu, te bidi olo dali ela muabo, te bidi aga seḅe genuai me elama, te bidi toulama elabo. Tiali goli, te ogwaba, te bidigo seḅe menio. Agai homugo aga abagi dali boi bidi homu elama, tama agai aga abagi ela muabo homu me ebeo. Menio. Te sigi hwḗ naga osoga sainuma, aga elai goli, te wei elidali weyu, te geme wi duala sigi pomainao. ⁷ Te tama tidali weyu, eno dagebolo te hanu sela sa muao po te wabao,” wali.

⁸ “Nosali Genuai Bidigo dagego bulu tḗ genuai ugwanu ma dḗ igi paibao. Te agai duga wḗ dabebolo po dḗ wali gilama tiaibao. Tama agai augwalibolo te mawaibao wali te tḗ sese tama mawaibao. ⁹ Tama tialima, te sogo dagego te gasa hanu sela me ma sa muagameo. Tialima, dagego eno dagebolo megi wabo te bomai po dabe tigidali wali pelama eyu da, me dagego Genuai Bidi dago Godigo po godolo mu elama, tama agai po tigidali sogo wali peyu da, teda agai te tḗ sese tama dagebolo mawaibao. ¹⁰ Dagego duala sabo hanu sela me ma sa muao. Tama elama, tama dage te agai dagebolo mabo tḗde bidiyu da, dagego te bidi seḅe meni yai bidi olo dali ela mubode te dage seḅe me sogobeo,” wali.

¹¹ “Ma, te bidi mego aga abagi hagela mu elama, tama geme dualaluama, tama aga dwag-ila mu elama, tama aga ela muai baso da, tama tilama, aga wi pelama, te hanu me deliba geme duala sigi peyu pai ebaso da, ¹² teda aga hanu page tobolu bidi dabego te geme duala sigi pabo hanu page bidibolo hanaluama, tama aga te aga

hanuba ma asao po omainao. Tama augwaligo te aga ama wei sabo bidigo nogoba menama, tama agai te bidi elama isilimainao. ¹³ Dagego aga hobede me elamuo. Mu menio. Te bidigo seḡe meni yai bidi elabo kolesaga te Israelde elalubo. Tama te ebo kolesagago dagego te seḡe sela sayao. Tama tilama, dage bugagia bidiagameo,” Mosesgo te po wali. *

Polobadu daḡ augwa tḡde elalumainao

¹⁴ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Dagego duga abagigo tḡ daḡ ugwanu ma pogolama, aga tḡ meba sigio. Magi baso meni. Augwaligo polobadu polo daḡ ilai dao, te Genuai Bidigo meḡi dagebolo mawainogo ebo te tḡde,” te po wai. *

Te po tḡ ebode bidigo gasa bidi mego dwai seḡ ebo suali po wabo po

¹⁵ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Tialima, te bidi me deligo naga te dwai seḡ ebo sualio po agai te po tḡ ebode pusubaso da, teda te po tḡ ebo bidigo odobo bidigo te po odigio. Te bidi sela o sigo suai dao obaso da, teda augwaligo agai po tḡ ela mabo usu yaibao.” *

¹⁶ “Tialima, te bidi me deligo ili po olama, tama me bidi doliyu, agai te bomai po te bolali dao po obaso da, ¹⁷ teda augwali si tama te lotu wabo pesageba pomainao. Tama te pris bidi me jas bidi dabe augwaligo te sogo te Genuai Bidigo gedude te dodolomainao. ¹⁸ Te

* **19:13:** Jos 20:1-9 * **19:14:** Bom 27:17 * **19:15:** Mat 18:16; Jon 8:17; 2 Ko 13:1; 1 Ti 5:19; Hib 10:28

jas dabe augwaligo te po bugagia osolama, tama augwaligo suali madi te aga abagi po tu ela mani bidigo agai ili po olama, aga abagibolo po olo dali kisilama waibaso da, ¹⁹ teda te dwai dene te augwaligo te po tu ela mani bidigo sabo magi ilali te bidi aga somainao. Te tama tiyu da, dagego te dwai kolesaga dage tomode elalubo sela sawaibao. ²⁰ Tama tiyu da, te we bidi tigidaligo te tama tiali po oda silama, tama augwali bugagia tonaluama, tama bidi mego te tobage kolesaga me egobeo. ²¹ Dagego te tibo po wabo bidi dagego hobede me elamuo. Agai homugo aga abagi isimainogo yali, teda te tibo po wali te bidi aga isimainao. Te bidi agai homugo aga abagigo gedu, o kele, o saqa, o nogo me dolomainao homu elama waibaso da, teda te ili po wali te bidi aga tigide te gedu, ma kele, ma nogo, ma saqa dolomainao. Te bidi aga tigide te se aga tigiba ma wei ponao," Mosesgo te po wai.
*

20

Te boi hwibo bomai po

¹ Tama Mosesgo po wadolama weyu, te po wali, "Te dage te boi hwigi pabo sogo, te dagego duga boi bidigo te karis me hos kibu elalubo suyu, me augwa ami bidi nambago dage edelai baso da, tagalao, dage wi me elamuo, augwalide. Magi baso menio. Genuai Bidi, dago God, agai dage Isip bulude selama, tama dage odasa asai dao. Aga digi dage dali bidaibao. ² Te

* **19:21:** Sai 21:23-25; Prs 24:19-20; Mat 5:38

dagego boi gagalisiq̄badi, te pris bidi me deli te ami bidi dabego gesabidiba dolagaselama, tama augwalibolo te po wao, ³ ‘Dage Israel bidi dabe, dagego odao. Megi da, dage boi hw̄igi painogo te ebao. Tiali goli, dagego te boi bidi dabede wi me elamuo. Tama dagego nogo nagame me elamuo. Tama dage augwalide noma me selamuo, wi pelamuo. ⁴ Genuai Bidi, dena God, aga digi dage dali te pobao. Tama agai dagego hw̄ibo tau saibao. Tama agai boi bidi dabe aiyaba elaluama, tama dagego ugaba ela holomainu yaibao,’ te pris bidigo te po waibao,” Mosesgo te po wai.

⁵ “Tama te ofisa dabego te po walaibao, ‘Te niwai bidi te aga be gesi s̄nama, tama agai Godibolo te augwali te bede bugagia bidimainogo tau sao po olama bidisiq̄badi yali bidi me ede bidibo homu ebawe? Te tama tiwai bidi me ede bidiba wida, teda augwali augwa buluba ma pomainao, te hw̄ibo madigi pogobeo. Magi baso meni, augwali te hw̄ibo boide elai madi, gasa bidigo agai gesi be sidali weyu. ⁶ Te bidi meba te wain gi gesi elama, tama te wain du togolama, wain w̄e nigisiq̄ama yai bidi me e tomode bidibo homu ebawe? Te tama tiwai bidi meba ede bidiba wida, teda te bidi dabe augwali geasa, aga beba ma pao. Tiyu augwali boide elai madi, augwa wain gi gasa bidigo saibao. Te dolo egobeo. ⁷ Te bidi meba te we sainogo te we noma sali bidi meba e tomode me bidibawe? Te tama tiwai bidi me ede bidibaso, teda te bidi te hw̄ibo madigi pogobeo, aga beba ma geasa pao. Tiyu augwali boide isai digi, gasa bidigo augwaligo te we sabuo,’ te ofisa bidi dabego te po wao,”

Mosesgo te po wali.

⁸ “Tama te ami ofisa bidigo te po me waibao, ‘Te bidi meba te boi hwıbo wi elama, didibili homu ebo bidi me bidibo homu ebawe? Te tama tiwai bidi me ede bidibo wida, teda te bidi aga beba ma geasa pao, augwaligo ebo seđe meba bidi dabe me wi ilidali weyu.’ ⁹ Te ofisa dabego te po ola silama, tama augwaligo te deli deli ami bidi hani tomode polaluabo bidi dabe sa mumuna pao, te boi hwıabo bidi hani tomode,” wali.

¹⁰ “Dage te genuai obo me yai hanuba me hwıgi pabo si da, tama dage te hanu pađa saboligi peyu da, teda hasia dagego te po waiąo, te hanu page we bidibolo te po waiąo, ‘Dagego da dali hwıgio. Dagego te hanu dabolo olo maiąo,’ te po walao.”

¹¹ “Augwaligo dagego pode usu dao olama, tama augwaligo hanu genuai sunumi dabe olo dabaso da, teda augwali dage dologode bidiyu yaide augwali kalabus se emainao. ¹² Tiali goli, te hanu page we bidi dabego dagego po waliba usu dao po wasiama, augwaligo dage dali hwıainogo ebaso da, teda dagego ami bidi dabego te hanu bomo elama, bobegela sao. ¹³ Tama Genuai Bidi, dago God, agai dagego te hanu somainogo dagego nogoba mubo si, dagego polo selama da, teda dagego te hanu tomode bidi dabe sese tama ela silao. ¹⁴ Tiali goli, dagego te hanude we dabe, me wai dabe, me kau kibu dabe, me te gasa meba nai dabe te hanude nai dabe sao. Tama dagego duga boi bidi dabego nai dabe selama, sabilagameo. Magi baso meni, Genuai Bidi aga digi te nai dabe dagebolo mawaibao. ¹⁵ Dagego

te tama se dabe te gasa meba hanu dabe dagego bulu digibulu elalubo hanu dabede me tama naga tiao,” Mosesgo te po wai.

¹⁶ “Tiali goli, dagego te Genuai Bidi dago Godigo dabolo mu mawainogo ebo te bulude dagego te hanu me siyu da, teda dagego tigidali we bidi elama, mu silao. ¹⁷ Dagego te Hit dabe, me Amor dabe, me Kenan dabe, me te Peres dabe, me te Hivi dabe, me te Jebus dabe, tama elama mu silao. Te da te Genuai Bidi aga wali gilama tama tiao. ¹⁸ Dagego augwali mu tama ela silao, tiyu augwaligo te tibo godiba lotu po wabo dwai kolesaga ola magobeo. Tiyu, augwaligo dage kegelama, tama dagego Genuai Bidide sege sabuo,” wali.

¹⁹ “Te dagego te hanu me deli sainogo hauwa sogo bomonama, bagulama biliyu, tama dagego te hanu obo sesegede elalubo te ni dabe gela gela peyu da, teda dagego te ni du walobo ni gelamo dao, dagego te ni du tuiagameo. Tialigo dagego te ni dabe dolamo dao. Magi baso meni, te ni dabe dagego boi bidi dabe menio. ²⁰ Tiali goli, dagego meba olo ni dabe da, dagego gelama, tama dage hwibo tau sabo nai dabe nigao, te boi bidi dabe aiyaba elaluama, te hanu sabo gilama,” Mosesgo te po wali.

21

Bidi elebo dwai kolesaga sela sabo page

¹ Tama Mosesgo po geninama ma weyu, te po wali, “Te dagego te bidi dabe mebago te ela muai bidigo tigi isai munalubo, te Godigo dagebolo

mawainogo ebo te t̄ode munalubaso da, teda dego elaliwe, dagego konesiama ebaso da, ² teda dagego e tama tiao. Te tobolu bidi dabe, me te augwa jas dabe oda selama pelama, te bidi tigi munalubo tedu gagalama, tama p̄ade elalubo hanuba usu siyu, usu ni sesa pao. ³ Tialima, te p̄ade elalubo hanu page tobolu bidi dabego te kau kibu so te s̄e dabe is̄awai sa muao. ⁴ Tama augwaligo te kau kibu te sula sis̄abo w̄e p̄aba sela pelama, tama te t̄o pedai te bidigo gi is̄awai digi, augwaligo te kau kibu elama, mage togwa. ⁵ Tama te pris dabe, te Livai hani bage, augwali me te pesageba pomainao. Magi baso menio. Augwaligo te bidi mego te gasa bidi me elai baso, te po t̄u odo bo s̄e ebo bage dao. Genuai Bidi dago God agai augwali sa munama, agai s̄e elama, tama te Godigo nogi te we bidibolo ola mayu, te Godigo augwali dali wiegi yai s̄e yaibao po weyu yabo bage dao. ⁶ Tialima, te hanu p̄ade elalubo tobolu bidi dabe augwaligo te kau kibu daide augwaligo nogo āi telamainao. ⁷ Tama augwaligo te po wao, ‘Dago te bidi ela mubeo,’ po omainu yao. ‘Tama dago konebeo, te dego te s̄e yaliwe,’ po omainao. ‘Genuai Bidi, nago da te Israel we bidi dabego s̄e s̄e sela s̄ayao. Nago da Isip bulude ma oda sai dao,’ po wao. ‘Te bidigo dwai s̄e me is̄abadi, augwaligo aga ela muani dao. ⁸ Tama nago homugo te dwai s̄e yali te page dade elalubo homu elamo dao,’ augwaligo te tama po wao. ⁹ Tialima, dagego te wiegi yai doloba pai kolesaga Genuai Bidigo gedude tama eyu da, teda Genuai Bidigo te po waibao, ‘Dagego te dwai kolesaga geda munama, te bidi ela mubeo,’ po waibao,”

Mosesgo te po wai.

Te Israel dabego boide sali we dabe

¹⁰ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Te Genuai Bidi dago God agai dage tau selama, tama dagego te boi hwibo gasa bidi aiyaba elalubaso da, tama dagego te boi bidi dabe meba kalabus ilibaso da, ¹¹ te bidi me deli dage hani tomode agai te sawi yai we me deli te kalabus yali bidi hani tomode bidibo suaibao, tama agai te we sabo homu yaibao. ¹² Te da, te bidi naga te we naga beba odasa pelama, tama te we agai aga tobolu nisi sese togwa samainao, tama me agai nogo dani sese togwao. ¹³ Tama agai te wego te kalabus hanude gudali te ugwa sese sela samainao, te gasa ugwa gudao. Tama aga te bede bidiyu, aga ida aya hagede gela odubadi, te polua deli pomainao, tama nosali nago te we sagemento. ¹⁴ Tama tialima, nosali da, nago aga godolo ma isama ebaso da, teda nago aga olo ma taga palao. Magi baso meni, nago aga bomo elama, kegelama, tama dage si te pagela piali dao. Tilama, nago te olo se we dao homu elama, tama gasa bidi mego abelemainao homu me elamo dao. Mu menio,” Mosesgo te po wai.

Te aya isibode te doado bage dobabo kolesaga ebo po

¹⁵ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Tialima, bidi mego te we si sai baso da, tama agai te we me deli naga godolo mu elama, tama agai me we kuna godolo isama ebaso da, tama te wego aga gomunai ogwa ame nenama, tama nosali me wego me ogwa ame nobaso

me. ¹⁶ Tama te bidi aga homugo te aga isibo sogo augwaligo te nai dabe te ogwa dabe dali dobayabo homu ebaso da, teda agai te gomunai ogwago sabo doado bage sa muyu, te aga godolo ebo wego ogwabolo magio. Menio. ¹⁷ Agai te e kolesaga wali peyu, tama tiao. Agai te doado bage bugulama, tama te ogwa wegi augwali tigidali deli delibolo maiabo nai dodolama, tama te hasia mu ame nani ogwa agabolo te doado bage me manama, agabolo mawainogo sa muao. Te agabolo maiabo nai te dadagano pabo se tama yao. Magi baso meni, te da te bidi aga hasia mu te ame nai ogwa dao. Tama aga da te aga ayago gomunai ogwa mu dao, tama agai te gomunai ogwago te sabo doado bage nosali somainao," wali.

Po sela saqbo ogwade wabo po

¹⁸ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, "Tialima, te bidi mego te ogwa me deli bidiyu, tama tigidali sogo te aga ida de aya sigo po sela saɖuai dao, tama augwaligo aga eliyu iduali goli, tama agai aga ida ayago po me sela saɣyu, te wali pisama eyu ebaso da, ¹⁹ teda aga ida ayago te wai augwa hanude bidibo tobolu bidi dabe pageba odasa pelama, te wai po tu ela momainu yao. ²⁰ Te ida ayago te tobolu bidi dabebolo te po wao, 'Da sigo ogwa te bidi po odisaɖo bidi dao,' po wao, 'tama po sela saɣyu, tama agai da sigo po odobo menio. Aga te polobo bidi tiwai dao, aga te poliyu, da sigo mone subigila saɣyu ela bilibo dao,' tama po wao. ²¹ Tialima, te hanude tobolu bidi dabego te ogwa

te masigi nogogo selama, aga tigiba şanama, elama, isilao. Tama tialima, dagego te dwai nai dabe sela şanama, tama dage tomode elalumainu igio. Tama te Israel we bidi sesego te tama tiali po odama, tama augwali wi yaibao,” Mosesgo te po wai.

Bomai po haniani meba mani

²² Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Tialima, te bidi mego te dwai kolesaga mu yai baso, tama augwaligo aga elama, tama augwaligo agai tigi te ni pos me delide walai baso da, ²³ teda te nide walalubadi, te be huliamana, kigamu ebo te habu mu dao. Magi baso meni. Bidigo tigi te nide walalubo te Godigo gedude te dwai sege maiabo bidi mu dao. Tama tialima, te bidigo tigi te bidi isibo sogo tama pubulao. Ma, meni eyu da, teda te Genuai Bidi dago God agai dabolo te mani tq te agai gedude te dwai meda mu ilaibao,” Mosesgo te po wali. *

22

¹ “Tialima, me dagego te duga abagi mego kau kibu o sipsip kibu te aga obo tagalama, te olo bulu badu bilibo subaso da, teda dagego te tama bilimainogo sula tagaligio. Menio. Dagego te abagi aga pageba ma odasa pao. ² Tiali goli, te kau kibu o sipsip kibu aga ayago be digibulu elalubaso, o te dagego te kau kibu o sipsip kibugo aya dagego konesiama ebaso da, te dagego duga dali beba odasa pao, tama nosali te kau kibu o sipsip kibu aga ayago gege asobaso da, agabolo

* **21:23:** Gal 3:13

ma magameo. ³ Tama tialima, dagego duga abagigo te donki kibu o te ugwa dage dabe me, te mu tula pai te sunumide subaso da, te meba nai dabe me te tula pai subaso da, teda dagego te tiwai deli kolesaga naga yao,” Mosesgo te po wai.

⁴ “Te naga abagigo kau kibu o donki kibu te sunumide me tula muai me elalubaso da, teda dagego te tama elalumainogo sula tagaligio. Menio. Dagego te abagi tau selama, te abagigo te kau me donki ma hodolomainogo tau sao,” wali.

*

⁵ “Te we sibigo te bidi ogwago ugwa gudubo habu mu dao. Me, te bidi sibigo te we sibigo ugwa gudubo te habu mu dao. Genuai Bidi dago God agai te tobage kolesaga dabede dwai homu mu ebo dao. Mu tama dao.”

⁶ “Tialima, te ba kimi me te nide o tõe aga gede pilamubaso da, o aga gõu dabe dali bidibaso da, teda dagego te ba kimi me selamuo. ⁷ Dagego te ba wai dabe naga sgameo. Tiali goli, dagego te ba kimi pomainogo tagalao. Tama tiyu da, dage e tõe bobobage sogo bidama, tama Genuai Bidigo dage bugagia bidimainogo ilaibao,” wali.

⁸ “Te dagego gesi be me se ebo sogo, dagego te be nigilama, te sawale yai pedu sesegede dagego dwasianu obo yao, te bidi me tula muidali weyu. Tama tiyu da, te obo elaluali goli, te bidi me tulaluyu, isilibaso da, teda dagego sege sogobeo, te page aga digi dao,” Mosesgo te po wali.

⁹ “Dagego te wain gide gasa meba olo nai dabe bulamo dao. Ma, dagego te gasa meba olo nai

*

wai dabe me buliyu da, teda dagego te meba olo nai me, te wain du me, me selamo dao, te habu dao.”

¹⁰ “Dagego te kau kibu me donki si te deli gi tō elebo ain dagede bono gebelama, tama augwali si te gi tō elemainogo tagalamuo.”

¹¹ “Dagego te sipsip kibu nisigo nigai hobi dali, te gasagi yai nisigo nigai hobi dali taluama, te gudubo ugwa nigigio,” wali. *

¹² “Dagego te duga name ugwa habu badu me si me side te au ilabo nai hobolao,” Mosesgo te po wali. *

Te we bidi dabego te meda meni yai kolesaga naga yao

¹³ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Tialima, bidi me deligo we me deli selama, tama aga dali pagela pilama, tama nosali aga te we godolo ma isama eyu da, ¹⁴ tama agai te webolo po olo dali kisilama, te we te gasa bidi mego penani yai te eno megii koneai dao po obaso da, ¹⁵ teda te wego aga ida ayago te wegigo te penani me yai menio olama, te sa munama me elaluai te nai selama, ola mao. Tama me agai hanu tomoba tula pabo sunumiba sela pao, te po tū ebo pesageba. ¹⁶ Tama te we aga ayago te tobolu bidi dabebolo e tama po walao, ‘Eno wegii te bidibolo tama menama, tama aga tama sai dao. Tiali goli, megii agai godolo ma ebeo. ¹⁷ Tama te bidigo te wegibolo ili po weyu te po wali, “Eno te sali goli, eno suai, te we te penani sē polobadu yai eno tamadi tama suaiio,” po

* **22:11:** Prs 19:19 * **22:12:** Nam 15:37-41

walio. Tiali goli, dagego suao, te name ugwago te wegi te penani se me isawai dao olama, te sa elaluali, te name ugwa e dao,' po wao. Tama agai te ugwa te tobolu bidi dabego gesabidide toba mumainogo yao. ¹⁸ Tama tialima, te tobolu bidi dabego te wego bidi te bigo elemainao. ¹⁹ Tama te bidigo te mone K1,000 tego te kot abelemainao, tama te mone te wegi aga ayago somainao, te aga ayabolo mao. Magi baso meni, te bidi agai te Israel we wiegi yai me deli hale ilai baso. Tama te we aga te bidigo we bidama, tama te bidi isiboba tama usu nigi pomainao. Te bidigo te me sela samainu me elamuo. Mu menio," wali.

²⁰ "Tiali goli, te po mu tama olama, tama augwaligo te we aga bugagia dolo bidai dao olama, augwalibolo ola maiabo nai meni baso da, ²¹ teda te we te tobolu bidi dabego te we aga ayago be sunumi bulu badu odasa pelama, tama aga te hanu page bidi dabe augwa digi te masigi sanama, tama isibode tagalao. Agai te dwai hale yai se te dago we bidi tomode te yali dao. Magi baso meni. Aga te aga bidigo sisabadi, aga ayago bede bidiyu, te bidi me deli dali te penani yali dao. Tama tialima, dagego aga ela mubaso, te dwai kolesaga sela sanama, silaibao," Mosesgo te po wali.

²² "Tialima, dagego te bidi mego te gasa bidigo we dali pibo subaso da, teda te we de bidi si tama ela muao. Tama tialima, dagego te tama tiyu da, dagego te dage tomode elalubo dwai kolesaga ebo sela sawaibao."

²³ "Tialima, dagego te bidi mego te wegi me te bidi mebolo odolai elalubadi, te bidi mego

penani ebadi subaso da, ²⁴ teda dagego augwali si te hanu bulu badu odasa pelama, masigigo elama, isilao, te augwali si isimainao. Te we aga te hanu pađe te gela wabo odabo pađe goli, tama agai augwaligo aga tau somainogo hae wasiꞥama ebaso da, teda aga isimainao. Te bidi me isimainao. Magi baso meni, agai te aga abagi mebolo odolai we penani yai baso. Te tama tiyu da, dagego te dage Israel tomode elaluali dwai kolesaga ebo sela saꞥaibao,” wali.

²⁵ “Tiali goli, te we me te bidigo sabo kegalubadi, tama aga te hanu pađe bidisaꞥama ebadi, te bidi mego sulama, tama agai odasa pelama, tama agai te wegi penani seꞥ yai baso da, teda augwaligo te bidi naga elama isilimainao. ²⁶ Te kolesaga da, te bidi mego aga abagi me olo dali elama isilibo tiwai dao. Tiali goli, augwaligo te wegi dali te magi seꞥ me deli elamuo. Magi baso meni, agai dwai seꞥe me sabeo, te augwaligo aga elama isilabo page menio. ²⁷ Te bidigo te hanu bulu badu mu bomonama eyu, te wegi dali penani yali dao. Tama te wegigo te bidi dabego aga tau somainogo hae wai goli, te bidi meni yalio, pađe me bidibeo,” Mosesgo te po wali.

²⁸ “Tialima, dagego te wegi me te bidigo noma sisꞥawai olo bidai wegi dali te bidi mego bomonama penani yai baso da, ²⁹ teda te bidigo te wegi aga ayabolo te mone 500 kina te we aga ayabolo menama, tama agai te we somainao. Magi baso meni. Te bidigo te wegi kegelama, aga dali te piali dao. Tama tialima, te we te bidigo we bidama, te bidi isibaso tama usu nao. Tama

te bidigo te we me sela şanamo dao. Mu menio.”
*

³⁰ “Te me, te bidi mego aga ayago we dali penani şe me elamuo. Tiyu, augwaligo aga aya hale ilabuo,” Mosesgo te po wali. *

23

Te meba we bidi te Godigo we bidi hani tomoba me pelamuo

¹ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Tialima, augwaligo te bidi mego sogoli dinam, ma augwaligo agai gasa sese togwai bidi yai baso da, aga te Godigo we bidi hani tomoba pelamuo, augwali deliba sisinama, Godibolo lotu po wabo sogo.”

² “Tialima, bidi mego te we me dali penani şe elama, tama wai ame naibaso da, teda te wai te Genuai Bidigo we bidi hani tomoba me aselamuo. Tama agai wai hani me, augwali nosali te Genuai Bidigo we bidi tomoba aselamuo, te wai hani nosali ame neyu, neyu idu gelama, tama hani sibi nogo siba usu nenama, tama te nosali ame nabo bage augwali te Genuai Bidigo we bidi hani tomoba asobo te usu dao, te nosali mu,” wali.

³ “Te Amon hani me Moap hani me, augwali te Genuai Bidigo we bidi hani tomoba aselamuo, augwaligo hani wai nosali ame neyu, neyu idu gelama, tama hani sibi te nogo siba usu nubosi da, nosali mu, teda augwali te Genuai Bidigo we bidi hani tomoba asomainao. ⁴ Te tama

* **22:29:** Sai 22:16-17 * **22:30:** Prs 18:8; 20:11; Bom 27:20

tiabo page da e tama dao. Da te Isip tagalama asali sogo, augwaligo da nai mawai menio, te we me da me mawai menio. Tama augwaligo Balam abelama, da Godigo dolomainu yao wabo po omainogo abelai dao. Balam da, te Beorgo ogwa dao, te hanu Petor, te Mesopotemia bulu bidi dao. * ⁵ Tiali goli, Genuai Bidi dago God aga te Balamgo po odobeo, menio. Agai te da dolomainogo wali dwai po dabe, te po te wiegi yai po naga iliyu yai dao, te da tau sabo po nigiliyu yai dao. Magi baso menio. God agai da godolo mu ebaso. * ⁶ Tama tialima, dagego tigidali sogo te we bidi augwali dali abagi dao weyu, dwagi yai bidabo bomai po augwali dali daɣu wagimio. ⁷ Tama te Idom me Isip dabe meba dage dali bidaibao. Tialima, dagego te Idom dabe dali dwai homu me elamo dao. Magi baso meni, augwali te duga deli kaneme dao. Tama me ma, dagego te Isip dabe dali me dwai homu me elamuo, magi baso meni, polobadu dage augwaligo bulude te bulu meni yai bage tiwai tede bidai dao. ⁸ Augwaligo hani waiɣo waidu gagalasa, augwali te Genuai Bidigo we bidi hani tomoba asobo te usu yaibao,” Mosesgo te po wali.

Te ami bidi dabe bidibo pesage Godigo gedude wiegi yai elalumainao

⁹ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Te dage hwiainogo pabo sogo da, tama dagego ami bidi dabe te pesage nigali tede bidibaso me,

* **23:4:** Nam 22:1-6 * **23:5:** Nam 23:7-24:9; Neh 13:1-2

teda augwali te Godigo gedude dwai nai dabede wi homu yao. ¹⁰ E tama tiwai yao. Tiali te bidi me hulide piyai madi agai naide aga gasadu wẹ olo dali pedalai baso da, teda aga te bidibo pesage taga pelama, bulu badu bidigi pomainao. ¹¹ Tama aga pio wẹ bugagia paulama, tama pio giliga iba dega sainogo ebode aga te bidibo pesageba ma asomainao,” wali.

¹² “Te ami bidi dabego poi tabo pesage me di tabo pesage bidibo pesage bulu badu deli madi naga elalumainao. ¹³ Tama te ami bidi dabego te ni dage me deli augwaligo sabiliyu emainao. Tama augwali di tainogo da, augwaligo te ni dagego tọ dogolama, di telama, tama ma halumainao. ¹⁴ Genuai Bidi dago God tigidali sogo dage dali te kem nigilama bidibo pesagede bidaibao. Te dagego te boi bidi aiyaba elalumainogo tau siyu bidaibao. Tama tiyu, dage bidibo pesage agai gedude wiegi yai mu elalumainao, te tigidali sogo. Dagego Godigo gedude meda yai sẹ me deli elamo dao. Tiyu, Genuai Bidigo dageba tudi ola maiabuo,” wali.

Bomai po meba me

¹⁵ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Tialima, te olo sẹ bidi me deli aga te dage Israel dabego tọ bulu badu bidiyu, tama aga tonalubo bidide wi pelama, tama aga dageba aselama, aga tau somainogo hanalu wagasobaso da, teda dagego aga ma tagala paligio. ¹⁶ Tialima aga dagego hanu me deliba bidigi painogo ebaso da, te usu dao, aga bidigi pomainao. Tama dagego agaba dwai sẹ me elamo dao.”

17 “Dage Israel dabe, dage te Israel hani isawai we bidi dabego tibo godigo lotu bede penani we penani bidi gagalamo dao. * 18 Me, te penani se elama sai mone te Godigo lotu beba sela aselamo dao. Te habu mu dao. Dagego agabolo dau wali po me deli usu nainogo eyu, te Genuai Bidi dago God agai beba seselamo dao. Agai te niwai we ma bidigo te tobage kolesaga ebode agai dwai homu mu ebo dao,” te po wali.

19 “Tialima, dagego duga abagigo dagego mone negeli sainogo elama da, teda dagego te monede ugwadu gasa mone me daganama selamo dao. Tialima, augwaligo tubo naide negeli sobaso, me o gasa meba nai dabede negeli sobaso da, teda dagego te negeli yali nai wei ponama, gasa ugwadu me dagana ma mao po olamo dao. 20 Tialima, dagego gasa hani mego dageba negeli somainu yai da, te Israel hani isawai bage, teda dagego augwalide te ugwadu daganabo mone sagameo. Tiali goli, duga abagi solo mu da, te Israel hani bagede, me tilamo. Menio. Dagego te bomai po wali pelama, tama Genuai Bidi, dago God, agai dagego te ebo se dage sese tama wiegi yai mu ilaibao, te dage megi te bidigi painogo ebo te tode tama tiaibao.” *

21 “Tialima, dagego Genuai Bidi dago God agabolo po me deli dau olama wai baso da, teda dagego te po polo usu nao. Teda Godigo dagego dau wali te po gegeda pogobeo, tama dagego te dau wali te po usu nisama ebaso da, teda Godigo

* 23:17: Prs 19:29 * 23:20: Sai 22:25; Prs 25:36-37; Bom 15:7-11

gedude seḡe saibao. * ²² Me ma, dagego Genuai Bidiba po me daḡ wasiama yali da, teda dagego seḡe me sogobeo. ²³ Tiali goli, dagego duga digi duga homugo Genuai Bidiba po me daḡ walai baso da, teda dagego te daḡ wali te po wali pelama, tama mu tama yao,” wali.

²⁴ “Tama dagego duga abagi dedego wain gidu nogegi soayu da, teda duga homugo te wain du meba selama tuiḡo. Tiali goli, dagego te du hauwa wade bulama, sela pelamo dao. ²⁵ Ma, dage duga abagigo wit gidu nogegi peyu da, teda wit ge dagego nogogo gugudu piagameo, tama dagego tuiagameo. Tiali goli, dagego te wit hauwa sarip hwaḡo togolamo dao,” Mosesgo te po wai.

24

Te sali we sela saḡama, te gesi we ma sabo bomai po

¹ Tama Mosesgo po wadolama ma weyu, te po wali, “Tialima, niwai bidi mego we saibaso da, tama nosali agai gedude te wego te dwai seḡ yali homu gegebaso da, tama agai te we godolo isaḡama ebaso da, teda agai te webolo pas asḡama, menama, tama agai te we aga sela saḡama pomainao. * ² Tama tiali goli, te we aga gasa bidi ma pobaso da, ³ tama nosali te bidigo me te we godolo isaḡama ebaso da, teda agai me te we sela saḡo pas asḡama, te webolo menama, tama te we sela saḡwai dao. Ma, te wego

* **23:21:** Nam 30:1-16; Mat 5:33 * **24:1:** Mat 5:31; 19:7; Mak 10:4

nosali pali te bidi isibaso da, ⁴ teda aga hasia tagalali bidigo te we ma sogobeo. Menio. Te bidi aga digi koneao, te we te bidi aga gedude meda yai dao, te po konemainao, tama agai te ma selamo dao. Ma, te bidigo te we aga ma sobaso da, teda Genuai Bidigo te tobage kolesaga godolo me egobeo. Tama tialima, Genuai Bidigo dage mawainogo ebo te t̄ɔba dage bidigi pabo side, dagego te tobage dwai kolesaga tede me elamo dao,” Mosesgo te po wali.

Haniani bomai po me badu

⁵ Tama Mosesgo po meba ma weyu, te po wali, “Tialima, bidigo we tamadi sobaso da, augwaligo aga te ami s̄ɛba o gavmanigo meba genuai s̄ɛba tagala palamo dao. Menio. Aga te bulu badu olo bidibadi, kibu be deli bolo emainao, tama aga we dwagi yai homu pemene ilimainao.”

⁶ “Tialima, dagego gasa bidigo dage negeli emainogo tagaliyu da, tama dage agai magi nai me momainogo homu eyu, o te negeli yali nai begelebao homu yabo nai me deli momainogo da, teda dagego agai wit bo palubo te masigi me selamo dao. Tiyu, dagego agai s̄ɛ ebo nai sela s̄ayabuo. Tama te bidi aga tuabo nai dola muabo menia sabuo.”

⁷ “Tialima, te bidi mego aga abagi Israel hani bidi me deli wi selama, tama aga olo s̄ɛ emainogo tola sai baso da, ma agai te gasa bidi mego te wi sali bidi abelemainu elama, tama te abagi te bidigo olo s̄ɛ ebo bidi pedelemainogo ebaso da, teda dagego te tobage kolesaga ebo bidi elama,

isilao. Tama tiyu da, dagego te tobage dwai kolesaga dage tomode sela saʷaibao,” wali. *

⁸ “Tialima, te keni dwai dagego tigide olo dali pedalobaso da, teda dagego te pris, te Livai dabe, augwaligo wabo tigidali po wali piḻo, te dagebolo wabo po dabe. Dagego eno augwalibolo mani te bomai po tigidali wali piḻo. * ⁹ Dagego te Genuai Bidi dago Godigo te we Miriam dali polobadu yali te kolesaga kone palao, dago te Isip taga solama, asali sogo,” wali. *

¹⁰ “Dagego duga abagigo dageba negeli emainogo sula tagaliyu da, tama agai te negeli mu wei ponaibao po daḻ omainogo eyu, aga doado bage nai me deli nagebolo osogo mawaibao wali. Tama tibo da, teda dagego aga be tomoba pelama, tama te nai sigi pelamo dao. Menio. ¹¹ Dage bulu badu tonalubadi, te bidi aga digi te nai buluba sela asomainao. ¹² Tialima, aga nai meni yai bidi mu yai baso da, tama agai moni name ugwa te agai negeli yali te nai osogo mabogo te mu wei ponaibao po daḻ olama mobaso da, teda dagego nogo tusiḻbadi do sabolao. ¹³ Dagego aga pageba ma giliga dega sabode sela pao. Teda aga pibo sogo banua pimainao, te pibo sogo. Tama tiyu da, te bidigo dagebolo agai buba hwi po waibao, tama me Genuai Bidi dago God agai dagego kolesaga godolo mu yaibao,” wali. *

¹⁴ “Tialima, dagego se bidi aga nai meni yai baso da, teda dagego aga dali dwai se me elamo

* **24:7:** Sai 21:16 * **24:8:** Prs 13:1-14:54 * **24:9:** Nam 12:10 * **24:13:** Sai 22:26-27

dao. Te aga duga abagi Israel hani bidi yai baso, me o gasa hani bidi dagego hanuba bidagasai me, ¹⁵ dagego aga se yali pe te tigidali sogo pio abeliyu yao, te aga te yali se de. Aga mone habuge ebaso, tama agai momainogo tonaluyu te ebaso. Te dagego aga pe masiama yali da, teda agai Genuai Bidiba gela obaso da, dage Godigo gedude sege pedelama elaluaibao,” Mosesgo te po wali.
*

¹⁶ “Tialima, te niwai bidi mego dwai se yaibaso da, teda dagego aga ida ayaba te se wei ponamo dao, tama augwali si elama, isilamo dao. Te tiwai naga, te aga ida ayago dwai kolesaga yaibaso da, dagego te augwaligo wai puluba me ela munamo dao. Dagego te dwai kolesaga yali bidi deli digi naga ela muao,” wali. *

¹⁷ “Dagego te gasa hani bidi me, o te tiana wai puluba, te tobage bomo meni yai bage augwali dali dwai kolesaga me elamo dao, tama augwaligo nai dabe me anoma elama, selamo dao. Tialima, te we me aga bidi isai wego dage dali negeli yaibaso da, teda dagego agai nai wei ponaibao wali po dau walabo nai siyu, aga ugwa selamo dao. ¹⁸ Magi baso meni. Dagego te dage Isip bulude te olo se ebo bidi dabe dwai madi bidali sogo yali, te kone paliqo. Genuai Bidi dago God agai dage wiegila olo bidimainogo iliyu, dage ma dobola sali, te koneiqo. Dage me te sogo te dwagila mu bidai dao. Tama tialima, eno dagebolo te bomai po te mobao,” Mosesgo te

* **24:15:** Prs 19:13 * **24:16:** 2 Kin 14:6; 2 Sto 25:4; Ese 18:20

po wali. *

19-21 “Dagego gide wit nai togolama muai te sigi pelama, tama meba gege da peyu, taga soai baso da, teda dage ma pelama, ma selamo dao. Dagego te oliv du me, o te wain bono du me, te hasia pelama, sisinama, saibaso da, teda dagego si sogo ma pelama, te ni du dabe te nide elaluali ma sigi pelamo dao. Dagego te wit me oliv du me wain bono du te elalumainogo sula tagalao, tama te gasa bulu bidi hani ebadi, me te wai puluba aga aya isai, me we aga bidi isai, te wilawe we, te bage augwaligo te nai tagalali dabe somainao. Tama tiyu da, Genuai Bidi dago God aga dagego ebo tigidali se dabe tau selama, wiegi yai mu pedelemainogo yaibao. * 22 Dagego te dage Isip bulude olo se bidi bidiyu, dage dwagila mu bidali, te dwai sogo bidali koneiao. Tama tibaso, eno dagebolo te bomai po megı te mobao,” Mosesgo te po wai.

25

1 “Me sogo dage Israel dabe bidi si te jas pageba pelama, wado po wali dodoligi peyu pelama, tama jas te po tu ebo bidigo te po dodola suali madi te bidi me deligo te sege sai suaibao, tama mego te sege meni yai suaibao. 2 Tama tialima, te po tu odobo jas bidigo te po obaso da, te sege elalubo bidi augwaligo bidi elebo bi selama, te bidi tudi ela obaso da, teda te bidi te bet saiba piao olama, augwaligo aga te aga dwai se yaliba usu nama tama elao, te jas bidigo gesabidide.

* 24:18: Sai 23:9; Prs 19:33-34; Bom 27:19
19:9-10; 23:22

* 24:19-21: Prs

³ Tiali goli, agai dwai sę mu yai baso da, te daj me elalubo, augwaligo aga te bidi sese si olama tama naga elemainao. Tiyu, augwaligo te 40 edelama, aga hauwa sogo mu elebaso, aga hale mu yabuo, te we bidi hauwa gedude. Te dolo menio,” wali.
*

⁴ “Te dagego kau kibugo te wit ge agayu, te bo tama sela sębo sę edubadi, tama dagego aga penane paninamo dao, agai te wit ge meba tumainao,” wali. *

Isai bidigo we wai tonaluabo bomai po

⁵ Tialima, Mosesgo po wadolama ma weyu, te po wali, “Tialima, aga ama name si deli tų pedai badu bididuama, tama aga ama mego wai ogwa me ame nisama, tama aga isibaso da, teda te bidigo we te gasa bidi hani dali me pelamo dao. Menio. Te isali bidi aga amago te we somainao.

⁶ Tama gomunai ogwa te wego ame nobaso da, teda augwaligo te isali amago wai dao po waibao. Tama tiyu da, te isali bidi agai hani sibi nogi da Israel hani tomode hagasiawaibao. * ⁷ Ma, te isali bidi aga amago te we sabo hagela ebaso da, teda te we te po tų ebo madiba pelama, te tobolu bidi dabe sugi pelama, te po wagi pao, ‘Te eno bidi aga amago te bomai po wali pabo hagela yalio,’ po wao. ‘Agai ena selama, tama wai ame nenama, tama aga amago wai pedelemainu ebo hagela yalio. Tiyu, agai amago wai hani da Israel hani tomode menia sabuo,’ tama po wao, te wego. ⁸ Tialima, te hanude tobolu bidi

* **25:3:** 2 Ko 11:24 * **25:4:** 1 Ko 9:9; 1 Ti 5:18 * **25:6:** Mat 22:24; Mak 12:19; Luk 20:28

dabego te bidi i olama, aselama, tama te bidi dali po dodolomainao. Tama tialima, agai te we sabo hagela me ebaso da, ⁹ teda te bidi isai wego aga salego saḡa su me deli sela saḡao, te tobolu bidi dabego geduba sabolama tiao, tama agai gesabidiba pesa saḡao, tama te po wao, 'Dago te tobage kolesaga te bidigo aga ama tau selama, aga amago wai dalabo homu isaḡo bidi dolo te tobage kolesaga ebo dao,' po wao. ¹⁰ Tama dage Israel dabego te bidigo we wai dabe nogi te augwaligo agai saḡa nadoba pisiga saḡwai bidigo wai puluba hani dao po waibao," wali. *

Bomai po si ma

¹¹ Mosesgo po geninama weyu, te po wali, "Tialima, te bidi si hwɨbadi, te bidi me aga wego aga bidi tau selama tama me bidigo sogoli kegebaso da, ¹² teda dagego te we hobede me elamo dao. Agai nogo togolama, saḡao."

¹³⁻¹⁴ "Tialima, te we bidi dabego dagego nai dabe abelagasobaso da, teda dagego te nai meba ma buga selamo dao. ¹⁵ Dolo tama mao. Tama tiyu da, dage e tɔde bobobage sogo bugagia bidaibao, te Genuai Bidi dago God agai dabolo mawainogo ebo te tɔde. ¹⁶ Godigo te tibo kolesaga ebo bidide dwai homu mu ebo dao," Mosesgo te po wai. *

Te Israel dabego Amalek dabe elama isilao

¹⁷ Tama Mosesgo po geninama ma weyu, te po wali, "Dagego te Amalek dabego dage Isip bulu tagalama asobadi yali dwai se koneiao,

* **25:10:** Rut 4:7-8 * **25:16:** Prs 19:35-36

te gegeda pigimio. ¹⁸ Augwaligo God dali wi me ebo menio. Tama tiyu, augwali tudi badu aselama dage dali hwiagasali. Dage meba te dili telega elama dobadi, te pabo usu isabadi, tama augwaligo te bidi dabe te omagia polo pabo usu isama nosali asali bidi dabe augwaligo elama muai dao. ¹⁹ Tama tialima, Godigo te bulu dagebolo mabo sogo tama bugagia bagulama, tama boi bidi dabe pade bidalubo bagego dage me dologobeo. Teda dagego Amalek dabe tigidali elama isilao. Tama tilama da, te bidi dabego augwali kone me egobeo. Dagego te tama tiyao. Dagego munu me gegeda pelamo dao," Mosesgo te Israel dabebolo te po wai. *

26

Gide hasia inabo naigo ofa po

¹ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, "Nosali dage Genuai Bidi dago God agai mawainogo ebo te tqba sabolama, bidiyu da, ² teda dagego te bulude hasia inabo gide nai dabe sabo sogo, dage deli deligo te Genuai Bidibolo magasao. Tama te basket wade bulama, tama Godigo sa munama elaluabo te pesageba selasa pao. * ³ Dagego te ofa ebo tonalubo pris bidi bidibo pesageba te pris bidi te sogo bidibo bidi pageba sela pao, tama agabolo te po wao, 'Megi da, eno mu koneani, Genuai Bidi nago God agai te daju wali te po mu tama te pedelali dao, tama

* **25:19:** Sai 17:8-14; 1 Sml 15:2-9 * **26:2:** Sai 23:19

agai dago waiḃolo da mawaibao wali te tḃa da agai odasa asai dao,' te po wao."

⁴ "Tialima, te pris bidigo te basket wa nai dagego nogode selama, tama agai Genuai Bidi dago God agai alta paḃa mugi paibao. ⁵ Tialima, Godigo gesabidide dagego e tama po wao, 'Eno wai da, te aga te Aram bidi dao, tama aga page bulu mu tagalama, subigila bilai dao. Tama nosali aga we wai puluba selama, augwali Isip buluba bidigi pai dao. Augwali te Isip buluba pali sogo, augwali te dwasianu hani naga dao. Tiali goli, augwali genuai hani mu pedelama, tama augwali boma pai hani mu pedelalio. ⁶ Te Isip dabego da selama, tama da dali dwai se elama, dene menama, tama da te olo se ebo bidi tiwai nigimainogo ilali. ⁷ Tama tibaso, dago te Genuai Bidi, dago wai dabego God, dago aga i wali, te da tau somainogo. Agai dago gela wali odali, tama me agai suali, dago tigide dene ebo, me bomai se dabe, me dwai sogo dade posobo me agai suali. ⁸ Tama tialima, Godigo genuai bomai se mu yali, da te Isip bulude ma dobola sainogo. Godigo gasagi yai boma pai se dabe elama, tama haniani dwai se augwalide pedalomainogo ilali. ⁹ Tama agai da odasa aselama, tama agai da e wiegi yai ili yai tḃ da mani. ¹⁰ Tama tialima, Genuai Bidi, eno te nago enabolo mani te tḃde hasia inawani nai megī nage e sesali dao,' te po dagego wao."

"Dagego po ola silama da, dagego te nai basket wa te Godigo gesabidiba paḃa muagasao. Tama te pesagede lotu po wao. ¹¹ Tama dagego Genuai Bidi dago Godiba wiegi yai homu pemene iyao, te aga wiegi yai se dagebolo me duga haniba yali

pode. Tama te Livai hani, me te gasa bulu hani bidi dage tomode bidibo me, dage dali wiegi yai homu pemene emainogo yao, te dage dali deliba sisinama.” *

¹² “Te tigidali kibu be sela wabode, dagego duga gide nai sesao, tama nogo si tama 10 bugulama wialao. Tama dagego te nai pesage me deli te Livai hani dabebolo mao. Me te gasa bulu bidi hani dage dali bidibo, te hani sibolo te nai mao, me te tiana wai pulubabolo, me te wilawe we dabe, te bagebolo te bugulali nai pesage me deli dobola mao. Tialima, dagego tama tiyu da, teda te we bidi nai usu elama mu bidaluaibao. Dagego te se dabe elama, silibo sogo da, ¹³ teda dagego Genuai Bidi dago Godiba te tama po walao, “Tigidali nai eno nagebolo momainu yali, te nai dabe sese eno nagebolo mani dao. Te eno polo dobola silama, tama eno bede me munalubeo. Eno te nai dabe te Livai dabebolo mayu, te we bidi gasa hani bulu we bidibolo mayu, me te tiana wai puluba mayu, me te wilawe we dabebolo mayu, ela silai dao. Eno nago po tigidali sese wali pela silalio. Eno nago po sela sayu o gegeda peyu me ebeo. Mu menio. ¹⁴ Eno bidi isali sogo gela wali sogo eno nago nai dali me tuai menio. Te ena nago gedude meda yai bidali sogo, eno te nai dabe eno be buluba pali me eno me selama, tuai menio. Tama eno meba selama, te isai bidiba ofa me yai menio. Genuai Bidi, eno God, eno nago naga te nai dabego nago enabolo yao wali, te se dabe dolo tama yai dao. ¹⁵ Nage naga wiegi yai

* **26:11:** Bom 14:28-29

bulu dagalude bidiyu, tama eno homugo nago da Israel dabeba eba tonama, dabolo wiegi yai se yao. Tama te to wiegi yai ili hauwa yai, te to nago dabolo mani to wiegi yai ilao. Te naga digi dago waj dabebolo mawaibao wali gilama tama,' te tama po wao," Mosesgo te we bidibolo te po wai.

Israel dabe augwali Godigo we bidi mu dao

¹⁶ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, "Megi da, Genuai Bidi dago God agai te po wali, dagego agai tigidali bomai po wali pao po walio. Tama tialima dage godolo mu elama, tama homu daw olama, mu te bomai po wali pabo homu yao. ¹⁷ Megi da, dagego haninama te po wali dao, Genuai Bidi da, te dagego God dao, te po wali dao. Tama dagego agai tigidali po dabe me agai tigidali bomai po wali paibao po duga polo daw wali dao. Tama me, agai tigidali ya wali se dabe po me yaibao wali. ¹⁸ Tama megid da, Genuai Bidigo dage aga we bidi mu tiwai te sali dao, te aga digi dagebolo wali gilama. Dage da, te agai dila pai wiegi yai nai mu tiwai dao. Tama agai dagebolo agai tigidali bomai po wali piaon po te wali dao. * ¹⁹ Agai dage hani bidi geninama mu pedelemainogo yaibao, te tigidali agai e tode nigali we bidi hani edelama, mu elaluaibao. Tama augwaligo dagego wiegi yai kolesaga sulama, tama augwali Godiba genuai nogi mu mawaibao. Tama dage God aga we bidi hani mu bidaiba, te aga te po hasia polo daw wali gilama," Mosesgo te po wali.

* **26:18:** Sai 19:5; Bom 4:20; 7:6; 14:2; Tai 2:14; 1 Pi 2:9

Mosesgo Israel dabe augwali augwa kolesaga yali dononama, wiegi yai pe me o dwai pe me saibao

27

(Daj 27-30)

Augwaligo Godigo bomai po masigide aseao po wali

¹ Tialima, Moses de Israel dabego tobolu bidi dabe, augwaligo te Israel we bidi dabebolo te po walali, “Dagego eno megi dagebolo mabo te po tigidali wali pia. ² Te dage te Jordan we nogelama, u badu Genuai Bidi dago God agai dagebolo mawaibao wali te toba saboligi pabo sogo da, teda dagego genuai masigi dabe selama, tama simenigo pilao, ³ tama te bomai po dabe sese te simen daide aseao, te dage te wiegi yai ili hauwa elalubo toba saboligi pabo sogo, te dago waiigo Godigo dagebolo mawaibao wali te to. ⁴ Tama dage Jordan we u badu saboligi pabo sogo da, teda dagego te masigi du dabe te bulu du Ebalde duadalao, tama te masigi du dabe te simengo mesesegele pao, te eno megi dagebolo wabo gilama. ⁵ Tama dagego masigi meba selama, alta nigao. Tiali goli, te alta nigibo bagego te masigi aingo nigai hama haluyu, o togoyu elamo dao. ⁶ Dagego te masigi augwaligo halisama yai masigi selama, dagego te alta geselao, te Genuai Bidi dago Godigo alta. Tama te alta delide naga dagego te isigo dela

silibo ofa yao, * 7 me te God dali haliga tigi deli ebo ofa me yao. Tama dagego te haliga tigi deli ebo te ofa ebo kibu mi te pesagede naga tuao, tama Genuai Bidi dago God agai gesabidide wiegi yai homu pemene iyao. 8 Tialima, dagego te masigide simenigo pilali te masigi dagede Godigo bomai po tigidali haninama, bugagia mu aseiao,” wali.*

9 Tama tialima, Moses te Livai hani pris bidi dabe dali augwali doligulama, te Israel dabebolo te po walali, “Dage tigidaligo odiao. Olo bugagia eno po waboba muao. Megi da, dage Genuai Bidi dago Godigo we bidi mu te pedelali dao. 10 Tama tialima, dagego agai po wali piaao. Tama dagego agai bomai po eno megि dagebolo mabo, te po tigidali mu wali piaao,” wali.

Godigo po sela sãbo we bidi dolaibao

11 Tialima, Mosesgo Israel dabebolo te sogo ma walali, 12 “Dage Jordan we nogelama, nosali te Godigo dage tigidali te wiegi yai ilabo po odainogo dage hani we bidi meba pelama, te Gerisim bulu duba dolalugi piaao. Te da, te Simeon hani, me Livai hani, me Juda hani, me Isakar hani, me Josep hani, Benjamin hani, tama tiao. * 13 Tama tialima, meba hani da, augwali te Ebal bulu dude dolo si dolaluaibao. Te da, te Ruben hani, me Gat hani, me Aser hani, me Sebulun hani, me Dan hani, me Naptali hani dao. Tama te Godigo po odobo sogo da, te hani bage augwaligo te po wali pisãbo bagede te dwai

* 27:6: Sai 20:25 * 27:8: Jos 8:30-32 * 27:12: Bom 11:29;
Jos 8:33-35

dolabo bomai po te po walaibao. ¹⁴ Tama te Livai dabego po bomonama weyu, e tama po deli deli te we bidi sesebolo weyu, tama te we bidigo te po deli deliba po wei ponaibao. ¹⁵ Te Livai dabego e tama wao, 'Te bidi mego te tibo god te masigigo nigilama, ma te nigo nigilama, ma aingo nigilama, tama agai geme dualama, tama agai geme teba lotu po odubaso da, teda Godigo te bidi dolaibao. Te nai dabe da, te bidigo digi nigai nai dabe dao. Tama Godigo te tibo godiba lotu po wabo we bidi godolo ebo menio,' wao. Tama te we bidi sesego te po wei ponoyu, e tama po waibao, 'Te mu tama dao, Godigo te tama timainao,' waibao." *

¹⁶ "Te Livai dabego ma weyu, tama wao, 'Tialima, te bidi mego aga ida ayago nogi dolai baso da, teda Godigo te bidi dolomainao.' Tama te we bidi sesego te po waibao, 'Mu tama dao. Godigo te tama timainao.' " *

¹⁷ " 'Tialima te bidi mego aga abagigo to dai poagasai baso da, teda Godigo te bidi dolaibao.' Tama tigidali we bidigo te po waibao, 'Te mu tama dao. Godigo te tama timainao.' " *

¹⁸ "Te Livai dabego ma weyu, te po waibao, 'Tialima, te bidi mego me gedu widai bidi kegasa pelama, tama aga sunumi dolo painogo isama ebaso da, teda Godigo te tobage dwai se ebo bidi dolomainao,' waibao. Tama tigidali we bidigo te po waibao, 'Te mu tama dao, Godigo te tama timainao.' " *

* **27:15:** Sai 20:4; 34:17; Prs 19:4; 26:1; Bom 4:15-18; 5:8

* **27:16:** Bom 5:16 * **27:17:** Bom 19:14 * **27:18:** Prs 19:14

19 “ ‘Tialima, te bidi mego dwai se te gasa hani bidi dali me, o te augwa aya isai wai puluba dali me, o te wilawe we dabe dali me yai baso da, teda Godigo te bidi dolomainao.’ Tama tigidali we bidigo te po waibao, ‘Mu tama dao. Godigo te tama timainao.’ ” *

20 “ ‘Te bidi mego aga ayago we dali dwai se me yai baso da, teda Godigo te bidi dolaibao. Te tama tiali kolesagago aga aya hale dwai mu te ilali dao.’ Tama tigidali we bidigo te Livai dabego te po wei ponoyu te po waibao, ‘Mu tama dao, Godigo te tama timainao.’ ” *

21 “ ‘Te bidi mego te hasa dabe me penani yai baso da, teda Godigo te bidi dolomainao,’ te Livai dagego te po waibao. Tama tigidali we bidigo te po wei ponaibao, ‘Mu tama dao, Godigo te tama timainao.’ ” *

22 “ ‘Te bidi mego aga abe dali penani ebo se yai baso da, Godigo te bidi dolomainao.’ Tama tigidali we bidigo te po waibao, ‘Mu tama dao. Godigo te bidi dolomainao.’ ” *

23 “ ‘Te bidi mego aga au, te aga wego ida dali penani ebo se yai baso da, teda Godigo te bidi dolomainao.’ Tama te we bidi tigidaligo te po waibao, ‘Mu tama dao. Godigo te tama timainao.’ ” *

24 “ ‘Te bidi mego geme gasa bidi me elama, mu isilai baso da, teda Godigo te bidi dolomainao.’ Tama tigidali we bidigo te po wei ponoyu, te

* **27:19:** Sai 22:21; 23:9; Prs 19:33-34; Bom 24:17-18 * **27:20:**

Prs 18:8; 20:11; Bom 22:30 * **27:21:** Sai 22:19; Prs 18:23; 20:15

* **27:22:** Prs 18:9; 20:17 * **27:23:** Prs 18:17; 20:14

po waibao, 'Mu tama dao, Godigo te bidi dolomainao.' "

²⁵ " "Te bidi mego te bidi me seḡe meni yai bidi ela muabo mone sai baso da, Godigo te bidi dolomainao.' Tama tigidali we bidigo te po waibao, "Te mu tama dao, Godigo te bidi dolomainao.' "

²⁶ " "Te bidi mego Godigo bomai po wali piṣama yai baso da, teda Godigo te bidi dolomainao,' te Livai dabego te po waibao. Tama te we bidi sesego te po wei ponoyu, te po wao, "Te mu tama dao. Godigo te bidi dolomainao,' tama po wao," Mosesgo te po wali. *

28

Godigo agai po wali pabo bidi dali wiegi yai se yaibao

(Prs 26:3-13; Bom 7:12-24)

¹ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, "Te dagego Genuai Bidi dago God agai po bugagia wali pelama, tama agai bomai po tigidali bugagia wali peyu da, te da eno dage megi e mabo po, teda dagego te tigidali tode bidalubo we bidi hani tigidaligo genuai nogi aiyaba elaluaibao. Te agai dagebolo genuai nogi mabo sogo tiaibao. Dagego Genuai Bidi dago Godigo po wali piṣo. ² Dagego Genuai Bidi dago Godigo tigidali po wali peyu da, teda agai dageba e tobage wiegi yai se dabe pedalomainogo ilaibao," wali.

³ "Godigo dagego hanu dabe me gi dabe wiegi yai ilaibao."

* **27:26:** Gal 3:10

4 “Godigo dage wai boꝝ dabe hauwa mayu, me gide nai hauwa holomainogo elama, me dagebolo kau kibu hauwa mayu, me sipsip kibu hauwa mayu yaibao.”

5 “Godigo dagego wit gi dabe wiegi yai iliyu, me dage isi ulama tuainogo ebo nai dabe wiegi yai ilaibao.”

6 “Godigo dagego ebo seꝛ dabe wiegi yai pedalomainu yaibao.”

7 “Godigo dagego boi bidi dabe dage dali hwiagasainogo asobode aiyaba elaluaibao. Augwali te sunumi me delidu pedalagasaibao. Tiali goli, augwali sunumi hauwadu wi paibao.”

8 “Genuai Bidi dago God agai dagego ebo seꝛ dabe wiegi yai pedalomainogo elama, tama dagego wit nai dabe genuai mu elama, tama dagego nai mubo be paꝑamainu ilaibao. Tama agai dagebolo megi mabo te kantride dage wiegi yai ilaibao,” Mosesgo te po wali.

9 “Te dagego Genuai Bidi dago God agai po wali pali da, tama dagego agai wabo po te seꝛ dagego bugagia eyu da, teda agai dage aga tedali gasagi yai we bidi mu pedalomainogo ilaibao, te agai polobadu daꝝ wali po wali gilama. ¹⁰ Tama tialima, te tigidali tꝛde we bidi dabego Genuai Bidi aga digi dage sa munama, aga we bidi mu dolo suaibao. Tama augwali dagede wi yaibao.

¹¹ Tama Genuai Bidigo dagebolo wai puluba hauwa mayu, me kau kibu hauwa mayu, me gide nai hauwa mayu yaibao, te aga digi dagego waꝑibolo mawaibao wali te tꝛde te gide tama tiaibao. ¹² God aga digi tulubage tonalubo dao, tama agai tulubage bugagia tagala palaibao, te

tulubage side naga. Tama agai dagego tigidali se dabe wiegi yai mu pedalomainogo yaibao. Tama tiyu, dagego gasa we bidi hanigo dageba negeli emainogo yaibao. Tiali goli, dagego doado bage usu genuai baso da, dagego augwaliba negeli emainogo me egobeo. ¹³ Te dagego tigidali sogo eno megı dagebolo mabo te po bugagia wali peyu da, teda Godigo dage tobolu bidi pedelemainu yaibao, te tigidali we bidi hani tomode. Tama augwali te danu tiwai naga bidaibao. Tama dage polasa paibao, dage augwali nosali me biligobeo. Tama tigidali sogo dagego nai dabe hauwa mu elaluaibao, tama dage nosali nai me saqa pogobeo. ¹⁴ Tiali goli, dagego tigidali bomai po wali piaq, dagego deli me geda munamo dao. Mu menio. Tama me dagego tibo godiba lotu po olama, tama dagego augwaligo se me elamo dao. Te habu kedale mu dao," Mosesgo te po wali. *

Te bomai po bolobo bidi dolaibao
(Prs 26:14-46)

¹⁵ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, "Tiali goli, dagego Genuai Bidi dago Godigo po sela sanama, tama dagego agai bomai po eno megı dagebolo mabo te po tigidali bugagia wali pisama eyu da, teda e tama dwai se dabe dageba pedelaibao," wali.

¹⁶ "Godigo dagego hanu dabe me gi dabeba dwai se ilaibao."

¹⁷ "Godigo dagego gide wit dabe dolama tagalaibao, me dage tuainogo ulubo nai dabe me dolaibao."

* **28:14:** Bom 11:13-17

18 “Godigo dage dali dwai se elama, tama dagebolo wai bo dabe hauwa me magobeo. Tama dagego gi dabe mu dwai mu yaibao, tama te kau kibu me sipsip kibu dabe hauwa me ame nogobeo.”

19 “Godigo dagego tigidali ebo se dabe dolaibao.”

20 “Te dagego Genuai Bidiba tudi ola menama, dwai se dabe yali da, teda agai haniani dwai se dage tigde pedalomainu yaibao. Tama agai dage dolomainu elama, tama dagego ebo se tigidali geda muyu elama, te nai dabe dolaibao. Tama polo tama dage sese dola silaibao. 21 Tama agai haniani gasi dageba tagala palaibao. Te gasigo dage sese tama agai dagebolo megı mawainogo ebo te sainogo ebo tıde silibo si tagalaibao.

22 Genuai Bidigo dage haniani dwai gasigo mu dolaibao, tama tigi bo dabo me, tigi posolo ebo me, tama agai mu posolai giliga tagala palama, tama bomai wali tagala palama, tama te gide nai sese tama mu dolaibao. Te dwai se dabe dage tigde me elalubadi, dage isiboba sabolaibao.

23 Tama dage tulubage menia selama, tama dagego tı te ain tiwai mu pedalaibao. 24 Tama Genuai Bidigo tulubage hasegelama, bomai wali dali hogomu dali, kemi sane dali tagala palaibao. Te dage sese dolama tagalaboba usu naibao,” Mosesgo te po wali.

25 “Tama Genuai Bidigo te boi bidi dabego dage aiyaba elalumainogo yaibao. Dage augwali dali hwıainogo deli sunumidu paibao. Tiali goli, dage augwalide wi soayu, sunumi hauwadu wi soaibao. Tama te tigidali tıde we bidigo dagede

te se dabe pedalobo sulama, tama augwali noma dwai mu saibao. ²⁶ Dage isaibao, tama te ba dabe me bulu hasa dabe aselama, dagego tigi tuagasaibao. Tama augwali osalabo bidi mu menia saibao. ²⁷ Tama Genuai Bidigo dili keni dagego tigde emainu yaibao, te agai Isip bageba yali gilama. Tama agai dagego tigde diluai keni dabe pedalomainogo yaibao. Te buluba keni dagego tigde pedelemainu elama, tama dagego kebo se yaibao. Tiali goli, te gasi usu ma ilabo sunumi mu meni yaibao. ²⁸ Tama Genuai Bidigo dagego homu kolesaga dolama, tama dage gedu widai bidi nigilama, tama dage polomainu yaibao. ²⁹ Te moni giliga tomode mu dage pelama, tama dagego sunumi dabe gege bilaibao, te gedu widai bidi dabego sunumi gegebo tiwai yaibao, tama dagego sunumi gegebo usu egobeo. Tama dagego ebo se dabe tigidali wiegi yai me pedalogobeo. Tama tigidali sogo gasa bidi dabe augwaligo dage aiyaba elaluama, tama augwaligo dagego nai dabe wi saibao. Tama dage tau sabo bidi me bidigobeo," wali.

³⁰ "Tiali, dagego bidi mego we odolai baso da, teda te bidigo te we sogobeo. Menio. Te gasa bidigo naga te we saibao. Dagego be se yaiba, tiali goli dage te bede bidigobeo. Dagego wain gi bulaibao, tiali goli dagego te wain du dagego tugobeo. ³¹ Duga gedude mu te boi bidi dabego dagego kau kibu dabe elaibao, tama dagego te kibu mu me tugobeo. Tama dagego olo gedugo naga tonalubadi, augwaligo dagego donki kibu dabe selasa paibao, tama dagego augwali ma sogobeo. Tama me augwaligo dagego sipsip

kibu dabe sagasaibao, tama dage tau sabo bidi dabe mu meni yaibao. ³² Tama dagego olo gedugo naga tonalubadi yaide, te gasa kantri bidi dabego duga wai puluba dabe selasa paibao. Tama tigidali sogo dage duga wai puluba ma asogowe weyu, tonaluyu yaibao, tama dagego te sunumidu gedu pomonama tonaluyu yaibao. Tiali goli, dage olo dali tonalubadi, dagego gedu olo dali dene yaibao. Tama dagego wai puluba ma oda sainogo dagego magi se me egobeo. ³³ Te gasa kantri bidi dabe, dagego konesiama yali bidi dabe, augwaligo dagego bomai se elama bulai gi nai dabe sagasaibao. Tama tigidali sogo augwaligo dage dali dwai se elama, dage dwai dene mayu yaibao. ³⁴ Tama tialima, dagego te dwai se dabe sulama, tama dagego homu kolesaga kone mu tuã paibao, tama meba te polobo bidi pedelaibao. ³⁵ Tama Genuai Bidigo dagego saãã dabede dwai keni hauwa pedalomainu yaibao. Tama dili keni dabe dagego tigi sese tamade emainogo ilaibao. Tama te keni olama, tama pedela sabo sunumi mu menia saibao," wali.

³⁶ "Tama Genuai Bidigo dagego tuni bidi king me, dage me, duga wai dabe augwali polobadu me pisãã yai kantriba odasa paibao. Tama dage te bulude bidiyu, tama augwaligo tibo godiba dagego lotu waibao, te augwaligo nigo me masigigo nigai godiba lotu po waibao. ³⁷ Tama te bulude dabe Genuai Bidigo dage subigila besela pomainogo yaibao. Tialima, te dwai se dabe dage tigde pedalobo sulama, te we bidi augwali noma dwai mu saibao. Tama nosali augwaligo dage gisugu dwai menama, tama nosali augwaligo

dage posobo po waibao,” Mosesgo te po wali.

³⁸ “Dagego nai hauwa bulaibao, tiali goli manogo tula siliyu, mu menia saibao, tama tiyu dagego dwasianu bugai naga saibao. ³⁹ Tama me dagego wain gi bulama tonaluaibao, tiali goli te muna dabego dolaibao. Tama tiyu dagego wain du selama, te wain wẹ me nigigobeo. ⁴⁰ Tama me te oliv ni hauwa dagego tɔde holaibao. Tiali goli, te oliv du tau isɔbadi, olo dali tɔba tegaibao, tama dagego oliv wel me nigigobeo. ⁴¹ Tama me dagego wai dabe elaluaiba, tiali goli augwali dage dali bugagia me bidigobeo. Te boi bidi dabego augwali sagaselama, tama augwa kantriba sela paibao. ⁴² Tama me te mano dabego dagego gide nai dabe me ni dabe tigidali dola silaibao,” wali.

⁴³ “Te gasa kantridu asali te dage tomode bidibo bage, augwali genuai bomo siyu, genuai nogi siyu yaibao, tiali goli dage da, dagego bomo dali nogi dali si tulaluaibao, tama dage augwali dologode naga bidaibao. ⁴⁴ Tama augwaligo mone hauwa elalubaso, dagego augwalide negeli yaibao. Tiali goli, augwaligo dage dali negeli me egobeo. Augwaligo dage tonaluaibao, tama dage te augwali dologode naga bidaibao,” wali.

⁴⁵ “Te tobage dwai sẹ dabe me sẹsẹ dagede pedalaibao, te boi bidi dabego dage pobeasa peyu, nogogo tuali gilama, te dage siliboba usu nigi paibao. Magi baso meni, dagego Genuai Bidi dago Godigo po wali pisama ebaso. Tama me dagego agai dagebolo mani te bomai po tigidali wali pisama ebaso. ⁴⁶ Te dwai sẹ dabe tigidali elalubadi, dagego wai nosali pedalobo bagede

me te se dabe me ela pidu geaibao. Tama gasa we bidi hanigo dagede ebo se sulama, tama augwaligo Godigo dage dali sebe ebo sueibao. ⁴⁷ Genuai Bidi dago Godigo dagebolo wiegi yai nai hauwa mawai goli, dagego wiegi yai homu nagame elama, tama te naide bugagia se yabo homu isama ebaso da, ⁴⁸ tama tibaso Genuai Bidigo boi bidi dabe tagala palama, dage dali hwiagaselama, tama dage augwalide se yaibao. Tama dage nai sili bidaibao, tama dage we no-gonego isaibao. Tama me name ugwa dabe, me ugwa meba dabe, me gasa meba nai dabe habuge yaibao. Tama te boi bidi dabego dage agalama, dage sese dola siliboba usu naibao. ⁴⁹ Te tama tilama, Godigo bidi hani me deli digibulu mu bulu badu me odasa asaibao, te dagego augwaligo po odisama yai bidi hani me deli. Augwali dageba te kemodage me hasa ela tuainogo polo asobo tiwai yaibao. ⁵⁰ Tama augwaligo bidi me hobede me egobeo, te dwasianu wai bo o monu dabe yai baso me, tagalao. ⁵¹ Tama augwaligo dagego kau kibu dabe, me sipsip kibu dabe, me gide nai dabe, me tigidali wit dabe, me wain, me oliv ni du wel me, augwaligo sese tula silaibao. Tama dage sese tama nasi dwai mu elama, tama dage isaibao. ⁵² Tama augwaligo hwinama, tama augwaligo dagego Genuai Bidi dago Godigo mani te hanu dabe tigidali dolama silaibao. Tama te hanu bomai obo dagego te duala sainogo nigali, te hanu obo dabe degaibao,” Mosesgo te po wali.

⁵³ “Te boi bidi dabego te hanu dabe bobegelama selama, hwidubadi da, dage tuabo nai menia selama, tama dagego Genuai Bidi dago

God agai dagebolo mani wai bõu dabe sese dagego elama, tula silaibao. ⁵⁴⁻⁵⁵ Tama te sogo da, te wiegi yai nagamea pai bidi, genuai nogi elalui bidi dabego me augwa wai bõu elama tuaibao, tama augwaligo wai bõu mi pedai augwa ama mabo hagela yaibao, o augwa godolo ebo we dabebolo mabo hagela yaibao, o meba te bidigo wai dabebolo me, me magobeo. ⁵⁶⁻⁵⁷ Tama te wiegi yai nagamea pai we dabe, dage tomode nogi elaluali we dabe me, te augwaligo mone hauwa elama, sawi yai duabo siade dualama, bidi dabego augwali tolasa biliba, te we dabe augwaligo deli te tobage sę naga yaibao. Te augwaligo te boi bidi dabego te hanu bobegelalubadi, te wai me ame nani da, teda augwaligo geme dualama, te wai bõu elama, te wai be dali tama augwaligo geme tuaibao. Tama augwaligo augwa bidi dabebolo dage mabo hagela yaibao. Augwa godolo mu elama augwa meba wai dabebolo me magobeo," wali. *

⁵⁸ "Te dagego Godigo tigidali po e bukude elalubo te po dabe sese bugagia wali pelama, tama dagego Genuai Bidi dago Godigo nogi bugagia ugwaba sela musiawani da, te tama tiaibao. ⁵⁹ Tama tialima, agai te haniani dwai gasi dabe dageba me, duga wai dabeba me, te dwai gasi dabe pedelaibao. Tama te boma pai gasi dabe bobobage sogo elaluyu, me sia sogobeo. ⁶⁰ Tama agai dagebolo te haniani dwai gasi dabe dagego Isip bulude suali, te gasi tiwai yaibao. Tama dage usu ma egobeo. ⁶¹ Tama

* **28:56-57:** 2 Kin 6:28-29; Gel 4:10

me agai gasa dwai gasi dabe dage tigiba tagala palaibao, tama dage sese tama silaibao. Tiali goli, te gasi nogi te Godigo haniani bomai po dabe elalubo e bukude nogi elalubeo. ⁶² Dage te hq dabe ugwadu elalubo tiwai umabo mu pedalubadi me tagalao, dage sese tama silama, deli deli naga bidaibao. Magi baso meni, dagego Genuai Bidi dago Godigo po wali pisama ebaso, tama tiaibao. ⁶³ Hasia da, Godigo dage godolo mu elama, dage wiegi yai pedalama, tama dagego nai dabe hauwa elalumainogo ilai goli dao, te dage hauwa pedalama. Tama tiali goli, megida, Genuai Bidigo dage dolama, silibo godolo mu yaibao. Tama agai dage megida te bidigi painu ebo te tode gudulama, sela sawaibao,” wali.

⁶⁴ “Te Genuai Bidigo dage subigila teba teba dobola palaibao, te tigidali e tqba tedela palaibao. Tama te bulude dabe dage augwaligo masigigo me nigo nigai tibo god dabeba lotu po waibao. Polobadu dage me duga waj dagego te tibo godiba lotu po me wai menio. ⁶⁵ Tama dage wiegila bidabo madi gasa madi me gegogobo. Tama dage duga bulu mu meni yaibao. Tama Genuai Bidigo dage homu kone hauwa sogo tuj somainogo yaibao, tama dage homu sege elama, tama dagego homugo dage mu tama hagayali dao homu yaibao. ⁶⁶ Tigidali sogo dage dolobo wi yaibao. Te giligade me, hulide me, dage isibo deli moni homu elama, wi eyu yaibao. ⁶⁷ Te tigidali nai dabe dagego subo da, dage wi dwai mu ilaibao. Tama tibaso, dagego be posobo si polo pomainogo yaibao. Tama tigidali sogo kigamu dagego te po waibao, ‘Te be polo pio

eyu da, wiegi yai yaibao,' te po waibao. Tama pio da, dagego te po waibao, "Te be kigamu polo eyu da, wiegi yai dao,' po waibao. ⁶⁸ Genuai Bidigo dagebolo te po wai dao, dage Isip buluba ma pabo usu egobeo po wai dao. Tiali goli, tagalao, Genuai Bidigo dage teba sipidu ma tagala palaibao. Tama te Isip bulude dagego te homu yaibao, te boi bidi dabego dage abelama, tama augwaligo se emainu yaibao. Tiali goli, augwaligo hagela yaibao," Mosesgo te po wai.

29

Godigo Israel dabe dali Moap bulude augwali aga hani mu dao olama, po daꝝ wali

¹ Te Genuai Bidigo Israel dabe dali te kantri Moapde daꝝ wali po page dabe te e dao. Agai te Israel dabe dali kontrak po daꝝ wali po wadolama, ma wali, te Sainai bulu dude polobadu wali po.

² Mosesgo tigidali Israel dabe i olama, sisi-nama, agai augwalibolo te tama po wali, "Dagego te Genuai Bidigo te Isip king tuni bidi dali yali se dagego polo suai dao, te aga ofisa dabe dali, me agai bulu tigidali tomode yali se. ³ Tama dagego gedugo digi te augwali tigide te dwai gasi sali hauwa mu سوالو, me te haniani boma pai se ebo me, te Genuai Bidigo te genuai se dabe ebo te suali dao. ⁴ Tiali goli, Genuai Bidigo dagego te se dabe yali page konemainu sula tagalobeo, tama agai dagego gedugo tonomainu ebo, tama me dagego ologo te se yali page odomainogo me tagalobeo. Tama dage tama bida bida asidu

gagali, megiba te usu naga sobao. ⁵ Tama Genuai Bidigo te po wali, ‘Te kibu be bidi sese si 40 eno dage kemi sane buludu odasa pai dao. Tama dagego ugwa dabe me, su dabe me, togwa pai menio. Mu menio. ⁶ Dagego bret, me wain, me bia me meni yai dao. Tiali goli, eno dage bugagia tonaluai, te dagego bugagia konemai hagede, te ena da Genuai Bidi dao, dagego God dao omainogo,’ wali.”

⁷ Tama Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Te da te buluba sabolagasali sogo da, te Hesbon tuni bidi king Sihon, me Basan tuni bidi king Ok, augwali si aselama, da dali hwɨagasai dao. Tiali goli, dago augwali aiyaba elaluai dao. * ⁸ Tama dago augwaligo tɔ selama, dago Ruben hani de Gat hani, me te Manase hani bugai, augwalibolo dobawai dao,” wali. *

⁹ Tama Mosesgo te po me wali, “Tigidali sogo dagego te daɣ wali po wali pao. Tama eyu da, dagego tigidali ebo sɛ dabe wiegi yai pedalaibao. ¹⁰ Megi dage Genuai Bidi dago Godigo gedude dolalubao, dage me, te tobolu bidi dabe me, haniani ofisa dabe me, ¹¹ te we dabe sibi me, wai puluba me, te gasa bulu bidi dabe dage tomode bidibo me, te augwali dage dali bidiyu, dagego isi bagala mayu, me wɛ tula mayu eyu bidibo. ¹² Dage megie ede bidibao, te Genuai Bidi dago Godigo gesi noma kontrak o daɣ walobo po sainogo te bidibao, te dage dali daɣ walobo po. Tama dagego te po wali paibao po olama, tama te po daɣ walao. ¹³ Tama tiyu da, Genuai

* **29:7:** Nam 21:21-30, 31-35 * **29:8:** Nam 32:33

Bidigo dage aga we bidi pedalomainu elama, tama aga dagego God bidaibao. Te agai dagebolo daꝝ waliyu, me duga waꝝ dabebolo daꝝ waliyu yali gilama, te Abraham, me Aisak, me Jekopbolo wali gilama. ¹⁴⁻¹⁵ Godigo te kontrak o daꝝ wabo po da, megi aga gedude megi e dolalubo we bidi dabe da dali naga daꝝ walobeo. Menio. Agai dago waꝝ nosali pedalabo wai dabe dali me te ebao. Tama da tigidaligo wali paibao olama daꝝ wao,” Mosesgo te po wai.

¹⁶ “Dagego ma kone palao, dage mena tama te Isip bulude bidai dawe koneiaꝝ. Tama dagego dage te gasa bidi hanigo todu asiyu suali, te nai dabe me kone paliã. ¹⁷ Dagego te mu dwai tibo god dabe augwaligo nigo nigali, me masigigo nigali, me golgo nigali, me silvago nigali, te suali dao. Te tibo god dabe te dwai nai mu dao. ¹⁸ Dagego bugagia mu tonaluiã, te dage megi ede dolalubo we dabego, o bidi dabego, o bidigo we wai puluba deligo me, o bidi waꝝ ede dolalubo bage, dagego Genuai Bidi dago God agaba tуди me ola maidali weyu, tama te haniani dwai godiba lotu me waidali weyu, te gasa kantri bidi dabego god dabeba. Tialima, dagego te tobage kolesaga eyu da, teda te ni mego bono te ha ebo bono tiwai dao. Nosali agai honu genuai elama, genuai mu igi pabode da, te agai bidi hauwa mu dolaibao. * ¹⁹ Dage tigidaligo bugagia mu tonaluiã, te bidi me eno megi ede pusali te bomai po odali bidigo, te bidi me deligo te po sela sanama, tama aga bugagia bidaibao homu

* **29:18:** Hib 12:15

yaibao. Tiali te bidi mego te po sela sayani da, teda te tialigo dage sese tama dolomainu yaibao. Te wiegi yai bidi dabe me, te dwai bidi dabe dali si tama dolaibao. ²⁰ Godigo te tama bidi dabego seḡeḡ munu me sela saḡobeo. Tiali goli, God seḡeḡ mu elama, tama isi delama, posolo genuai mu ebo tiwai mu yaibao. Tama te dwai seḡ dabe te bukude wali te dwai seḡ dabe te bidi tigde pedalaibao, te seḡ tama ela ela pidubadi, te Genuai Bidigo aga dolama, silibo siba usu nigi paibao. ²¹ Tama Genuai Bidigo te bidi deli naga diḡ selama, dene menama, tama aga mu doloba usu naibao. Te Genuai Bidigo te tigidali dwai seḡ aga tigde yaibao, tama aga mu tama dolaibao, te agai e bukude wali gilama, te bomai po bukude wali gilama, agai te kontrak daḡ walali po wali piḡama yali bidide te seḡ yaibao,” wali.

²² “Nosali duga wai nosali pedalobo, me gasa bulu bidi hani augwaligo te dwai seḡ yali dabe, me te seḡeḡ dabe te Godigo dagego kantride yali suaibao. ²³ Te gi dabe dola silama, dwai olo elaluaibao. Tama te tamu me dwai pauda nai salfa, te ni me nosai isilibo nai si te gide paḡana paibao, tama dagego nai me bulabo usu me egobeo. Tama te nosai dabe me te toḡde me hologobeo. Tama tialima, dagego bulu te Sodom de Gomora si tiwai tama yaibao, te Atma de Seboim hanu si tiwai me. Te hanu dabe Genuai Bidigo polobadu dolai dao, te agai wado elama, tama agai seḡeḡ dwai mu yali sogo. * ²⁴ Tama te tigidali bulu toḡ we bidi dabego hanalua paibao, ‘Magi baso Godigo te Israel dabe augwaligo

* **29:23:** Gag 19:24-25

bulude te tama tialiwe?’ te po weyu, ‘Magi baso agai augwali dali sẹbẹ dwai mu yaliwe?’ te po waibao. ²⁵ Tama augwaligo augwa digi po ma wei ponoyu, te po waibao, ‘Magi baso menio, te we bidigo te augwa wạigo God augwali Isip bulude bidibadi augwali te odasa asali, te Godigo dạ walali po sela sạwai baso da. ²⁶ Te Israel dabe augwaligo tibo godiba lotu wali. Te god dabe augwaligo polobadu lotu po me wai menio. Te Genuai Bidigo augwali te nai dabeba lotu waidali weyu, habu selai dao. ²⁷ Te tama tibaso, Genuai Bidigo aga we bidi dabe dali sẹbẹ elama, tama agai e bukude elalubo dwai nai dabe te augwaligo bulude pedalama elalubao. ²⁸ Genuai Bidi moni sẹbẹ elama, wado po dwai mu yali. Tama tibaso, agai augwali augwa tọde sela sạnama, tama augwali gasa buluba dabe tagala palali. Tama megı me augwali te tama bidibao,’ te bagego nosali te po waibao,” Mosesgo te po wali.

²⁹ Tama Mosesgo po geninama ma weyu, te po wali, “Te Genuai Bidi dago God agai dabolo hanilisama geme duali po meba te elalubao. Awe, te usu dao, te agai sẹ dao. Tiali goli, agai bomai po dabolo hanilama pusa mani, tama dago nosali ame nabo wạı dabego me, dago me, te bomai po wali tigidali sogo pomainogo yali,” Mosesgo te po wali.

30

Godiba ma aselama, bugagia bidibo kolesaga

¹ Te Mosesgo po geninama weyu, te po wali, “Tialima, megi da eno sunumi si dagego wali peyu yabo magi ilibao. Te me deli da, te Godigo dage dali wiegi yai se mu yabo, me da Godigo dage mu dolabo. Duga digi koneao, dage mena sunumidu dage wali painogo da. Tama nosali, te dwai nai dabe dageba pedalobode, tama dage te Genuai Bidi dago Godigo dage te tedela palali te gasa bidi dabego bulude bidiyu da, teda dagego eno dagebolo eno te ola mani te sunumi kone palao. ² Tialima, dage me duga wai dabe dage homu begelama, tama Genuai Bidi wali mu peyu, tama dagego homu sese daw olama, tama eno agai bomai po dage megi mabo te bomai po mu wali painogo ebaso da, ³ teda Genuai Bidi dago God agai dage hobede yaibao. Tama agai dage aga digi te dobola palali te bulude dabe ma oda saibao, tama agai dage duga buluba mu ma odasa asaibao. Tama agai dagego tigidali nai dabe wiegi yai ma pedalomainogo yaibao. ⁴ Te dage digibulu bulude bidali goli, Genuai Bidi dago Godigo dage ma sisinama, ma odasa asaibao. ⁵ Tama dage duga wai dabe polobadu bidali tode bugagia ma bidaibao. ⁶ Tama Genuai Bidi dago God agai dage hauwa mu pedalomainu elama, tama nai dabe hauwa mu elalumainu yaibao, te duga polobadu bidali wai dabe edelama elalueibao. Tama agai dage me duga wai puluba dabe dage homu kolesaga hasegelama, tama gesi noma bidi ma pedalomainu yaibao. Tama dagego agai po sese wali mu paibao. Tama tiyu, dagego duga homugo sese aga godolo mu yaibao. Tama dage te tode tigidali sogo mu

bidaibao. ⁷ Tama te tigidali dwai dolabo sę dabe po eno dagebolo wali da, te Genuai Bidigo te dwai sę dabe te boi bidi dabe dage godolo isama yali bidi dabeba pedalomainu yaibao, me te dage dali dwai sę yali bidi dabeba te dwai sę pedalomainu yaibao. ⁸ Tiali goli, dagego agai po wali ma pelama, tama agai bomai po tigidali wali me paibao, te eno dagebolo megi mabo te po. ⁹ Tama Genuai Bidigo dagego tigidali sę dabe wiegi yai pedalomainu yaibao. Tama dagego wai bęu dabe hauwa mu elama, me kau kibu dabe hauwa mu yaibao. Tama me dagego gide nai dabe hauwa mu holaibao. Tama Genuai Bidigo dagebolo nai hauwa mabo agai wiegi yai homu pemene mu yaibao, te agai dagego wai dabe dali polobadu yali gilama. ¹⁰ Tiali goli, dagego Genuai Bidi dago God agai po wali pelama, tama e bukude elalubo bomai po me tigidali wali piąo. Dage agaba ma aselama, tama aga dagego homugo me homu kolesagago sese mu godolo mu iyąo," Mosesgo te po wali.

¹¹ "Te po eno dagebolo megi pusa mani po da, te po koneama wali pabo da bomai sę me egobeo. Menio. ¹² Te po te ogwa dagalude me elalubeo. Tama 'Te niwai bidi dagaluba holama, te bomai po sela dulubaso, dago te po odama, wali paibawe?' te tama po dagego me hanalu obaso, usu egobeo. ¹³ Tama me ma, te bomai po te tamu wę u badu digibulu elalubeo, tama tibaso dagego me bolo hanalugobeo, 'Dago te po odama wali pomainogo, de u badu pelama, te bomai po seselama, edaba magasogowe?' ¹⁴ Menio. Te po da, duga pagede mu te elalubao, te duga

homu tomode, me duga penanede te elalubao. Tama tialima, dage aga koneama, tama agaba haninabo usu dao, tama tigidali sogo dagego te po wali piagameo,” wali. *

¹⁵ “Tialima suao, eno megi dage sunumi si te ola mobao, te tama tialima, dagego sunumi deli naga wali pali da, dage bidibo ula wiegi yai mu saibao, tama dage tigidali sogo bugagia mu bidaibao. Tiali goli, dagego gasa sunumidu pali da, teda dage dwai dene siyu elama, tama dage isaibao. ¹⁶ Megi dagebolo eno po walobao, te dagego God mu godolo elama, tama agai po wali pelama, tama agai godolo ebo kolesaga dabe naga yao. Tama ebaso da, dage genuai we bidi pedalama, tama tigidali sogo dage bugagia mu bidaibao. Tama Genuai Bidi dago God agai dage megi te bidigi painogo ebo bulude dage dali wiegi yai se mu ilaibao,” Mosesgo te po wali.

¹⁷ “Tiali goli, dage tobolu gagea pelama, tama po sela sayu elama, tama dagego gasa hanigo ili po omainogo sula tagaliyu elama, tama dage augwaligo tibo godiba kidu sugunama, lotu po wagi peyu da, ¹⁸ teda dage sese tama mu hagala silaibao. Odao. Eno dagebolo haninama te obao, te dagego po sela sayani da, teda dagego te Jordan we u badu sigi pelama, bidigi painogo ebo te bulude dage bobobage sogo me bidigobeo. ¹⁹ Tialima, te bugagia bidabo sunumi me, isabo sunumi me, si te elalubao. Te me sunumidu da, Godigo dage dali wiegi yai se yaibao. Tama te me sunumidu da, dage dolabo sunumi sueibao.

* **30:14:** Rom 10:6-8

Tialima, megı da, dagego wali pabo sunumi sa muao. Tama eno dagalu dali t̄o dali si i olama, tama augwali sigo dagego mena sunumidu painogo sa muaniwe konemainao. Tiali goli, eno homugo dagego te bugagia bidabo sunumi wali pīo, te dage me duga wai puluba dage bidainogo tama tiao. ²⁰ Dagego Genuai Bidi dago God godolo mu elama, tama agai po wali pelama, tama agaba mu homu tigidali sogo kēa peyu yao. Tama tilama da, dage me duga wai puluba dabe me, dage bobobage sogo mu te Genuai Bidigo dago wai dabebolo mawaibao wali te t̄o de dage bugagia mu bidaibao, te Abraham, me Aisak, me Jekopbolo mawaibao olama, po dāu walali t̄o de bugagia bidaibao,” Mosesgo te po wali. *

Josuago Mosesgo pesage hasegelama sali

31

(Dai 31-34)

Josuago Moses hasegelali

¹ Te Mosesgo Israel dabe tigidali dali po me weyu, te po wali, ² “Ena 120 kibu be me bidibao, tama ena dagego polalubo bidi me bidigobeo. Tama me ma, Genuai Bidigo enabolo te po wai dao, ‘Nage te Jordan wē nogegobeo,’ wai dao. *

³ Genuai Bidi dago God aga digi polasa pelama, tama agai te bulu badu bidibo bidi hani dolaibao, te agai dage tudiba togolama, polasa peyu. Tama tialima, dagego augwaligo t̄o sabo usu yaibao.

* **30:20:** Gag 12:7; 26:3; 28:13 * **31:2:** Nam 20:12

Tama Josua dagego polasa pabo tobolu bidi nigaibao, te Genuai Bidigo wali gilama. ⁴ Tama Genuai Bidigo te hani dolaibao, te agai te Sihon de Ok si dali si augwa sigo kantri dolali gilama tiaibao, te Amor dabego tuni bidi sigo bulu yali gilama. * ⁵ Tama Godigo dage tau selama, tama dagego augwali aiyaba elaluaibao, tama dagego augwali dali eno yao wali te se sese tama augwali dali yao. ⁶ Dage dili elama dolalua, dage noma selama, augwalide wi elamo dao. Magi baso meni, Genuai Bidi dago God dage dali bidaibao. Tama agai dage me gegeda pelama, o dage olo bidimainogo me sula tagalogobeo,” Mosesgo te po wali.

⁷ Tama nosali Mosesgo Josua i olama, asobo si da, tama tigidali we bidi gesabidide agai agabolo te po walali, “Nage dili elama dolaluyu, nage wi me elamo dao. Nage te we bidi nosaliba togolama, tama nage bolo polasa pelama, tama Genuai Bidigo dago wai dabebolo da mawaibao wali te to sigi pao. Tama selama, nago te to bugulama, tama meba te Israel hani dabe deli deliba dobola mao, te augwaligo Godigo nogode sabo to pedai dabe dao. ⁸ Genuai Bidi nage tudiba togolama, aga bolo polasa pelama, tama nage tau saibao. Agai nage tagalama, nage dolomainogo te tagalogobeo. Tama tialima, nage noma selama, wi me elamo,” Mosesgo Josuabolo te po wai. *

Tigidali kibu be a naga olama si pabo si da,

* **31:4:** Nam 21:21-35 * **31:8:** Jos 1:5; Hib 13:5

augwaligo te bomai po nedeyu emainao

⁹ Te tama tialima, Mosesgo bomai po sese aseñama, tama agai te Livai hani pris bidi dabebolo, me te Israel dabego tobolu bidi dabebolo mani. Te Livai dabe augwaligo te Godigo kontrak aseñani daŋ walali po munalubo halobage tonalubo se ebo dao. ¹⁰ Tama Mosesgo augwalibolo te po wali, “Te tigidali kibu be a naga olama si, te 7 kibu be siligi pabo sabide, te osogo bidabo bede bidibo genuai sogo da, teda dagego te bomai po tigidali te we bidibolo neda mao. Te namba 7 kibu be wabo, te kibu be da te negeli yali silibo kibu be dao. * ¹¹ Tama te kibu be tomode dagego Israel dabebolo me te bomai po sese nedao, te augwali Genuai Bidi dago Godiba lotu po wagasobode, te Godigo lotu po wabo pesage me deli sa mubo, tede. ¹² Te bidi, me we, me wai, me gasa bulu bidi dagego hanude bidalubo sese tama i olama, tama dage sese tama aselama, te po odagameo. Augwaligo odama, tama Genuai Bidi dago God wi eyu, aga dologode bidimainao, tama agai tigidali bomai po bugagia wali pomainogo tama tiao. ¹³ Dagego te tama tiyu da, teda duga wai wai puluba augwaligo Godigo bomai po me odisawai, augwaligo nosali odaibao. Tama augwaligo odama, tama augwali aga dologode tigidali sogo dagego te Jordan we u badu sigi painogo ebo te tode bugagia mu bidaibao,” wali.

Genuai Bidigo Moses balia po me deli ola mani

* **31:10:** Bom 15:1; 16:13-15

¹⁴ Nosali Godigo Mosesbolo walali, “Tamadi tama nage isaibao. Tama tialima, Josua i olama, eno ugwa beba odasa asao, tama eno agabolo eno godolo elama agai emainogo ebo se po ola mawaibao,” wali. Tama tialima, Moses de Josua si te sel ugwa beba pali. ¹⁵ Tama Genuai Bidi te bobobage po me te sel ugwa be sunumide elalubo pde bidali.

¹⁶ Tama Mosesbolo Genuai Bidigo te po walali, “Pade tama nage isaibao. Tama nosali te Israel we bidigo eno augwali dali dau wali po togolama, ena tagalaibao, te bidi me aga we tagalama, te penani ebo weba pabo tiwai gilama. Tama tiyu augwaligo ena tudiba togolama, tama augwaligo tibo godiba lotu po waibao, te augwaligo megi sigi painogo ebo te bulude bidiyu tiaibao. ¹⁷ Te augwaligo te tama tibo sogo da, teda eno augwali sebe dwai mu yaibao. Tama tibaso, eno augwali tagalama, tama augwali tudi ola mawaibao. Tama augwali mu dolaibao, tama dwai se dabe hauwa mu augwaliba pedelaibao. Tama augwaligo te po waibao, ‘Te God da dali bidibe yali bogo, tama te dwai se dabe daba te pedalobo yabao,’ te po waibao. ¹⁸ Tama eno te sogo augwali tau sabo hagela mu yaibao. Magi baso meni, augwaligo dwai se elama, augwaligo tibo godiba lotu wali pode. ¹⁹ Tama eno nagebolo balia me deli mawaibao, tama dagego aseao. Tama nago te Israel dabebolo te balia ola mao. Tama tialima, te balia pogo augwali nosali po tu ela mawaibao. ²⁰ Eno augwali te wiegi yai buluba odasa painogo ebao. Te agai to ili hauwa elalubo, te eno augwaligo waj dabebolo

po daꝝ walali gilama tama. Tama te bulude da, augwaligo nai hauwa mu saibao, tama augwali wiegila mu bidaibao. Tama tialima, te tama tibo sogo augwaligo ena tudiba togolaibao, tama tibo godiba lotu po waibao. Te augwaligo eno daꝝ walali po togwaibao. ²¹ Tama nosali haniani dwai seꝝ dabe augwali tigide pedalaibao. Tama te Israel dabe augwali te dwai sogo bidibo bage augwaligo te balia po gegeda pomainogo egobeo. Te augwaligo te balia po me odubadi geaibao. Tama te balia po augwaligo augwa yali dwai kolesagade homu hogodolaibao. Eno augwali te mawaibao wali te kantriba odasa piṣabadi goli, tiali goli eno augwaligo homu kolesaga polo koneanio,” Genuai Bidigo te po wali.

²² Te sogo tama Mosesgo te balia po aṣenama, Israel dabe ola mani.

²³ Tama tialima, Genuai Bidigo Nungo ogwa Josuabolo te tama po walali, “Nage dili elama dolaluyu, tama nago magi naide wi me elamo dao. Nago te Israel dabe odasa, eno augwalibolo mawaibao wali te buluba pao. Tama ena da, ena digi nage dali tigidali sogo bidaibao,” wali. *

²⁴ Te tama tialima, Mosesgo Godigo bomai po dabe tigidali buku me delide aṣena silali, tama me deli me tagalobe. ²⁵ Agai aṣena silama, tama agai po me deli Livai pris bidi dabe dali wali, te augwaligo Godigo kontrak daꝝ walali po munalubo halobage tonalubo bage. Te augwalibolo te po walali, ²⁶ “Te Genuai Bidi dago God agai bomai po elalubo buku selama, tama te kontrak

* **31:23:** Nam 27:23; Jos 1:6

munalubo bokis pade muao. Tama aga te pesagede munalumainao, tama te Godigo we bidi po tų ela mayu emainao. ²⁷ Magi baso meni. Eno koneani, augwali tobolu gagea pelama, po sela sųbo we bidi dao. Megi ena bidibadi, augwaligo Genuai Bidigo po sela sųnama, tama agai bomai po bolobo dao. Tiali goli, ena mu isibo si da, teda tegoba, teda eno homugo te augwaligo dwai kolesaga genuai mu pedalaibao. ²⁸ Tama tialima, te tobolu bidi dabe me te tigidali hanigo ofisa bidi dabe ena pųba sisinagasa po i wao. Eno te balia pogo po augwalibolo mawaio. Tama eno dagalu dali tų dali i olama, tama augwaligo eno te po dagebolo mabo sumainao. ²⁹ Eno koneani, ena isai digi dage we bidi dwai mu pedelaibao, tama eno dagebolo mani po me wali pogobeo. Te dagego dwai kolesaga hauwa mu yaibao. Tama dagego Genuai Bidi sųbų mu ilaibao, tama agai dageba dwai sų dabe mu pedalomai nu yaibao,” Mosesgo te Livai pris dabebolo te po wali.

Mosesgo balia po

³⁰ Tama tialima, Mosesgo te balia pogo page tigidali pusa mani, tama Israel dabe tigidaligo te po odali. Agai te po wali,

32

¹ “Dagalu dali, tų dali, dage sigo eno po odao. Eno wabo poba bugagia olo munama, odao.

² Eno pogo te dage we bidi bugagia sų mu ilaibao, te tulubage tulama, tama te nosai dabe bugagia holobo tiwai yaibao.

Eno pogo da, te tulubage tulama,
tama te tubo nai dabe hogodo gesi ma
holama,
dila pelama, tama genuai ebo tiwai yaibao.

³ Tama tialima, eno Genuai Bidigo nogi ugwaba
saibao,
tama dagego agai nogi haninaibao.

⁴ Dago God te tama tigidali sogo bidibo dao.

Aga da, te genuai masigi me tiwai dao,
te me hasegelisawai masigi tiwai dao.

Tigidali sogo agai aga po wali pabo dao,
tama agai ili po me wabo menio.

Tama agai kolesaga da, wiegi yai mu elama,
doloba pai mu dao.

⁵ Tiali goli, dage Israel we bidi, dage te tiwai
menio.

Dage da, ili po wabo we bidi dao.

Dagego po hasegeliyu, te daꝝ wali po boliyu ebo
dao.

Dage dwai seꝝe sabo we bidi dao.

Tama tialima, dage Godigo wai puluba hani
me
bidigobeo.

⁶ Tiali goli, God dagego aya dao.

Agai dage sese tama nigai dao.

Tama agai dage we bidi hani deli pedalomainu
ilai dao.

Tama tialima, dagego magi baso
te dwai kolesaga agaba ebawe?

Dage polobo bage, dage homu kolesaga mu
meni yai dao.”

⁷ “Dagego te polobadu pedelali seꝝe dabe kone
palao.

Duga aya dabebolo mena se dabe
yai dawē po hanalu wao.

Tama me polo monu dabebolo polobadu yali se
dabe

po pusumainogo hanalu wao.

⁸ God ogwa dagalu bidi, aga digi
te tigidali we bidi hani bidabo pesage
dobola menama,

tama augwali bidabo digi daḡ elama, mawai
dao.

Tama hasia bolo agai te Israel dabe nedama,
augwaligo namba wali pelama,
tama augwaligo tḡ daḡ elama,
tama tebogo gasa hani we bidi

bidabo digi nosali daḡ ilai dao. *

⁹ Tiali goli, agai Jekopgo hani sa munama,
aga digi augwali tonalumainogo yai dao.

¹⁰ Te Israel dabe augwali polama,
augwali subigila bilaluali,

te masigi kemi sane dwai bulude,
me te wali genuai ebo bulude bilali.

Tama Genuai Bidigo augwali gegelama,
augwali oda selama, tama augwali tau sali.

Tama agai augwali tonaluali,
te aga digi aga tonalubo tiwai yali.

¹¹ Godigo Israel dabe bugagia tau selama,
tama te Israel dabe augwali me dolobeo,
te ba kemodagego aga wai

bola pomainu ola mabo tiwai yali.

Tama te ba gḡḡ tulaluainu ebode,
te kimi ba aga dologo badu polo pelama,
tama aga bogogo sabua sabo dao,

* 32:8: Tpi 17:26

tama te ba goṣ dolobo menio.

12 God deligo tama aga we bidi sunumi ola mabo
dao.

Tama augwali gasa bulu tḡde tibo godigo
augwali me tau sabeo.”

13 “Godigo augwali sula tagalu,
te bulu du dabe tonalumainu ilali,
tama te gide bulali nai dabe
te augwaligo sela tuyu yali.

Tama augwaligo te pusu nai te hani
bunu ge te masigi dedagede sela tuyu yai
dao.

Tama me augwaligo oliv ni bugagia holali,
te masigi hauwa yai tḡde.

14 Augwaligo kau kibu dabe,
me meme kibu dabego ame pḡ
hauwa augwaligo sali.

Tama augwaligo kau kibu, me sipsip kibu,
me meme kibu dabe moni bage mu nisali.

Tama augwaligo wit me wain dabe
wiegi yai mu holali.”

15 “Te Genuai Bidigo we bidi
augwaligo nai dabe hauwa mu sali.

Tiali goli, augwaligo aga dali dwai hagoma sḡ
yali.

Augwali nai hauwa sogo mu tulama,
tama augwali genuai bidi dabe mu nisali.

Godigo augwali nigilali, tama aga
bomogo augwali ma oda sali.

Tiali goli, augwaligo aga tudiba togolali,
tama aga tagalali.

16 Augwaligo tibo godiba lotu po weyu yali.

Tama augwaligo te dwai kolesagago

Genuai Bidi sêbê ilama,

tama augwali dali wado yali.

17 Augwaligo bulu howa bidiba dabe ofa eyu yali,

te augwaligo polobadu lotu wasiama yai.

Tama augwaligo gesi god dabe wali pali,

te augwa wai dabego polobadu

dologode elalusiama yai goli.

Te tobage nai dabe te god mu menio. *

18 Augwaligo bomai God, augwali

nigali God da, gegeda palali.”

19 “Tiali, Godigo aga wai dabe

augwaligo te dwai kolesaga ebo sulama,

aga sêbê elama, tama augwaliba tudi ola

mani.

20 Tama agai te po wali, “Te we bidi

augwali tobolu gagea pelama,

tama augwali ena wali asobeo.

Te dwai sêgê dabe augwaliba pedalobadi, me

tagalao,

eno augwali me ma tau sogobeo.

21 Augwaligo tibo god dabe wali pabo,

tada augwali olo nai mu dao.

Tama augwaligo te dwai kolesagago ena sêbê

elama,

augwaliba wado homu emainu yali dao.

Tama tialima, eno te bidi hani me deli,

augwali nogi meni yai hani,

te olo nai tiwai o augwali polobo bidi dabe

tiwai,

* 32:17: 1 Ko 10:20

tama augwali eno tagala palama,
tama te Israel dabe haliga tigi dolomainu
elama,

wado emainu tagala palaibao.*

22 Tama te sogo eno seḅe te isi bogoli tiwai elama,
tama tḅde nai dabe tigidali mu ulaibao.

Te seḅe te tḅ aiyadu dologodu paibao,
te isai bidi dabego buludu paibao.

Tama agai te bulu du dabe dolalubo
masigi du dabe isi ulaibao.' "

23 " 'Eno te dwai seḅ dabe
te Israel dabe augwalide pedalomainu
yaibao,

te bidigo ene hauwa elalu,
tama bidi enebo tiwai yaibao.

24 Eno augwali moni dwai nasi emainogo ilaibao,
tama augwali haniani gasi elama, isila
paibao.

Tama eno haniani dwai gula mane dabe
bulu hasa dabe aselama,
augwali tula silimainu yaibao.

25 Tama genuai wḅbi hwḅbo si asobo suaibao.

Te tama tialima, augwali sunumide bidali da,
te boi bidi dabego augwali elama, isilaibao.

Tialima, augwali bede geme dualaluyu da,
augwali wi dwai mu yaibao,
tama augwali me isaibao.

Te boi bidi dabe augwaligo augwali sese
tama ela isila silaibao, te gesi bidi, me gesi
wegi,

* **32:21:** 1 Ko 10:22; Rom 10:19

- me wai boꝝ dabe,
me polo monu dabe me ela silaibao.
- 26 Hasia da, eno augwali sese mu tama
silabo homu yai goli dao,
te tama tilama, te bidi mego
augwali kone me igi meni dao.
- 27 Tiali goli, eno tama tiali da,
te boi bidi dabe augwali polama, te po wagi
dao,
“Dago Godigo we bidi dago bomogo
augwali aiyaba elaluali dao,” po wagi dao.
“Augwa Genuai Bidigo te seꝛ dabe emainogo
ebeo,”
wagi dao.
Tiyu, te boi bidi dabe augwaligo te po waidalio,
tama tibaso, eno augwali mu siligobeo.’ ”
- 28 “ Te Israel hani augwaligo kolesaga
wiegi yai menio.
Augwaligo homu kolesaga mu puna pai mu dao.
- 29 Tialima, augwaligo homu kolesaga elaluyu da,
teda augwaligo augwali te dolali
te seꝛ page konigi dao.
- 30 Magi baso mu boi bidi dabe
deli deligo te 1,000 Israel dabe dolama
tagalaliwe?
Tama ma, magi baso te boi bidi sigo
te 10,000 Israel dabe aiyaba elalualiwe?
Te po page da e tama dao.
Te augwa Genuai Bidi Godigo augwali hagela
polo yali.
Augwa bomai Godigo augwali tudi ola mani.
- 31 Te boi bidi dabe augwaligo koneani da,

augwaligo tibo god dabego bomo menio
homu yali.

Tiali goli, Israel dabego Godigo
genuai bomo te genuai masigi deli tiwai dao.

³² Te Israel dabego boi bidi dabego
kolesaga te dwai kugumini yai mu elaluali,
te Sodom me Gomora te taun side bidali we
bidi
augwaligo yali dwai kolesaga tiwai mu yalio.
Augwali te ha dwai mu ebo wain ni du tiwai yai
dao.

³³ Te augwaligo kolesaga te dwai hasamanigo
bidi gaꞑ kelebo bidi isilibo dwai nai tiwai
dao.’ ”

³⁴ “ ‘Ena Genuai Bidi, eno
te Israel dabego boi bidi dabego
yali kolesaga dabe konealubo dao.
Eno augwali dene maiabo bubuga te tonalubo
dao.

³⁵ Te dwai seꞑ yali wei ponobo kolesaga te eno seꞑ
dao.
Ena digi te eno dwai dene wei augwalibolo
ponaibao.

Te mani bodolude augwali tuloluaibao.
Peꞑwadage sogo mu augwali tolaluama,
tama augwali sese mu dola silaibao,’

Genuai Bidigo te po wali.” *

³⁶ “Tama Genuai Bidigo aga hani
we bidigo bomo sia selama,
deli deli bidi naga bidibo subaso da,
teda agai augwali

* **32:35:** Rom 12:19; Hib 10:30

te deli deli bidi dabe hobede elama,
tama augwali agai se ebo bage augwali
ma oda
saibao. *

³⁷ Tialima, Genuai Bidigo aga
we bidibolo te po walaibao,
'Dagego homugo te tibo god dabego bomo
elalubao,
dage tau saiba homu ebawe?

Tiali goli, megì da, magì yaliwe?

³⁸ Dagego augwaliba sipsip ili me
wain dabe ofa yai dao.

Teda megì augwaligo dage tau somainao.
Augwaligo dage dwai madi bidibo ma oda so-
mainao.

³⁹ Dagego mu koneao, ena deli ena God mu dao.
Tama ena tiwai god me menio.

Eno bidi dabebolo bidibo ula mabo dao,
tama eno bidigo bidibo ula ma sela sãbo dao.

Eno bidi mu dolama, tama eno aga ma usu ilibo
dao.

Eno magì se me yainogo da, teda eno yaibao,
te bidi mego ena hagegobeo.

⁴⁰ Awe, te mu tama dao.

Ena deli naga Tigidali Sogo Bidibo God dao.

Tama eno bomo yai po dãu waliyu, te po wali,

⁴¹⁻⁴² te eno bidi dabego kolesaga osola suaibao.

Tama eno moni ge hwã dulama,

tama aga mu poa pelama,

tama ula mu yaibao,

tama eno te hwã selama,

tama eno ena boi bidi dabe ela muaibao,

* **32:36:** Tib 135:14

tama ena godolo isama ebo bidi me
ela muyu yaibao.
Tama eno te bidi dabego ena dali
hwɔainu ebo bidi enaibao,
tama augwaligo kaneme te enesigigo
eneba geasa dulaibao.
Tama tialima, bidi meba te boide isisama ebaso
da,
teda eno augwali me ela muaibao,
Genuai Bidigo te po wali.”

⁴³ “Te gasa bulu we bidi, dagego Godigo we bidi
dali
wiegi yai homu pemene eyu yao.
Godigo agai we bidi elama silibo we bidi dolabo
dao.
Tiali goli, aga we bidigo tɔ agai gedude
egesi noma yai mu ilibo dao.” *

⁴⁴ Moses de Nungo ogwa Josua sigo te balia po
page pusubaso da, Israel dabego odali.

*Godigo po te dage bugagia mu bidabo page po
mu dao*

⁴⁵ Mosesgo Godigo te bomai po sese tama te we
bidi dabebolo pusa mani. ⁴⁶ Tama tialima, agai
po geninama weyu, te tama po wali, “Dagego
bugagia mu koneama, tama dagego eno meg
dagebolo mani te bomai po bugagia mu wali
piɔ. Tama dagego duga wai puluba dabebolo
me pusa mayu yao. Tama tiyu da, augwaligo me
Godigo po tigidali sogo wali pomainao. ⁴⁷ Godigo

* **32:43:** Rom 15:10; Ped 19:2

te po te olo po menio. Menio. Te da, te dage bugagia mu bidabo page po mu dao. Dagego bugagia wali pelama, tama dage bobobage sogo dage Jordan wẹ u badu bidaibao, te dage megı te bidigi painu ebo te bulude,” Mosesgo te po wali.

Moses te Kenan buluba pabo usu ebeo

⁴⁸ Tama te sogo bubugade naga Godigo Moses-bolo walali, ⁴⁹ “Nage te Moap dabego bulu du te Abarim bulu duba dabe pao. Te bulu du dabe te Jordan wẹ pade elalubao, tama Jeriko hanu te ąı u badu dolo si elalubao. Nage te bulu du Neboba holama, tama eno dage Israel dabebolo mawainogo ebo te buluba tonao. ⁵⁰ Tama nage te bulu dude isaibao, te naga ama Aron te bulu du Horde isali yali gilama. Tama nage me naga wai dabe dali bidigi paibao. ⁵¹ Aron isai dao, tama nage me isaibao. Magi baso meni. Dage sigo eno po me wali sogo bugagia wali pabeo, tama dage sigo eno nogi aiyaba elalualio, te Israel dabego gedude, te dage te Meriba bulude bidali sogo, te Kades hanu pade, te masigi kemi sane olo bulude. ⁵² Tama tialima, nago te bulu suagameo, tiali goli nage te bulu paba pogobeo. Tama nage eno megı te Israel dabe augwalibolo mabo te tọ tomoba nage pogobeo,” Genuai Bidigo Mosesbolo te po wai.*

33

Mosesgo tigidali Israel dabe wiegi yai ilao olama hanalu wali

* 32:52: Nam 27:12-14; Bom 3:23-27

¹ Te Moses te Godigo po pusubo bidi isabo sogo pade ebaso, agai Godibolo Israel dabe dali wiegi yai se yao po olama, tama hanalu wali. ² Agai te po wali,

“Genuai Bidi Sainai bulu dude bidama asali.
Aga te Idom bulu ugwadu te giliga tiwai asali,
tama agai ula te Paran bulu dude elaluali,
tama te ula aga we bidiba ula yali.

Te ensel sibi tausen hauwa aga dali bidali,
tama agai dolo nogo badu isi bogoli
genuai mu iduali.

³ Godigo aga we bidi godolo mu ebao,
tama agai augwali bugagia mu tonalubo dao.
Tama tialima, dago agaba kidu sugunama,
agaba tobolu basiliyu yao.

Tama dago agai bomai po wali pinao.

⁴ Ena Moses dao.

Eno te Godigo te bomai po dagebolo
mani dao, tama dago wali pinao.

Te bomai po da, te dago kantride polaluabo po
mu dao.

⁵ Te Genuai Bidigo we bidi tigidali me,
augwali tobolu bidi dabe me, deliba sisinai
dao.

Tama te sogo Genuai Bidi
te augwa tuni bidi king bidai dao.”

⁶ “Te Ruben hani te dwasianu hani dao.
Tiali goli, te hani munu me silamo dao.”

⁷ Tama Moses agai Juda hani kone
palama, agai te po wali,

“Genuai Bidi, nosali nago te Juda dabe

augwaligo augwali tau somainu i wabo odao.
Nago augwali ma odasa aselama,
meba hani dali sisinagasomainao.
Tama nago augwaligo
augwa boi bidi dabe dali hwibode tau sao,”
wali.

⁸ Tama agai Livai hani dabe kone palama, agai
te po wali, *

“Genuai Bidi, te Livai dabe te augwali
nago wiegi yai se ebo bidi dabe dao.
Tama nago augwali te masigi si mani,
te nago homu kolesaga tiwai dabolo
ola maiabo masigi si.
Nago augwali te bulu Masade me
Meribade nago augwaligo kolesaga
usu selama, suai dao,
tama augwaligo kolesaga doloba pai
mu elalubo suai dao.

⁹ Augwaligo nago po me nago kontrak
daꝝ wali po wali pabo bomo elalubao.
Tama augwaligo augwa ida aya, me augwa ama
dede,
me augwa wai bꝝ dabego
homu kolesaga wali me pabeo.
Menio. Augwaligo te nago
homu kolesaga naga wali pai dao.

¹⁰ Tama augwaligo Israel dabego
nago bomai po wali pomainu ola mawaibao.
Tama augwaligo nago altade augwaligo
ofa dabe eyu yaibao.

* **33:8:** Sai 17:7; 28:30; Nam 20:13

11 Genuai Bidi, nago Livai dabe dali
wiegı yai homu elama,
tama nago augwali tau selama,
augwaligo se bomo mu emainogo tau sao,
tama nago augwaligo ebo se de
wiegı yai homu pemene yagameo.
Tama nago augwaligo boi bidi dabe sese
aiyaba agayagameo,
tama augwali munu me ma hodalogobeo,”
wali.

12 Tama Moses aga Benjamin hani kone
palama, agai te po wali,

“Genuai Bidigo Benjamin hani godolo mu elama,
agai tigidali sogo beasa bilibo dao.
Tama tigidali sogo aga augwali dali
pade mu bidibo dao,” wali.

13 Tama agai Josep hani kone palama, agai te
po wali,

“Genuai Bidigo Josep hanibolo
tulubage hauwa magameo.

14 Tama augwaligo tade we hauwa ilimainao.
Tama Genuai Bidigo augwaligo gi wiegi yai iliyu,
tama giligago augwaligo gide
tigidali nai tau dabe bugagia mu
augwa side bugagia tau emainao.

15 Tama te polobadu bulu du dabe
te gi yabo pesage wiegi yai
bulu dabe pedalomainao.

16 Wiegı yai nai dabe te Josep hanigo

bulude hauwa mu paḡana pomainao,
te Josep hanigo tḡde.
Genuai Bidi te dwasianu ni me isi dabo digi
bidama,
tama ena Mosesbolo te po wai dao,
agai te Josep hani dali wiegi yai se
yaibao po wai
dao. Magi baso meni.
Josep aga te aga ama dedego tobolu bidi bidai
dao.
¹⁷ Te Josep hani augwali bomo elalubo,
te bulu uni kau kibugo tobolude
gaḡ holai tiwai elalubao.
Te Josepgo ogwa me Manase, te hani we bidi
augwali
te kau kibugo tobolu gaḡ me deli tiwai dao.
Tama me te Josepgo gasa ogwa Efraim
aga we bidi hani tausen hauwa
te kau kibugo me tobolu gaḡ tiwai dao.
Tama te tobolu gaḡ sigo te gasa we bidi hani
enebo dao,
tama augwali popogolo pelama,
te tḡ sabiba usu nigi paibao,” wali.

¹⁸ Tama Moses agai Sebulun hani me Isakar
hani si kone palama te po wali,

“Sebulun hani, dagego gasa bulu
bidi dabe dali bisnis se ebo wiegi yai ped-
alaibao.
Tama me Isakar hani augwaligo
augwa bulude ebo bisnis me wiegi yai ped-
alaibao.

19 Te bidi hani augwali sigo gasa
we bidi hani augwaligo
bulu duba sisinagasomainogo i waibao.
Tama augwaligo wiegi yai doloba pai ofa mu
yaibao.

Tama augwaligo te bisnis se augwaligo
te tamu aïde sali nai dabede yaibao,
me te kemi sanede sali naigo me.

Tama augwaligo te bisnis se
augwaligo mone hauwa mu saibao,” wali.

20 Tama agai Gat hani kone elama, te po wali,
“Godigo Gat hanigo t̄ genuai pedalomai ilai
dao.

Te tama tialima, dage sesego
Godigo nogi ugwaba sgameo.

Te Gat hani te boma pai dao,
te laion te uni yowi te bulu hasa
ela tuainogo nogo guda sābo
o tobolu wali me dagala sabo tiwai yaibao.

21 Te Israel hani tobolu bidi dabego t̄
dobola sainogo sisinibo sogo,
te Gat hani augwa digi augwa sabo t̄
genuai bage wiegi yai me d̄ai elama sali.
Te wiegi yai t̄ dage me deli te Gat hanigo sali.
Tama augwaligo Genuai Bidigo po me
bomai po bugagia wali pali,”
Mosesgo te po wali.

22 Tama Moses agai Dan hani homu kone elama
te po wali,

“Dan hani te tamadi nisai laion yowi tiwai dao.

Agai te bulu Basan tagalama, sasamano asali,”
wali.

²³ Tama agai Naptali hani kone elama, te po wali,
“Genuai Bidigo nai wiegi yai hauwa
te Naptali hanibolo mani.

Te Galili sigi ąi augwaligo bulude elalubao.

Tiali goli, te tų te wę edelama,
ibanu pelama, ganama dao, te ąi u badu.”

²⁴ Tama agai te Aser hani kone pelama,
agai te po wali,

“Genuai Bidigo te Aser hani dali
wiegi yai sę genina mu elama,
gasa meba hani augwali dali usu egobeo.

Tama me Israel hani dabego augwali
godolo umabo mu yaibao.

Tama te ni oliv augwaligo tųde hauwa mu
pedalama,
tama augwaligo te oliv wel hauwa mu
saibao.

²⁵ Tama augwaligo taun obo
sunumi dabe te boma pai ain
sunumi dabe elaluaibao.

Tama tibaso, tigidali sogo augwali bugagia mu
bidiyu,
augwali wi me egobeo,” wali.

²⁶ Tama Mosesgo te po wali,

“Israel dabe, dago God tiwai gasa god me menio.
Agai genuai bomo elaluyu,
tama genuai ula tomode bidiyu,

tama te dagalu pɔ daidu ugwadu asali, te da tau
sainogo.

27 God Tigidali Sogo Bida Bida Pabo God dao,
aga te dago duala sabo pesage dao.

Tigidali sogo da aga nogogo tolaluyu,
tama agai da me tagalobo menio.

Dage te duga tɔ dabe sigi pabo sogo da,
agai te boi bidi dabe sela sɔwaibao.

Tama dagebolo augwali sese elama,
isila sila po walaibao.

28 Tama tiyu da, te Jekopgo hani
augwali bugagia bidaluyu,
tama te boi bidi dabego augwaliba
me hwɔagasogobeo.

Tama te pesagede te hulide
ɔi segeni tulama, tama tɔ tedolama,
tama tubo nai dabe hauwa elama,
wain dabe me hauwa elaluaibao.

29 Te Israel dabe, dage wiegi yai
homu pemene mu yao.

Genuai Bidigo dage tau selama,
ma oda sali tiwai, agai gasa we bidi hani
me
tau sai menio.

Genuai Bidi aga digi te dagego awa tiwai elama,
me dagego moni ge hwɔ tiwai dao.

Agai dage obo ela selama,
tama dagego wɔbi hwɔbode dagego gasa bidi
dabe
elalumainu ilibo dao.

Dagego boi bidi dabe dageba aselama,
tama dagego augwali hobede emainogo
dageba
gela wagasaibao.

Tiali goli, dagego augwali agalama,
tama augwali aiyaba elaluaibao,”
Mosesgo te po wai.

34

Moses isali

¹ Te Mosesgo te Moap dabego malu bulu tagalama, tama te bulu du Neboba holali, tama te Pisga bulu du boiabiba ugwaba holali, te giliga asobo badu, te Jeriko hanuba dolo si badu. Tama Moses te bulude dolalubadi, Genuai Bidigo agai te Israel dabebolo maiabo t̄q sese tama ola mani. Genuai Bidigo agabolo te Gileat t̄q dage ola menama, tama u badu not badu te Dan hanuba usu nigi pali. ² Tama Naptali hanigo t̄q sese, me Efraim hanigo t̄q sese, me te Manase hanigo t̄q sese ola mena silali, tama Juda hanigo t̄qdu pelama, te genuai tamu ̄i Mediterenianba usu nigi pali, te giliga dega sabo badu. ³ Tama agai Mosesbolo Judago saut badu agai genuai t̄q mu ola mani. Tama me Jerikode elalubo malu t̄q me ola mani, te hanude ni det hauwa mu elaluali, tama pelama, Soar u badu usu nigi pali, te saut badu. ⁴ Te tama tialima, Genuai Bidigo Mosesbolo te po walali, “Eno te t̄q te Abraham, me Aisak, me Jekop, augwalibolo te t̄q te augwa w̄i dabebolo mawaiba po eno augwali dali d̄u walai dao, polobadu mu. Megi eno nago sumainu sula tagalali dao. Tiali goli, eno nage te t̄q tomoba pomainogo sula tagalogobeo,” wali. *

* 34:4: Gag 12:7; 26:3; 28:13

⁵ Tama tialima, Moses, te Genuai Bidigo sę ebo bidi, aga te Moap dabego tų dagede tede bidama, tama aga tede isali, te Genuai Bidigo agabolo te hasia polo walali gilama tama tiali.

⁶ Tama Genuai Bidigo Mosesgo tigi te Moap bulude te hanu me te Betpeor hanu dolo si te odogo malu bulude pubulali. Tama megi me te bidi mego te Mosesgo gų page mena bulude odogode elalubawe, bidigo me konebeo. ⁷ Moses agai kibu be 120 kibu be elama, aga isali, tama aga bomo elalubadi, tama agai gedu wiegi yai elaluali. ⁸ Te Moses polo isai digi Israel dabe augwali te Moap dabego te malu bulude bidiyu, augwali gela udubadi, 30 be bubuga usu nani.

⁹ Te tama tilama, nosali da, teda Godigo Nungo ogwa Josuabolo wiegi yai homu kolesaga me kolesaga dabe hauwa mu mani. Magi baso meni, Mosesgo aga hasegelama, bidimainogo sa muai baso. Tama te we bidigo Josuago po odama, tama augwaligo te bomai po dabe Genuai Bidigo Mosesgo nogode mani po wali pali.

¹⁰ Tama megi tama usu nagasiyu da, Israel dabego profet bidi me te Moses tiwai bidi me menio. Genuai Bidigo Moses dali po te bidi sigo augwa hasi po wabo tiwai tama po weyu yai dao. * ¹¹ Genuai Bidigo Moses te Isip bulu tuni bidi me te tuni bidi aga ofisa bidi dabe me agai bulu tigidalide haniani bomai sę emainogo tagala palali. Te meba profet dabego te Mosesgo yali te bomai sę yali tiwai usu me egobeo. ¹² Tama augwaligo genuai sę dabe me te

* **34:10:** Sai 33:11

Mosesgo Godigo Bomai Po Ma Pusali 34:12clxiiMosesgo Godigo Bomai Po Ma Pusali 34:12

we bidi dabe wi ilainogo yali, te se tiwai usu me
egobeo, te Israel we bidi tomode yali tiwai, te we
bidigo gedude yali tiwai.

Godigo dwagi yai po buku
The Holy Bible in the Dadibi Language of Papua New
Guinea
Buk Baibel long tok ples Dadibi long Niugini

copyright © 1987, 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dadibi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

f3fb5335-7c77-5120-883d-cc05478d7362